

HALI PAZARI OLARAK ÇİN HALK CUMHURİYETİ

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ**

ŞUBAT 2013

İÇİNDEKİLER

I. ÇİN HALK CUMHURİYETİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	1
Giriş.....	1
Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler	2
Nüfus Yapısı	3
İdari Yapı.....	4
Bölgesel Politika ve Dış Siyaset.....	6
Sanayi.....	7
Ekonomi.....	7
Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri	9
Dış Ticaret Politikası ve Tarife Dışı Engeller	10
Dış Ticaret Alanında Faaliyet Gösteren Kurumlar	11
Perakende Sektörü	11
Çin Halı ve Yer Kaplamaları Pazarı	12
Ulaştırma ve Lojistik.....	14
Çin Halk Cumhuriyeti İş Kültürünün Temel Noktaları	14
Çalışma Uygulamaları	15
İş İlişkileri.....	15
Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	15
II. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ	16
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat.....	16
En Çok İhraç Edilen Ürünler.....	16
En Çok İthal Edilen Ürünler	17
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler	17
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler	19
III. ÇİN'İN HALI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ.....	20
Çin'in Makina Halısı Dış Ticareti	20
Makina Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin	21
Çin'in En Çok Makina Halısı İhraç Ettiği Ülkeler.....	22
Çin'in En Çok Makina Halısı İthal Ettiği Ülkeler.....	22
Çin'in El Halısı Dış Ticareti.....	23
El Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin.....	23
Çin'in En Çok El Halısı İhraç Ettiği Ülkeler	24
Çin'in En Çok El Halısı İthal Ettiği Ülkeler	25
IV. TÜRKİYE – ÇİN DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ.....	26
Türkiye - Çin Genel Dış Ticareti	26
Türkiye – Çin Toplam Halı Dış Ticareti.....	31
Türkiye'nin Halı İhracatında Çin'in Yeri	36
Türkiye'nin Halı İthalatında Çin'in Yeri	37
Türkiye- Çin Makina Halısı Ticareti	38
Türkiye'nin Makina Halısı İhracatında Çin'in Yeri.....	40
Türkiye- Çin El Halısı Ticareti.....	41
Türkiye'nin El Halısı İhracatında Çin'in Yeri	42
V. FAYDALI ADRESLER	44
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	46

HALI PAZARI OLARAK ÇİN HALK CUMHURİYETİ

I. ÇİN HALK CUMHURİYETİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Çin Halk Cumhuriyeti, Asya'nın doğu ve güneydoğusunda 9.571.300 km²'lik bir alana yayılan dünyanın en büyük ülkelerinden biridir. Sınır komşuları Moğolistan, Rusya, Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Nepal, Bhutan, Burma, Laos, Vietnam ve Kuzey Kore'dir. Ülkenin doğusunda düzlükler, deltalar ve tepeler; batısında ise yüksek platolar ve çöller hâkimdir.

Arazinin geniş bir coğrafyaya yayılmış olması dolayısıyla, güneyde tropik iklimden kuzeyde yarı-arktik iklime kadar farklı hava koşulları hüküm sürmektedir. Çin'in doğusunda Doğu Çin Denizi ve güneydoğusunda Güney Çin Denizi yer almaktadır. Çin anakarasının toplam sahil uzunluğu 18 bin km'den fazladır.

Çin, çok geniş dağlık bölgelere sahip olan bir ülkedir. Dağlık bölgeler, tüm ülkenin yüzölçümünün üçte ikisini oluşturur. Ülke'de çok sayıda nehir bulunmaktadır. Havza yüzölçümleri 1.000 kilometrekareyi aşan nehirlerin sayısı 1.500'den fazladır. Denize dökülen nehirlerin havzalarının yüzölçümü, ülkenin toplam kara yüzölçümünün % 64'ünü oluşturmaktadır.

Ülkenin büyük çoğunluğu kuzeye özgü Mandarin Çincesi (Putonghua) konuşurken başta Kantonca olmak üzere çeşitli yerel şiveler mevcuttur. Han Çinlileri, konuşma Çincesinin çok farklı çeşitlerini konuşmaktadırlar.

Çincenin en büyük alt grubu "Mandarin Çincesi" olup, dünyadaki var olan diller arasında en fazla konuşulan dildir. Mandarin tabanlı dil de, Putonghua diye bilinmekte ve Beijing (Pekin) telaffuzu ile okullarda öğretilmekte olup, ülkenin tamamının resmi dilidir.

Çin'in 5.000 yıla kadar uzanan köklü bir tarihi geçmişi vardır. Çin uygarlığı tarih boyunca gözle görünür bir devamlılık sergilemiştir. Bu bölgede, bir imparator etrafında bilinen en büyük siyasi birleşme M.Ö. 221 yılında Qin Hanedanı imparator Qin Shi Huang Di zamanında gerçekleşmiştir. Tarih boyunca pek çok birleşme, bölünme ve hanedan çatışmalarına sahne olan Çin'de imparatorluk sistemi 1911'de sona ermiştir.

1911-1949 dönemini içine alan siyasi güç çatışmaları, Mao Zetung'un 1 Ekim 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ilan etmesi ile son bulmuştur. Bu tarihe kadar ülkeyi yöneten Çan Kay-Şek'in yönetimden isimlerle Tayvan'a kaçması, günümüzde hala süren Tayvan sorununun da başlangıcı olmuştur. 1949-1976 yılları arasında ülkede Mao Zetung'un mutlak siyasi hâkimiyeti, ekonomik ve sosyal gelişmelerde etkili olmuştur.

Mao 1976 yılında ölmüştür. Bunu izleyen 80'li yıllar boyunca ülkede siyasi tutuculuk devam etse de, ekonomik olarak dışa açılma çabaları başlatılmıştır. 1989 yılındaki Tiananmen Meydanı olayları, 1991 yılı sonunda Sovyetler Birliği'nin sona ermesi ve dünya ekonomik konjonktüründe güçlenen "serbest piyasa anlayışı" Çin'i kendi bünyesinde bazı reformlar yapmaya zorlamıştır.

Bu çerçevede 1992 yılında Çin Komünist Partisi'nin 14. Ulusal Kongresi'nde ülkede "Sosyalist Piyasa Ekonomisi" tesis edilmesi kabul edilmiştir. Ayrıca 1997 yılında Hong Kong'un ve 1999 yılında Makao'nun Çin'e dâhil olması ve bu ülke bünyesinde "Özel İdari Bölge" statüsü kazanmaları Çin'in bölgedeki önemini bir kat daha artırmaktadır.

Bugün Çin, dünya ekonomik sistemine entegre olmak üzere çaba göstermekte ve bu doğrultuda dışa açılma ve piyasa ekonomisine geçiş yönünde önemli, ama ihtiyatlı adımlar atmaktadır. GATT'nin 1947'deki kurucusu ve fikir babalarından biri olan Çin, 1950'de ayrıldığı sisteme 11 Kasım 2001 tarihinde geri dönmüş bulunmaktadır.

Çin'in GATT/WTO sistemine dönmesi, hem kendisi hem de uluslararası alandaki partnerleri açısından önemli avantajlar doğurmuş ve ülke ekonomisinin daha da güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Çin, 1,3 milyarı aşan nüfusu ve 3,9 trilyon dolara ulaşan dış ticaret hacmi ile dünya ölçeğinde büyük bir ticari güç ve önde gelen ülkelerden biridir. Aşağıda verilen temel sosyal ve ekonomik göstergeler, gerek Çin ekonomisinin gücünü, gerekse ne kadar büyük bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Resmi Adı	Çin Halk Cumhuriyeti
Başkenti	Pekin (Beijing)
Yüzölçümü	9.561.000 km²
Kara Sınırları	22.117 km

Kıyı Uzunluğu	14.500 km
Nüfus	1,34 milyar (2012 tahmini)
Nüfus Dağılımı	Erkek % 51,3 Kadın % 48,7
Nüfus Artış Hızı	% 0,48 (2012)
Ortalama Yaşam Süresi	Erkek 72,8) Kadın 77,1
Para Birimi	Yuan (Renminbi)
GSYİH Büyüme Hızı	% 7,8 (2012))
Kişi Başına Milli Gelir (s.a.p.)	\$ 9,100 (2012 tahmini)
İşsizlik Oranı	% 6,4 (2012 tahmini)
İhracat	\$ 2,050 milyar (2012)
İhracatta Başlıca Ürünler	Elektrik-elektronik, hazır giyim, tekstil, demir-çelik ürünleri, optik ve medikal ürünler
İthalat	\$ 1,818 milyar (2012)
İthalatta Başlıca Ürünler	Makine ve aksamı, petrol, çeşitli madenler, metaller, plastik, kimyasallar

Nüfus Yapısı

Çin, dünyada en çok nüfusa sahip ülkedir. 2012 yılı tahminlerine göre Çin'in toplam nüfusu 1,34 milyar civarında olup, dünyanın toplam nüfusunun % 20'sini oluşturmaktadır. Çin ayrıca dünyada nüfus yoğunluğunun nispeten fazla olduğu ülkelerden biridir (ortalama nüfus yoğunluğu km²'de 140 kişi). Ancak Çin'in nüfus dağılımı orantılı değildir; doğuda fazla, batıda ise azdır. Yoğun nüfusa sahip olan doğu kıyısında km²'ye 400'den fazla kişi, orta kesimde km²'ye 200'den fazla kişi düşerken nüfusun az olduğu batı kesimde bulunan yayla bölgelerinde km²'ye 10'dan daha az kişi düşmektedir. Günümüzde, Çin nüfusunun ortalama yaşam süresi yaklaşık 75 yaşına kadar yükselmiştir. (Erkek 72,8, kadın 77,1 yaş).

Uygulanan politikalar sonucunda nüfus azalarak da olsa artmaya devam etmektedir. Nüfus içerisinde yaşlıların gençlere oranı giderek artmaktadır. Nüfusun %91,6'sını Han kökenli Çinliler, %16,7'sini ise aralarında Uygurların

da bulunduğu diğer azınlıklar oluşturmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilk kez kentsel-şehirlerde yaşayan nũfus sayısı kırsal kesimde yaşayanların sayısını geçmiş bulunmaktadır. Kentsel nũfus toplamı 700 milyonu aşarak toplam nũfusun (1,34 milyar kişi) %53'üne ulaşmıştır.

ũlkedeki en önemli dinler Konfũçyanizm, Taoizm ve Budizm'dir. Bunları Müslũmanlık ve Hıristiyanlık takip etmektedir. Etnik olarak Çin'li olan çoğunluk Budizm, Taoizm ve Hıristiyanlık arasında bölünmũř olup; Müslũmanlık daha çok Uygur, Hui, Kazak, Kırgız, Tatar ve Őzbek azınlıklar arasında yayılmıştır.

Çin'in dev nũfusu bazı açılardan avantajlar sağlarken, bazı konularda da ũlke idaresini zorlaştırmaktadır. 1980'lerde yũrũrlũđe giren "her aileye tek çocuk" politikası, resmi nũfus artışını yavaşlatmış olsa da, kayıt dışı doğumlar eklendiğinde Çin nũfusunun daha yũksek çıkması beklenmektedir. Nũfusun içinde bulunduğumuz yũzyılın ortalarına kadar artış göstermesi ve 1,6 milyar dolaylarında stabilize olması beklenmektedir. Diğer yandan, tek çocuk politikası beraberinde genç nũfus oranının azalmasını ve Çin halkının yaşlanmasını getirmiştir. 1990 yılında 65 yaş ũstũ nũfus, toplam nũfusun % 9'unu oluştururken, 2030 yılında bu oranın % 22 seviyesine çıkması beklenmektedir. Bu da sosyal sigorta ve emeklilik fonlarına ũlke ekonomisinden daha fazla pay ayrılmasını gerektirecektir.

Çin'de kentleşme sũrecinin hızlanmasıyla birlikte orta gelirli nũfusun beklenenden daha hızlı artarak, toplumun gelişmesinde önemli bir gũ haline geleceği beklenmektedir. Bu durum kentlerdeki toplumsal yapının yanında, siyasi, ekonomik ve kũltürel gelişmelerin yapısını da derinden etkileyecektir. Gelecek on yıl içinde yaklaşık yetmiş milyon kişinin iş gũcüne katılacağı ŐngŐrũlmũřtũr. Bu kitlenin yarattığı baskının, yũksek bũyũme oranlarını Őnũmũzdeki dönemde de zorunlu kılacağı dũřũnũlmektedir. Çin'in gelişme yolunda Őnũndeki en bũyũk engellerinden birisi bu nũfusun ihtiyaçlarını karşılayacak altyapının olmayışıdır. Bu eksikliğin giderilmesi amacı ile yoğun yatırımlar yapılmaktadır.

ũlkede son yıllarda yaşanan hızlı ekonomik gelişmeyle birlikte, yeni ekonomik ve toplumsal problemler gündeme gelmektedir. Bu problemlerden biri de bölgesel gelişme farklarının ortaya çıkması ve gelir dağılımının bozulmasıdır. Ayrıca şehirleşme ve işsizlik sorunu da artmaktadır.

İdari Yapı

Çin Halk Cumhuriyeti Anayasası'na göre, Çin'deki idari yapı esas olarak řŐyle dũzenlenmiřtir:

1. Tũm ũlke eyaletlere, Özerk bölgelere ve doğrudan doğruya merkeze bağlı şehirlere,
2. Eyaletler ve Özerk bölgeler, Özerk illere, ilçelere ve şehirlere,

3. İlçeler, özerk ilçeler ve şehirlere, nahiyelere, azınlık etnik grupların toplu halde yaşadıkları nahiyelere ve kasabalara ayrılmıştır.

Özerk bölgeler, özerk iller ve özerk ilçeler, azınlık etnik grupların özerklik uyguladıkları mahallelerdir. Devlet gerekli gördüğü zaman özel idari bölgeler kurabilir.

Şu anda Çin'de merkeze doğrudan bağlı 4 şehir, 23 eyalet, 5 özerk bölge ve 2 özel bölge olmak üzere eyalet düzeyinde 34 idari kuruluş bulunmaktadır. Bu şehirlerden en önemli ikisi olan Pekin ve Şanghay ile ticaret ve sanayi açısından gelişmiş bir eyalet olan Guandong ile ilgili bilgiler aşağıda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Pekin'dir (Beijing). Nüfusu 15 milyon üzerinde olan Pekin, Kuzey Çin Ovası'nın kuzeybatı kenarında bulunmaktadır.

Pekin, uzun yıllardan beri ülkenin başkenti konumundadır. Başta Liao Hanedanı olmak üzere sırasıyla Jin, Yuan, Ming ve Qing hanedanlarının ve Çin Cumhuriyeti'nin ilk döneminin başkenti olmuş ve sırasıyla Zhongdu, Dadu, Beiping ve Beijing olarak adlandırılmıştır.

1928 yılında kurulan Pekin, merkeze doğrudan bağlı bir şehirdir. Pekin'in yüzölçümü 16,8 bin kilometrekaredir. Pekin yalnızca Çin'in siyasi merkezi değil, aynı zamanda kültür, bilim, eğitim merkezi ve önemli ulaşım kavşağıdır. Şehir ayrıca turistik özellikler de taşımaktadır. Pekin'in ünlü turistik ve tarihi yerleri arasında Çin Seddi, Yasak Kent, Gök Tapınağı, Ming Hanedanının 13 İmparator Mezarı, Yazlık Saray ve Xiangshan Parkı sıralanmaktadır.

Çin'in en önemli kentlerinden Şanghay, Yangtze Nehri'nin denize döküldüğü Doğu Çin'in deniz kıyısının ortasında yer almaktadır. Şanghay, çok eskiden deniz sahilinde bir balıkçı köyü iken 1927 yılında şehir olarak yapılmış ve Çin'in merkeze doğrudan bağlı dört büyük şehirden biri durumuna gelmiştir. Şehrin yüzölçümü 5.800 km² ve nüfusu yaklaşık 14 milyon kişidir. Şanghay, Çin sanayinin kalbinin attığı, ticaret ve finans merkezi ile bilim ve teknoloji üssü olması dolayısıyla yalnız Çin'in değil dünyanın da en büyük şehirlerinden biri konumundadır.

Yaklaşık 86 milyon nüfusa sahip olan Guandong Eyaleti, Hong Kong ve Tayvan'a yakın olmanın sağladığı avantajla, bu bölgelerden teknoloji ve sermaye akışının yoğun olduğu önemli bir üretim alanı olmuştur. Eyalette yer alan Pearl River Delta Ekonomik Alanı (PRD) eyaletin üretim merkezi durumundadır ve eyaletteki toplam üretimin büyük bölümü bu bölgede gerçekleştirilmektedir. Ülke ihracatının üçte biri Guandong'dan gerçekleştirilmektedir ve bu payıyla da eyalet, ülkede ilk sırada yer almaktadır.

Ayrıca, Guandong eyaleti ülkenin tüketim malları perakende satışından önemli bir pay almaktadır.

Guangdong, hafif sanayi üretiminde güçlüdür. Hafif sanayi üretimi, eyaletteki toplam sanayi üretiminin yarısını oluşturmaktadır. Üretilen başlıca ürünler; televizyon, elektrikli fanlar, buzdolabı, hazır giyim ürünleri, bisiklet, oyuncak, ayakkabı ve elektronik ürünlerdir. Bu ürünlerin en çok ihraç edildiği eyalet Guandong'dur. Guangdong eyaletinde son yıllarda ağır sanayiye, yeni ürünlere ve yüksek teknoloji ürünlerine yönelinmektedir. Eyaletin şehirlerinden Shenzhen'de yeni ve yüksek teknoloji sanayi üretimi, şehirdeki toplam sanayi üretiminin %40'ını oluşturmaktadır. Ayrıca Shenzhen'de ar-ge harcamaları da eyalette en yüksek düzeydedir.

Bölgesel Politika ve Dış Siyaset

Günümüzde Çin dış politikasının en önemli konusu, ABD ile ilişkilerdir. ABD iş dünyası, günümüzün gelişmekte olan en büyük pazarı Çin'de büyük fırsatlar görmekte, ülke yönetimi ise Çin'in dünya güç dengesini değiştirecek ölçüde güçlenmesine karşı politikalar üretmeye çalışmakta ve DTÖ üyeliğinden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi için baskı uygulamaktadır.

Çin-ABD ilişkilerinde zaman zaman parlayan bir sorun da Tayvan meselesidir. 1949 yılından bu yana ana kıtadan bağımsızlığı savunan, de facto bir yönetimin başta olduğu Tayvan, adanın kendisine bağlı olduğunu savunan Çin tarafından ilhak edilme ihtimaline karşın, ABD'nin askeri ve siyasi koruması altındadır. ABD'nin pozisyonu, mevcut durumun korunması yönünde olsa da bu üçlü arasında gerginlik zaman zaman tırmanmaktadır.

Çin ile Japonya arasında tarihsel nedenlerden kaynaklanan sorunlar dönemsel olarak gündeme gelse de, iki ülkenin ekonomik bağları oldukça güçlüdür. Kuzey ve Güney Kore ile ilişkilerde ise ibre giderek değişmekte ve Güney Kore ile ilişkiler sıkılaşmaktadır. Bunda ekonomik bağlar kadar geçmişte benzer şekilde Japon işgaline maruz kalmanın psikolojik etkisi de rol oynamaktadır.

ASEAN (Güneydoğu Asya ülkeleri Birliği) üyesi bazı ülkelerle de Güney Çin Denizi'nde bulunan Spratly adaları üzerindeki egemenlik iddiaları yüzünden sürtüşmeler yaşanmaktadır. 2012 yılında Çin ile Japonya arasında Doğu Çin Denizinde bulunan Diayu adalarının egemenliği konusunda başlayan kriz henüz çözüme ulaşmadığından iki ülke arası siyasi ve ekonomik ilişkileri olumsuz etkilemektedir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Rusya ile ilişkilerinde ise ekonomik ilişkilerden ziyade siyasi ilişkiler öne çıkmaktadır.

Sanayi

Dünyanın hızla büyüyen ekonomilerinden birine sahip olan Çin, 1970'lerin sonundan itibaren uygulanan sanayileşme programları sonucunda büyük bir atılım gerçekleştirmiştir. 1980'lerin başlarında Çin, hafif sanayinin gelişimini özendirici bir politika izlemiştir. Bunun sonucunda, hafif sanayi kollarındaki büyüme hızlı olmuştur. Sanayinin hızlı bir şekilde büyümesi sonucunda, ülkede, enerji, petrol, demir-çelik, kömür kaynaklarında, ulaşım ve iletişim sektörlerinde bir sıkıntı yaşanmaya başlanmıştır. Bunun sonucunda, 1990'dan sonra yatırımlar bu sektörlerle yönlendirilmiştir. Çin'de bankaların devlete ait olması, devletin belirlediği sektörlerle kaynak aktarımını da mümkün kılmıştır.

Günümüzde, Çin sanayii pek çok sektörde yetkinliğe ulaşmış durumdadır. Modern metalürji, madencilik ve enerji ekipmanları, uçak yapımı, otomobil üretimi, büyük makina parçaları, döküm, uzay sanayi, büyük enerji devreleri, elektronik, iletişim ekipmanları, ölçüm araçları gibi alanlar, son dönemde Çin ekonomisinin faaliyet gösterdiği başlıca alanlar arasında sayılmaktadır. Çin, halen madencilik, enerji santrali, metalürji, akaryakıt, kimyasallar, otomotiv ve gemi yapımı konularında tamamen kendi teknik imkânlarına dayanmaktadır.

Öte yandan, Çin'de üniversite-sanayi işbirliğine de büyük önem verilmektedir. "Çin'in Silikon Vadisi" olarak bilinen "Zhongguancun Vadisi", otuzdan fazla üniversitenin yanı sıra çoğu yüksek teknoloji üretimi yapan firmalara ait olmak üzere 200 civarında araştırma kuruluşuna da ev sahipliği yapmaktadır. Dikkati çeken diğer bir husus ta, yüksek teknoloji alanında başı çeken firmaların çoğunun Pekin Üniversitesi ve Tsinghua Üniversitesi gibi belli başlı Çin üniversitelerinin yan kuruluşları olmalarıdır.

Diğer yandan, Çin'in sanayi gelişimiyle ilgili dikkate alınması gereken diğer bir husus ta, son yıllarda özellikle işgücü maliyetlerinin düşüklüğü sayesinde küresel pazarlara hâkim olan Çin'in ihracat sektörlerinin, son dönemde ülkede işgücü maliyetlerinin artmasının yanı sıra asgari ücret yasasının yeniden düzenlenmesi sonucu artan üretim maliyetlerinden olumsuz etkilenmekte oluşudur.

Ekonomi

Dünya nüfusunun yaklaşık beşte birini oluşturan Çin Halk Cumhuriyeti, bütün dünya ülkelerinin ilgiyle izledikleri ve sıkça hakkında konuştukları bir ülke konumundadır. Ülkelerin, Çin üzerinde bu denli yoğunlaşmasının en önemli ekonomik nedeni, Çin ekonomisindeki gelişmeler ile ülkelerin bazı ürünler açısından Çin ile rekabet güçlüğü yaşamalarıdır.

1949 yılında, Komünist Parti ve Mao Zedong öncülüğünde Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ilan edilmesinden sonra uzun yıllar kapalı bir ekonomi yapısı gösteren Çin, uyguladığı merkezi planlı ekonomi politikasıyla istikrarı sağlamış, ancak büyüme ve refah artışında önemli sorunlar yaşamıştır. Bu politikaların sürdürülemezliğinin anlaşılmasından sonra, 1980'lerin başında kolektif tarım uygulamasını durdurmuş ve özel teşebbüse yeniden izin vermiştir.

Yaptığı reformlarla Çin ekonomisine damgasını vuran Deng Xiaoping'in "Bazı kişiler ve bölgeler önce zenginleşsin, sonunda toplumun tümü zenginleşecektir." sözü ise, 1980 sonrası dönemdeki değişim sürecini açıkça ifade etmektedir. Nitekim 1997'deki ölümüne kadar Xiaoping, Çin'de değişimin öncülüğünü yapmıştır. Xiaoping döneminde Çin, hem askeri ve ekonomik alanda gelişmeyi başarmış, hem de reformist hareketler sonucunda önemli ölçüde zenginleşmiştir.

Merkezi planlamadan ayrıldığı 1978 yılından bu yana Çin, yılda ortalama %10 oranında büyümektedir. Özellikle ülkenin doğu kıyıları hissedilir ölçüde bir gelişme göstermektedir. Ancak ekonomik büyümenin hızı istikrarlı değildir. Tüketim eğilimi artmakta, fiyatlar yükselmekte, yabancı yatırımlar ve şehirde kişi başına düşen gelir artmaktadır. Bazı gözlemciler Çin'in resmi olarak açıklanandan çok daha hızlı büyüdüğünü öne sürmektedir. Reform döneminde ekonomik büyüme, kıyı bölgelerinde çok daha hızlı gerçekleşmiştir.

1980'li yıllar ve 1990'ların başında Guangdong eyaleti genel olarak Pearl Nehri Deltası, en hızlı büyüyen bölge olmuştur. Bu bölge sermaye, teknoloji ve müteşebbis becerilerini, komşusu olan Hong Kong'dan almıştır. 1990'lı yıllarda yine Fujian ve Guangdong bölgesi Tayvan kaynaklı yatırımlara konu olmuştur. 1990 yılından bu yana Çin'deki Tayvan kaynaklı yatırımların 100 milyar doları geçtiği düşünülmektedir.

Kuzey doğudaki Shandong eyaleti ise Japonya ve Güney Kore kaynaklı yatırımlara ev sahipliği etmiştir. Son olarak resmi otoritelerin dikkati "Ejderhanın Başı" sayılan Yangtze Deltası'nın geliştirilmesinde, yani Şanghay bölgesinde yoğunlaşmıştır. Bu çabalar sırasında, doğudaki gelişmelerin batı bölgelerine ve ülkenin iç kısımlarına sıçraması beklentileri, henüz gerçekleşmemiştir.

Büyük bir ülke olan Çin, son yirmi yılda gerçekleştirdiği reformlarla dünya ekonomisinin en önemli güçlerinden biri haline gelmiştir. Çin'in bu atılımının temelinde ise ekonomik büyümedeki belirgin başarısı yatmaktadır. Şu anda Çin, dünyanın en büyük ihracatçıları arasında yer almaktadır. Döviz rezervleri ve bütçe fazlası rekor düzeydedir; ayrıca çarpıcı şekilde dış yatırım çeken bir ülke konumundadır. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne üyeliğinin ardından, Çin'de yeni bir dönem başlamıştır. Bu yeni dönemde, özel sektör yatırımları artmış; ancak, devlet ekonomideki tekeli ve bireyler üzerindeki sıkı

denetimini sürdürmeye devam etmiştir. Çin'in DTÖ üyeliği sonrasında ihracatı ve ekonomik büyümesi hızlanmış, bu gelişme diğer ülkeleri tehdit eder hale gelmiştir.

Ekonomideki patlama, büyük bir enerji açığını da beraberinde getirmektedir. Çin, ABD'nin ardından en büyük ikinci petrol tüketicisiyken, kömür üretim ve tüketiminde ise ilk sırada yer almaktadır. Dışarıdan enerji ithaline milyarlarca dolar harcayan ülkenin, bu alandaki en büyük yatırımı ise 25 milyar dolara mal olması beklenen Üç Vadi Barajı hidroelektrik santrali projesidir.

Ülkenin kalkınma yolunda pazarlarını yabancı sermayeye açması ve dış ticaretini arttırması, genelde ulaştırma altyapısı daha gelişmiş olan doğu ve kıyı kesimlerinde refah seviyesinin iç ve batı bölgelere kıyasla daha çok artmasına yol açmıştır. Bu bağlamda özellikle kentler ve kırsal kesim arasında fark belirgindir. Kırsal kesimin gelir seviyesi tahıl fiyatlarının artış göstermesi, merkezi hükümetin kırsal bölgeleri kalkındırma politikası çerçevesinde vergi yükünü azaltması gibi etmenlerle ciddi oranlarda artış gösterse de; kırsal kesim ile kent merkezleri arasındaki gelir seviyesi dengesizliği giderilememiştir. Kentsel ve kırsal kesimler arasında oluşan ekonomik uçurum, ülkenin en önemli toplumsal sorunlarından biri haline gelmiş durumdadır.

Yüksek büyüme oranları ile dikkat çeken Çin ekonomisi, son dönemde artan üretim ve işçilik maliyetlerine rağmen yine de 2012 yılında % 7,8 büyümüştür. IMF tahminlerine göre Çin ekonomisinin büyüklüğü 2011 yılında 11,2 trilyon dolardan, 2016 yılında 19 trilyon dolarlık bir büyüklüğe erişecektir. ABD, açıklarını kapatmak için Çin'in atacağı adımları izlemekte, Avrupalılar, borç krizinden kurtulmak amacıyla Çin'in kapısını çalmaktadır.

Hızlı ekonomik büyümenin dayandığı en önemli faktör olan ihracat, hızlı bir şekilde artmaya devam etmektedir. 2011 yılında 1,9 trilyon dolar olarak gerçekleşen ihracat, 2012 yılında ise % 8 artışla 2 trilyon doları aşmıştır. 2012 yılı toplam ithalatı ise 2011 yılına göre % 4,3 artışla 1,82 trilyon dolara yükselmiştir.

Çin genelinde perakende satışlar ise 2012 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 14,3 oranında artış kaydetmiştir.

Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri

“Özel Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri”, Çin'in dışa açılan bölgelerinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Halen Çin genelinde irili ufaklı 5000 civarında Özel Ekonomik Bölge (Special Economic Zone) mevcuttur. Çin özel ekonomik bölgeleri, Hindistan ve Vietnam gibi ülkeler tarafından da model alınarak uygulanmıştır.

Bilindiği gibi dışa açılan bir kentte mükemmel altyapı tesislerinin kurulması, uluslararası standarda uygun bir yatırım ortamı yaratmaktadır. Çin’de yabancı sermayeyi çekmek ve kullanmak yoluyla yüksek ve yeni teknoloji sektörü başta olmak üzere modern sanayi yapısı oluşurken, kentler ve civarlarında dış ekonomi ve ticareti geliştiren önemli bölgeler ortaya çıkmıştır.

1988 yılında Çin Devlet Konseyi ilk kez olarak dışa açılan 14 sahil kentinde devlet düzeyindeki Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri’nin kurulmasını onayladı. Bu 14 kent şunlardır: Dalian, Qinhuandao, Tianjin, Yantai, Qingdao, Lianyungan, Nantong, Minhang, Hongqiao, Caohejing, Ningbo, Fuzhou, Guangzhou ve Zhanjiang. Bunlardan başka, Suzhou kentindeki sanayi bölgesi, Jinqiao İhracat Ürünleri İmalatçılığı Bölgesi, Ningbo Daxie Ekonomi ve Teknoloji Kalkınma Bölgesi, Xiamen Haicang Yatırım Bölgesi ve Hainan Yangpu Kalkınma Bölgesi’nde ekonomik ve teknolojik kalkınma bölgeleriyle ilgili politikanın uygulanması, Çin Devlet Konseyi tarafından onaylanmıştır.

Dışa açılan bölgelerin önemli bir kısmını oluşturan devlet düzeyindeki “Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri”nin çoğunluğu, eyaletler ile özerk bölgelerin merkez kentlerinde ve dışa açılan sahil kentleri ile dışa açılan diğer kentlerden ayrılan bir bölgede bulunmaktadır. Bu bölgelerde uluslararası standarda uygun yatırım ortamı yaratmak için, her açıdan mükemmel altyapı tesisleri inşa edilmiş ve yabancı sermayeyi çekmek yoluyla başta yüksek ve yeni teknoloji sektörü olmak üzere modern sanayi yapısı oluşturulmuştur. Bu nedenle “Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri” de, buldukları kentler ve komşu bölgelerin dış ekonomik ve ticari gelişmesini sağlayan önemli bölgelerdir.

Dış Ticaret Politikası ve Tarife Dışı Engeller

Çin ticaret politikasında çeşitli tarife ve tarife dışı uygulamalar mevcuttur. Tarife dışı uygulamalar gerek merkezi hükümet, gerekse bölgesel düzeyde yürütülmektedir. Çin dış ticaret politikasının en önemli handikaplarının başında kuralların şeffaf ve anlaşılır olmamakla birlikte sık değişmesi ile birlikte uygulamaların her zaman tutarlı çizgide bulunmaması ve sübjektif yorumlara açık olması yer almaktadır.

Çin’de uygulanan tarife dışı engellerin başında sübvansiyonlar gelmektedir. Merkezi hükümetin yanı sıra bölgesel yönetimler de çeşitli teşvikler verdiklerinden ülke içindeki sübvansiyonları tek tek sıralamak oldukça zordur, örneğin düşük fiyatlı enerji ve hammadde gibi ihracatta dolaylı teşvikler uygulanmaktadır. Devlet şirketleri pek çok banka kredisini tercihli oranlarla kullanmaktadır. Diğer teşvikler; vergi teşvikleri, özel ekonomik bölgelerdeki firmalar için ek imtiyazların yanı sıra Çin’in bazı alanlarda nakit teşvikler

uygulamaya devam ettiği de görölmektedir. Ayrıca ihracatta vergi iadesi de uygulanmaktadır.

Bu çerçevede diğer tarife dışı bir uygulama da rekabet bozucu uygulamalar olup 1993 yılında yürürlüğe giren ve haksız rekabeti önleyen bir kanuna rağmen halen sorun teşkil edebilmektedir. Bu durum ithal ürünlerin piyasa girişi ile yabancı yatırımların üretim maliyetini yükseltici etkide bulunabilmektedir. Genel olarak Çin'in dış ticaret işlemlerinde açıklık ilkesinin yaygınlaştırılması ve ticari kuralların uygulanmasının ülke çapında standart hale getirilmesinin zor olacağı düşünölmektedir. Buna rağmen özellikle sanayi ürünlerinin ithalat mevzuatı ve uygulamalarının basitleştirilmesi konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Dış Ticaret Alanında Faaliyet Gösteren Kurumlar

Çin Halk Cumhuriyeti'nde dış ticaret alanındaki yetkili kurumlar, bu konunun uzun dönem planlamalarını da yapan ve Devlet Konseyi'ne bağlı çalışan Devlet Planlama Komisyonu ile Devlet Ekonomik Komisyonu'dur. Diğer etkili kuruluşlar, Özel Ekonomik Bölgeler Bürosu, Devlet İthalat ve İhracat Ürünleri Denetleme İdaresi, Gümrükler Genel İdaresi, Çin Seyahat ve Turizm Bürosu, Çin Uluslararası Ticareti Teşvik Konseyi olarak sayılabilir.

Çin Halk Cumhuriyeti, dünya nüfusunun yaklaşık % 20'sini barındırmaktadır. Bu büyüklükteki bir ülkenin küresel ekonomi ile bütünleşmesi hem Çin hem de dünya ülkeleri için dengeleri değiştirmekte ve özellikle küresel ticaret kompozisyonunda büyük bir dönüşümü beraberinde getirmektedir. Son 25 yılda Çin Komünist Partisi tarafından kademeli olarak uygulanan reform süreci, 2001 yılında ülkenin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olması ile ivme kazanmış ve uluslararası ekonomide kartların yeniden dağıtılmasına yol açmıştır.

Perakende Sektörü

Diğer ülkeler ile kıyaslandığında Çin Halk Cumhuriyeti, kişi başına düşen milli gelir bakımından halen orta-alt sıralarda yer alan bir konumdadır. 2012 yılında kişi başına düşen milli gelir ortalaması (s.a.p.) 9 bin doların biraz üzerinde olarak hesaplanmıştır. Bu rakamı 1,3 milyar ile çarptığımızda Çin Halk Cumhuriyeti'nin ne kadar büyük bir pazar olduğu görölmektedir.

Çin hükümeti, son dört yılda görölen yüksek büyüme oranının gelecekte sürdürölmesinin zor olacağını öngörmekte ve iç tüketimin önümüzdeki on yılda büyümenin motoru olabileceğini düşünmektedir. Bu nedenle iç tüketimi arttırabilmek için 11. Beş Yıllık Plan'larında bir dizi önlemlere yer vermiştir. Mevcut sosyal güvenlik ve sağlık sisteminin Çin Halk Cumhuriyeti

vatandaşlarının gelirlerini harcamaktansa tasarruf etmeye yönelttiği düşünülmektedir. Bu nedenle, Çinli tüketicilerin daha iyi bir sosyal güvenlik ve sağlık sistemine kavuştukları zaman geleceğe güvenle bakacakları ve harcanabilir gelirlerinin daha yüksek bir kısmını tüketime yönlendireceklerine inanılmaktadır.

A.B.D. nüfusunun ortalama yaşı 37, İngiltere'nin 39 iken, Çin Halk Cumhuriyeti nüfusunun yaş ortalaması 33'tür. 35 yaşın altındaki insanların ebeveynlerine nazaran daha açık ve rahat, yeni şeyleri denemeye eğilimli olduğu bilinen bir gerçektir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde eyaletler arasında kişi başına düşen milli gelir bakımından önemli farklılıklar vardır. En zengin bölge Zhejiang ile en fakir bölge Guizhou arasında 6 kat fark bulunmaktadır. Kişi başına düşen milli gelir bakımından en zengin bölgeler Pearl nehri ve Yangtze nehri deltaları ile doğuda bulunan kıyı şeridi ve Bohai bölgesidir. En zengin altı bölge olan Şanghay, Pekin, Tianjin, Zhejiang, Guangdong ve Jiangsu nüfusun %19'una sahip olmasına rağmen, milli gelirin %36'sına sahiptir. İç kesimler ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin batısı, doğusuna göre daha fakirdir. Ancak Çin hükümeti bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak için iç kesimlere ciddi miktarda yatırım yapmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti perakende pazarı dünyada A.B.D ve Japonya'nın ardından büyüklük olarak üçüncü sıradadır. Önümüzdeki yıllarda perakende sektörünün çift haneli olarak büyümeye devam edeceği tahmin edilmektedir. Öte yandan, Çinli tüketicilerin gelirleri arttıkça gıda dışı ürünlere yaptıkları harcamalar da artmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin çok büyük olması; birçok fırsat sunmasının yanında lojistik anlamında birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Resmi rakamlara göre Çin'de 660 şehir bulunmaktadır. Çin perakende piyasasına hitap etmek isteyen perakendecilerin yüzlerce şehirde binlerce dağıtım noktası kurması gerekmektedir.

Çin perakende pazarı 1980'li yıllarda dönüşmeye başlamıştır. 10-15 yıl içinde çok katlı mağazalar, süper-marketler, hiper-marketler gibi tüm modern formattaki mağazalar açılmıştır.

Çinli erkek tüketiciler ile kadın tüketiciler arasında satın alma davranışları arasında önemli farklar vardır. Erkekler alışverişe ve fiyat karşılaştırması yapmaya daha az vakit harcarlar ve güven duydukları markalardan alışveriş yapmaya devam ederler. Aynı yerden alışveriş yapmak yaygındır.

Çin Halı ve Yer Kaplamaları Pazarı

Dünya’da halı en çok kullanılan yer kaplaması olmasına rağmen parke, ahşap döşeme, lamine, vinil gibi diğer zemin kaplamalarına olan talebin artması nedeniyle son yıllarda halıya olan talep azalmıştır. Özellikle sıcak iklime sahip bölgelerde halı talebinde önemli azalmalar gözlenmektedir. El halısı ve kilim genellikle refah seviyesi yüksek batılı ülkeler tarafından ithal edilmektedir. Bu ülkelerde el halısı ve kilim üretimi olmadığından ithalat genellikle el halısı ve kilim üretim merkezleri olan İran, Çin, Pakistan, Türkiye, Nepal gibi ülkelere yapılmaktadır. Dünya’da en çok el halısı ve kilim ithal eden ülkeler ise sırasıyla: ABD, Almanya, Türkiye, İngiltere ve Belçika’dır.

Dünya el halısı ticareti azalma eğilimindedir. Dünya el halısı ihracatının %70’i İran ve Çin tarafından yapılmaktadır. Türkiye dünya el halısı ihracatında üçüncü sıradadır. Asya ülkeleri dünya el halısı ihracatında lider konumundayken dünya makine halısında ihracatında eskisinden farklı olarak batılı ülkeleri geçmeye başlamış durumdadırlar. Dünya makine halısı ihracatında önde gelen ülkeler sırasıyla: Çin, Belçika, Türkiye, Hollanda ve ABD’dir.

Dünya yer kaplamaları ve halı pazarının yıllık ortalama % 5 büyüme oranıyla 2014 yılında 204 milyar dolara ulaşması öngörülmektedir.

Dünya halı üretimi ve ihracatında önde gelen ülkelere olan Çin Halk Cumhuriyeti, aynı zamanda önemli bir halı ve yer kaplamaları pazarıdır da. Günümüzde nüfusun yarıdan fazlasının kentlerde yaşadığı Çin’de sayısı 300 milyonu geçen orta-üst ve üst kesimden nüfusun diğer harcamaların yanında konut harcamaları da sürekli arttığından, ülkenin halı ve yer kaplamaları ithalatı da artmaktadır. Yakın zamana dek Çin’de evlerin çoğu için lüks kabul edilen ve daha çok oteller, şirketler ve kamu binalarında kullanılan halı döşeme, bugün artan hayat standartları ve alım gücü nedeniyle ihtiyaçların da değişerek gelişmesiyle birlikte giderek daha çok eve girmektedir. 2025 yılına kadarki dönemde Çin genelinde hızlı kentleşme ve yeni inşaatlar nedeniyle mevcut hacime ek olarak her yıl fazladan 1,6 – 1,9 milyar m² yer kaplaması ve halı pazarı doğmaktadır. 2007 yılı ile 2012 yılları arasındaki dönemde dünya yer kaplamaları ve halı pazarında doğan yeni pazar hacminin % 43’ünün Çin’e ait olduğu tahmin edilmektedir.

Bu noktada bilinmesi gereken önemli bir husus ta, Çin tüketicisinin yer kaplamaları konusunda özellikle Amerikan pazarında yaygın olan ‘Do it yourself DIY’ (ürünün montaj ve kurulumunu kendin yap) konseptinden hoşlanmayıp, ‘Do it for me’ yani anahtar teslim tipi ürün ve hizmetleri tercih etmesidir.

Çin’in dünya halı ticaretindeki önemi ve kilit rolü sadece kendi iç tüketimindeki artıştan ve Çin yer kaplamaları ve halı pazarının hızlı büyümesinden değil, aynı zamanda Asya-Pasifik Bölgesi genelinin dünya yer kaplamaları ve halı pazarının yeni odak noktası olmasından da kaynaklanmaktadır.

Asya ve Uzakdoğu ülkelerinin hızlı sanayileşmesi sonucu artan refah düzeyi ve kentleşmeye paralel inşaat sektöründeki dinamizm, bu bölgenin yer kaplamaları ve halı tüketimini hızla artırırken, başta Şangay olmak üzere Çin'in liman kentleri ve özellikle Hong Kong'un, komşu ülkelere yapılan yer kaplamaları ve halı sevkiyatlarında önümüzdeki dönemde daha da önem kazanacağı öngörülmektedir. Nitekim Asya ve Uzakdoğu ülkeleri günümüzde dünya kent nüfusunun yarıdan fazlasını barındırmakta ve hızlı kentleşmenin yanı sıra güçlenen orta ve üst sınıfın konut harcamalarına paralel yer kaplamaları ve halı tüketimleri de hızla artmakta ve giderek daha üst kalite ürünler tercih edilmektedir.

Bu çerçevede, 2012 yılında dünya halı ve yer kaplamaları pazarının % 4 artışla 15,2 milyar m² seviyesine, değer bazında ise 178 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilirken, Asya-Pasifik Bölgesinin dünya yer kaplamaları ve halı pazarındaki payının ise % 42'ye ulaşması öngörülmektedir. ABD'nin de dâhil olduğu Kuzey Amerika'nın Dünya yer kaplamaları ve halı pazarındaki payının % 23, Batı Avrupa pazarının payının ise % 18 olduğu tahmin edilmektedir.

Ulaştırma ve Lojistik

Çin lojistik sektörü yeni yeni gelişmektedir. Altyapıda en büyük eksiklik ulaşım ve haberleşmede duyulmaktadır. Toplam ulaştırma altyapısı dünya çapında büyüklüğe sahip olsa da, araziye ve nüfusa oranla yetersiz kalmaktadır. Çin'de, hâlihazırdaki ulaşım altyapısının, talebin ancak %60'ına cevap verebildiği tahmin edilmektedir. Limanlar ve demiryolları talebe cevap verememektedir. Havayolu taşımacılığı, malzeme, ileri teknoloji ve eğitimli personel eksikliği içindedir.

Lojistik ağı genelde kıyı bölgelerinde yoğunlaşmıştır; iç bölgelerde ise hükümetin çabalarına rağmen büyük yatırımlara ihtiyaç vardır. Buna karşın, ülke ekonomisinin topyekun bir gelişme içerisinde olması dolayısıyla, lojistik sektörünün de önümüzdeki dönemde gelişmesi ve küresel standartları yakalaması beklenmektedir. Her yıl %20 büyümesi beklenen sektördeki iyileşme, tüm ticari aktiviteler için bir verimlilik sağlayacak ve ülke ekonomisi üzerinde olumlu yönde bir çarpan etkisi olacaktır. Büyük potansiyel arz eden bir sektörün uluslararası arenadaki etki alanı da genişleyecektir. Bu doğrultuda Çin Hükümeti sektöre büyük önem vermekte ve gelişimini desteklemektedir. Ülkenin DTÖ yükümlülükleri uyarınca dağıtım kanallarını yabancılara açması da, sektörün küresel lojistik ağıyla bütünleşmesine ivme kazandırmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti İş Kültürünün Temel Noktaları

Çin Halk Cumhuriyeti ile başarılı bir şekilde iş yapmanın en önemli şartlarından birisi Çin sosyal ve iş kültürünü anlamak ve buna uygun

davranışlar sergilemektir. ÇHC pazarında başarılı olmak için dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıda özetlenmektedir.

Çalışma Uygulamaları

Çin Halk Cumhuriyeti ile iş yaparken dakiklik son derece önemlidir. Çinli iş ortaklarınızı bekletmek doğru olmaz, zamanında randevu yerinde olunması gerekmektedir. Çinli işadamları herhangi bir iş yapmadan önce muhataplarını çok yakından ve detaylı bir şekilde tanımayı isteyeceklerdir. Tanımadıkları ve güven duymadıkları kişilerle iş yapmayı pek tercih etmezler.

Toplantı odasına hiyerarşik olarak daha yukarda olan kişi önce girmekte ve görüşmeye başlamaktadır. Çinli işadamlarının sıcak, misafirperver tavrı, iş anlamında da mutlaka pozitif bir sonuç alacağınız anlamına gelmemektedir.

İş İlişkileri

Kartvizitlerin bir tarafı İngilizce diğer tarafının ise Çince yazılmış olması gerekmektedir. Kartvizitin Çinli bir işadamına verilirken Çince yazılmış yüzü yukarda ve iki el ile tutularak uzatılmasında fayda vardır. Çinli iş adamının kartvizit alındıktan sonra bir süre incelenip masanın üzerine bırakılabilir. Kartviziti arka cebe yerleştirmek çok büyük saygısızlık olarak algılanacaktır. İş toplantısı esnasında alçak gönüllü ve sabırlı olmak, başarıya ulaşmak için etkili olacaktır. Toplantılar öncelikle kişisel sohbetler ile açılır; daha sonra iş konuşmaya geçilmektedir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Sürekli göz teması kurmaya özen gösterilmelidir. Gözleri kaçırmak güvensizlik olarak algılanacaktır. Çinli işadamına Mr. veya Madam ile beraber soyadlarını kullanarak hitap edilmesi uygun olur. Çinli iş adamının muhatapları konuşurken başını sallaması söylenenleri kabul ettiğinin değil; dinlediğinin işaretidir. Doğrudan olumsuz ifadeler kullanmak kaba bir davranış olarak kabul edildiğinden “hayır” demektense “belki” ya da “bunu düşüneneğim” demek daha makul karşılanmaktadır.

II. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Çin 2012 yılı itibariyle 3 trilyon 868 milyar dolar değerinde dış ticaret hacmine sahiptir. 2012 yılında genel ihracat 2 trilyon 50 milyar dolar ve genel ithalat 1,8 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çin hâlihazırda dünyanın en büyük ihracatçı ülkesi olarak sıralanmaktayken ithalatta ABD'nin ardından ikinci sırada yer almaktadır.

2008 ile 2012 yılları arasını kapsayan beş yıllık süreçte Çin'in dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda izlenebilir:

ÇİN'İN GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim:1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2008	1.430.693.066	-	1.132.562.161	-
2009	1.201.646.758	-16,0	1.005.555.225	-11,2
2010	1.577.763.751	31,3	1.396.001.565	38,8
2011	1.898.388.435	20,3	1.743.394.866	24,9
2012	2.050.052.889	8,0	1.817.648.763	4,3

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla ihraç ettiği ürünler Fasıllar 85 kapsamındaki elektrikli makina ve cihazlar, Fasıllar 84'te yer alan makinalar, kazanlar ve nükleer reaktörler, Fasıllar 61 kapsamındaki örme giyim eşyası ve aksesuarları, Fasıllar 94 kapsamındaki mobilyalar, yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, yastıklar ve benzeri doldurulmuş mefruşat; tarifinin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan lambalar ve aydınlatma cihazları; ışıklı panolar, ışıklı isim tabelaları ve benzerleri; prefabrik yapılar ile Fasıllar 90'da yer alan optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol ayar alet ve cihazları ile tıbbi veya cerrahi cihazlar gibi ürünlerdir.

Çin'in 2012 yılında en fazla ihraç ettiği ürünlere ilişkin rakamsal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

ÇİN'İN EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2012		
Birim: 1.000 \$		
FASIL NO	TANIM	DEĞER
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	487.462.307
84	MAKİNALAR, KAZANLAR, NÜKLEER REAKTÖRLER	376.002.094
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	87.059.741
94	MOBİLYALAR, YATAK TAKIMLARI, ŞİLTELER, ŞİLTE DESTEKLERİ, YASTIKLAR VB DOLDURULMUŞ MEFRUŞAT, TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMEYEN VEYA YER ALMAYAN LAMBALAR VE AYDINLATMA CİHAZLARI VS	77.904.042
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF , SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ CİHAZLAR	72.816.793

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

En Çok İthal Edilen Ürünler

Çin'in en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fasıl 85'de yer alan elektrikli makina ve cihazlar gelmektedir. Fasıl 27 kapsamındaki mineral yakıtlar ve yağlar, Fasıl 84 altında yer alan makinalar, kazanlar ve nükleer reaktörler, Fasıl 26 kapsamındaki metal cevherleri, cüruf ve kül ile Fasıl 90 kapsamındaki optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol ayar alet ve cihazları ile tıbbi veya cerrahi cihazlar ise diğer en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2012		
Birim: 1.000 \$		
FASIL NO	TANIM	DEĞER
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	381.597.419
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE BUNLARIN DAMITILMASINDAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLER	311.857.463
84	MAKİNALAR, KAZANLAR, NÜKLEER REAKTÖRLER	181.912.452
26	METAL CEVHERLERİ, CÜRUF VE KÜL	133.685.768
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF , SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ CİHAZLAR	106.369.794

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

2012 yılı verilerine göre Çin Halk Cumhuriyeti'nin en çok ihracat gerçekleştirdiği ülke ABD olmuştur. Hong Kong, Japonya, Güney Kore ve Almanya, ABD'yi takip etmektedir.

2012 yılı kayıtlarına göre Çin'in en çok ihracat yaptığı ilk 20 ülkeye toplam ihracatın % 75,7'si yönelmiş durumdadır. 2012 yılında Çin'in en önemli 20 ihracat pazarından 17 tanesine yönelik ihracat % 2,3 ile % 31 arasında değişen oranlarda artmışken Almanya (% 9,4), Hollanda (% 1) ve Hindistan'a (% 5,5) yönelik ihracat azalmıştır.

Türkiye Çin'in en fazla ihracat yaptığı 27. ülkedir. 2012 yılında bu ülkeden Türkiye'ye yönelik ihracat % 0,2 oranında azalmış ve 15,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleştirilmiştir.

En fazla ihracat yapılan ilk 20 ülkeye ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1.000 \$	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
ABD	325.010.988	352.632.716	8,5	17,2
HONG KONG	267.983.737	323.638.485	20,8	15,8
JAPONYA	148.268.708	151.735.073	2,3	7,4
GÜNEY KORE	82.920.308	87.710.727	5,8	4,3
ALMANYA	76.399.999	69.186.785	-9,4	3,4
HOLLANDA	59.499.691	58.929.177	-1,0	2,9
HİNDİSTAN	50.536.416	47.745.207	-5,5	2,3
İNGİLTERE	44.122.055	46.308.165	5,0	2,3
RUSYA FEDERASYONU	38.903.018	44.072.785	13,3	2,1
SİNGAPUR	35.570.137	40.875.276	14,9	2,0
AVUSTRALYA	33.910.013	37.768.617	11,4	1,8
TAYVAN	35.109.073	36.787.624	4,8	1,8
MALEZYA	27.886.048	36.527.632	31,0	1,8
ENDONEZYA	29.220.944	34.295.054	17,4	1,7
VİETNAM	29.091.568	34.222.180	17,6	1,7
BREZİLYA	31.836.677	33.421.364	5,0	1,6
TAYLAND	25.694.604	31.219.532	21,5	1,5
BAE	26.812.848	29.576.469	10,3	1,4
KANADA	25.266.590	28.126.997	11,3	1,4
MEKSİKA	23.975.906	27.521.323	14,8	1,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.418.019.328	1.552.301.188	9,5	75,7
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	74,7	75,7		
TÜRKİYE	15.613.705	15.589.451	-0,2	0,8
DÜNYA TOPLAMI	1.898.388.435	2.050.052.889	8,0	100,0

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2012 yılında Çin'in en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkelerin başında, Japonya gelmektedir. Güney Kore, ABD, Tayvan ve Almanya Japonya'yı takip etmektedir.

Çin'in en çok ithalat yaptığı 20 ülkenin 13'ünden gerçekleşen ithalat % 0,3 ile % 39 arasında artarken yedi ülkeden yapılan ithalat % 0,6 ile % 17,9 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

Türkiye, Çin'in en fazla ithalat yaptığı 54. ülke olarak sıralanmaktadır. Türkiye'den 2012 yılı içerisinde 3,5 milyar dolar ithalat yapılmıştır.

Çin'in en fazla ithalat yaptığı 20 ülke ve Türkiye'ye ait veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1.000 \$	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
JAPONYA	194.567.856	177.883.358	-8,6	9,8
G. KORE	162.716.843	168.559.006	3,6	9,3
ABD	123.124.010	133.782.813	8,7	7,4
TAYVAN	124.910.647	132.201.370	5,8	7,3
ALMANYA	92.726.220	92.037.540	-0,7	5,1
AVUSTRALYA	82.667.477	84.607.007	2,3	4,7
MALEZYA	62.136.640	58.268.251	-6,2	3,2
S. ARABİSTAN	49.467.520	54.902.945	11,0	3,0
BREZİLYA	52.386.750	52.067.196	-0,6	2,9
G. AFRİKA CUM.	32.095.190	44.616.483	39,0	2,5
RUSYA FED.	40.362.600	44.003.404	9,0	2,4
TAYLAND	39.039.796	38.486.663	-1,4	2,1
ANGOLA	24.922.180	33.492.628	34,4	1,8
ENDONEZYA	31.337.084	32.017.152	2,2	1,8
SİNGAPUR	28.139.649	28.550.652	1,5	1,6
İRAN	30.332.973	24.918.093	-17,9	1,4
FRANSA	22.078.793	24.240.638	9,8	1,3
KANADA	22.167.123	23.255.542	4,9	1,3
İSVİÇRE	27.287.232	22.879.648	-16,2	1,3
ŞİLİ	20.578.293	20.637.592	0,3	1,1
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.263.044.876	1.291.407.981	2,2	71,0
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	72,4	71,0		
TÜRKİYE	3.123.228	3.522.088	12,8	0,2
DÜNYA TOPLAMI	1.743.394.866	1.817.648.763	4,3	100,0

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

III. ÇİN'İN HALI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Çin'in halı ihracatı genel olarak artan bir seyir izlemektedir. 2009 yılında Çin'in halı ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 7,9 oranında azalarak 1,5 milyar dolar olarak gerçekleşmişken 2010 yılından sonra tekrar yükselişe geçmiştir. 2012 yılında Çin'in halı ihracatı 2011 yılına kıyasla % 3,4 oranında artarak 2,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Öte yandan Çin'in halı ithalatı ise 2008 yılından sonra düzenli olarak artmış ve 2012 yılında 147 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Çin'in halı dış ticareti çok yüksek bir oranda fazla vermektedir.

ÇİN'İN HALI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1.000 \$				
YILLAR	HALI İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	HALI İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2008	1.618.521	-	101.290	-
2009	1.491.264	-7,9	102.211	0,9
2010	1.954.949	31,1	130.348	27,5
2011	2.323.673	18,9	137.000	5,1
2012	2.403.708	3,4	146.959	7,3

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

Çin'in Makina Halısı Dış Ticareti

Çin'in makina halısı dış ticareti verileri aşağıdaki tabloda görülmektedir. Çin'in makina halısı ihracatı genel olarak artan bir seyir izlemekteyse de 2009 yılında bir miktar azalmıştır. 2010 yılından sonra ise Çin'in makine halısı ihracatı sürekli artan bir seyir izlemiş ve nihayet 2012 yılında bir önceki yıla kıyasla % 3,7 oranında artarak 2,3 milyar dolar olmuştur.

Çin'in makina halısı ithalatı da ihracata benzer bir şekilde sürekli artan bir seyir izlemiştir. 2009 yılında 2008 yılıyla neredeyse aynı değerde gerçekleşen makine halısı ithalatı 2010 yılında bir önceki yıla kıyasla % 29,6 oranında artmış ve 125,4 milyon dolar olmuştur. 2012 sonu itibariyle ise Çin'in makine halısı ithalatı 2011 yılına kıyasla % 4,6 oranında artmış ve 135,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

ÇİN'İN MAKİNA HALISI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1.000 \$				
YILLAR	MAKİNA HALISI İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)	MAKİNA HALISI İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)
2008	1.412.999	-	96.786	-
2009	1.342.027	-5,0	96.765	0,0
2010	1.810.017	34,9	125.392	29,6
2011	2.184.188	20,7	129.719	3,5
2012	2.264.524	3,7	135.711	4,6

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

Makina Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin

2011 sonu itibariyle Dünya genelinde 12 milyar dolarlık bir hacme sahip toplam makine halısı ithalatına ilişkin olarak hazırlanan ve aşağıda sunulmakta olan tablodan da görülebileceği üzere Çin'in dünya makina halısı ithalatı içerisindeki payı % 1,1 gibi düşük bir seviyede gerçekleşmiştir.

DÜNYA MAKİNA HALISI İTHALATÇILARI ARASINDA ÇİN		
Birim:1.000 \$		
	2011	PAY %
ABD	1.672.075	14,0
ALMANYA	1.207.170	10,1
İNGİLTERE	1.051.223	8,8
KANADA	759.309	6,3
JAPONYA	602.560	5,0
FRANSA	516.917	4,3
HOLLANDA	373.201	3,1
AVUSTRALYA	361.084	3,0
S. ARABİSTAN	353.661	3,0
BELÇİKA	274.967	2,3
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	7.172.167	60,0
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	135.711	1,1
DÜNYA TOPLAMI	11.959.707	100

Kaynak: Trademap / ITC - Şubat 2013

Çin'in En Çok Makina Halısı İhraç Ettiği Ülkeler

2012 yılı itibariyle ihracat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla makina halısı ihraç ettiği ilk beş ülke ve payları; Japonya (% 19,6), ABD (% 18,8), Avustralya (% 4,1), Malezya (% 3,7) ve Hong Kong (% 3,4) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK MAKİNA HALISI İHRACATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2012	PAY %
JAPONYA	444.390	19,6
ABD	426.779	18,8
AVUSTRALYA	93.096	4,1
MALEZYA	84.595	3,7
HONG KONG	78.032	3,4
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	1.126.892	49,8
TÜRKİYE	7.735	0,3
TOPLAM	2.264.524	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in makina halısı ihracatında 7,7 milyon dolarlık değeri ve % 0,3'lik payıyla küçük bir yer tutmaktadır.

Çin'in En Çok Makina Halısı İthal Ettiği Ülkeler

2012 yılı itibariyle ithalat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin'in en fazla makina halısı ithalatı yaptığı ilk beş ülke ve payları; ABD (% 20,9), Güney Kore (% 18,9), Türkiye (% 10,1), Japonya (% 10) ve Mısır (% 9,2) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK MAKİNA HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2012	PAY %
ABD	26.215	20,9
G. KORE	23.730	18,9
TÜRKİYE	12.681	10,1
JAPONYA	12.527	10,0
MISIR	11.503	9,2
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	86.656	69,1
TOPLAM	125.392	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in makina halısı ithalatında 2012 itibariyle 12,7 milyon dolarlık değer ve % 10,1'lik pay ile en büyük üçüncü tedarikçi konumundadır.

Çin'in El Halısı Dış Ticareti

Çin'in el halısı ihracatı 2008 yılından itibaren sürekli olarak azalan bir seyir izlemiştir. 2008 yılında 205,5 milyon dolar olan ihracat 2012 yılının sonunda 139,2 milyona kadar gerilemiştir.

ÇİN'İN EL HALISI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1.000 \$				
YILLAR	EL HALISI İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)	EL HALISI İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)
2008	205.522	-	4.503	-
2009	149.237	-27,4	5.447	21,0
2010	144.930	-2,9	4.957	-9,0
2011	139.486	-3,8	7.282	46,9
2012	139.183	-0,2	11.249	54,5

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

Öte yandan Çin'in el halısı ithalatı rakamları incelendiğinde ise artan bir seyir göze çarpmakla birlikte ihracat rakamları ile kıyaslandığında ithalat değerleri son derece düşüktür. 2008 yılında 4,5 milyon dolarlık el halısı ithalatı gerçekleşmişken sonraki dört yılda dalgalı bir seyir izlemiş, 2010 yılında Çin'in el halısı ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 9 oranında azalarak 5 milyon dolar olmuştur. Öte yandan 2012 sonunda Çin'in el halısı ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 54,5 oranında artmış ve 11,2 milyon dolara kadar yükselmiştir.

El Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin

Çin Halk Cumhuriyeti'nin dünya el halısı ithalatı içerisindeki payı % 0,5 gibi son derece düşük bir seviyededir. Dünyanın en fazla el halısı ithalatı yapan ülkesi ABD iken Almanya ve Türkiye, ABD'yi takip etmektedir.

DÜNYA EL HALISI İTHALATÇILARI ARASINDA ÇİN		
Birim:1.000 \$		
	2011	PAY %
ABD	352.320	23,1
ALMANYA	218.035	14,3
TÜRKİYE	114.594	7,5
İNGİLTERE	71.061	4,7
BELÇİKA	60.623	4,0
İTALYA	59.130	3,9
JAPONYA	58.345	3,8
İSVİÇRE	42.759	2,8
KANADA	42.106	2,8
FRANSA	39.009	2,6
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	1.057.982	69,4
ÇİN	7.282	0,5
DÜNYA TOPLAMI	1.525.421	100

Kaynak: Trademap / ITC - Şubat 2013

2011 yılında Amerika Birleşik Devletleri 352,3 milyon dolar el halısı ithal ederken, Çin'in el halısı ithalat değeri sadece 7,3 milyon dolar olmuştur.

Çin'in En Çok El Halısı İhraç Ettiği Ülkeler

2012 yılı itibariyle ihracat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla el halısı ihraç ettiği ilk beş ülke ve payları; ABD (% 30,5), Türkiye (% 22,3), Japonya (% 8,3), Almanya (% 6,9) ve Birleşik Arap Emirlikleri (% 2,9) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK EL HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2012	PAY %
ABD	42.384	30,5
TÜRKİYE	31.012	22,3
JAPONYA	11.594	8,3
ALMANYA	9.611	6,9
BAE	4.036	2,9
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	98.637	70,9
TOPLAM	139.183	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in el halısı ihracatında 31 milyon dolarlık değeri ve % 22,3'lük payıyla ciddi bir yer tutmakta, Çin'in en büyük ikinci el halısı ihracat pazarı olarak sıralanmaktadır.

Çin'in En Çok El Halısı İthal Ettiği Ülkeler

Çin, 2012 yılında ithal ettiği el halılarının % 33,1'ini Hindistan'dan, % 23,3'ünü Nepal'dan, % 14'ünü İran'dan ve ayrı ayrı olmak üzere % 4,2'sini İtalya ve Pakistan'dan ithal etmiştir. Aynı yıl Türkiye'den 373 bin dolarlık el halısı ithalatı gerçekleştirilmiş olup Türkiye'nin payı % 3,3'de kalmışken bu ithalat değeri ile Türkiye, Çin'in en büyük sekizinci el halısı tedarikçisi olmuştur.

ÇİN'İN EN ÇOK EL HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2012	PAY %
HİNDİSTAN	3.721	33,1
NEPAL	2.626	23,3
İRAN	1.576	14,0
İTALYA	469	4,2
PAKİSTAN	469	4,2
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	8.861	78,8
TÜRKİYE	373	3,3
TOPLAM	11.249	100

Kaynak: Trademap / ITC - Şubat 2013

Öte yandan Çin'in el halısı ithal ettiği ilk beş ülkenin toplam payı ise % 78,8'dir.

IV. TÜRKİYE – ÇİN DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Çin Genel Dış Ticareti

2012 yıllık dış ticaret verilerine göre Çin, Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı 14. ülke ve en fazla ithalat yaptığı 3. ülke konumundadır. Türkiye ile yoğun ticari ilişkileri bulunan Çin'e 2012 yılında 2,8 milyar dolarlık ihracat yapılmış, buna karşılık Çin'den 21,3 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. İki ülke arasındaki ticaret Çin lehine gelişme göstermektedir. 2012 yılında Türkiye'nin Çin'e karşı 18,5 milyar dolar düzeyinde ciddi bir dış ticaret açığı oluşmuştur.

2012 yılında 152,6 milyar dolar olarak gerçekleşen Türkiye genel ihracatında Çin'in 2,8 milyar dolar ile %1,9'luk payı bulunmaktadır. 2012 yılında Türkiye'nin genel ihracatı 2011 yılına kıyasla %13,1 oranında artarken, Çin'e ihracat %14,9 oranında artmıştır. Çin'e ihracatın Türkiye genel ihracatından daha yüksek oranlı artması, bu ülkenin Türkiye genel ihracatındaki payını %1,8'den %1,9'a yükseltmiştir.

Türkiye'nin Çin ile dış ticaretini, halı ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE - ÇİN TİCARİ İLİŞKİLERİ			
Birim: \$	2011 YILLIK	2012 YILLIK	DEĞİŞİM %
ÇİN'E İHRACAT	2.466.316.097	2.833.439.202	14,9
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	134.906.868.830	152.560.774.906	13,1
ÇİN'İN PAYI %	1,8	1,9	
ÇİN'DEN İTHALAT	21.693.335.513	21.295.430.767	-1,8
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	240.841.676.274	236.536.948.716	-1,8
ÇİN'İN PAYI %	9,0	9,0	
ÇİN'E HALI İHRACATI	18.678.912	30.233.996	61,9
TÜRKİYE HALI İHRACATI	1.601.798.011	1.997.911.274	24,7
ÇİN'İN PAYI %	1,2	1,5	
ÇİN'DEN HALI İTHALATI	39.227.839	35.433.141	-9,7
TÜRKİYE HALI İTHALATI	194.097.631	176.995.255	-8,8
ÇİN'İN PAYI %	20,2	20,0	

Kaynak T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / 2013 Şubat

İthalat mercek altına alındığında, 2012 yılında Türkiye genel ithalatı %1,8 oranında azalarak 236,5 milyar dolar olurken, Çin'den ithalat da 2011 yılına kıyasla %1,8 oranında azalarak 21,3 milyar dolara düşmüştür. 2012 yılı için Türkiye geneli ithalatta Çin'den yapılan ithalatın payı %9'dur.

Türkiye ile Çin arasındaki ticaretin yıllar itibarıyla seyrine bakıldığında, 2007 yılından 2012 yılına kadarki son altı yıllık süreçte Çin'e ihracatın %8,7 ile %41,9 arasında değişen oranlarda arttığı görülmektedir. 2007 yılından 2012 yılına kadar olan altı yılda Çin'e ihracatın yıllık ortalama artış oranı %23'tür.

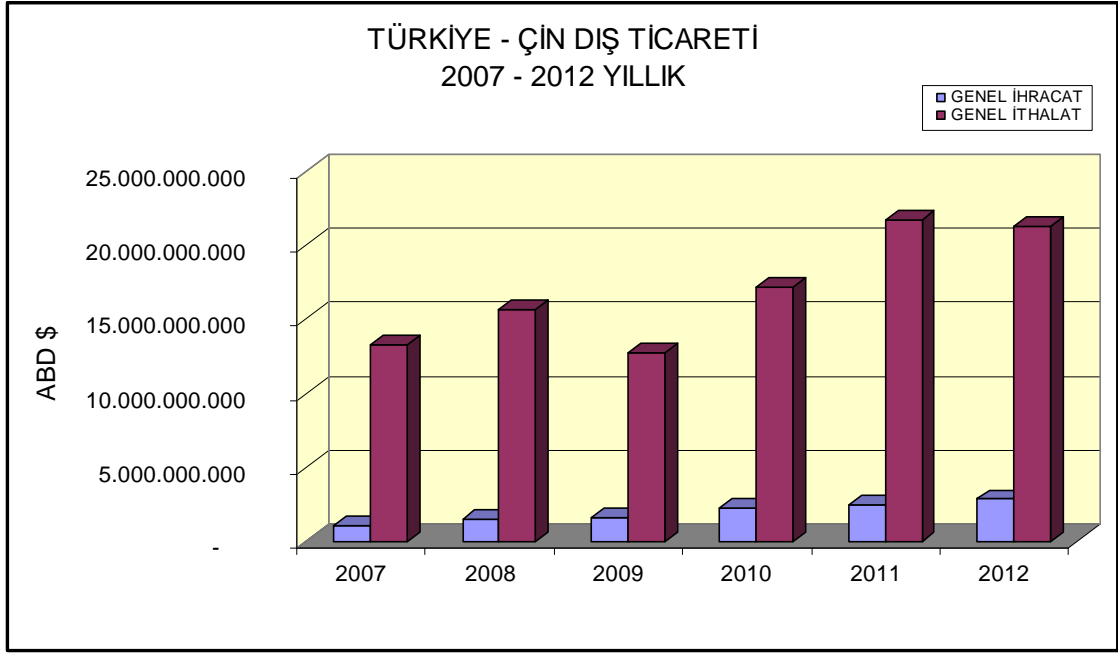
Diğer yandan, Çin'den ithalat 2007 yılından 2012 yılına kadarki altı yılda küresel ekonomik krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında %19 oranında ve 2012 yılında %1,8 oranında azalmış, diğer yıllarda ise %18,3 ile %35,5 arasında değişen oranlarda çift haneli rakamlarla artmıştır. Bu değişimlerle 2007 yılında 13,2 milyar dolar olan Çin'den ithalat, 2012 yılında 21,3 milyar dolara yükselmiştir. 2007 yılından 2012 yılına ithalatın yıllık ortalama artış oranı %11,8 olarak hesaplanmıştır.

2012 yılı itibarıyla Çin ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmi 24,1 milyar dolardır. Bu rakamın 2,8 milyar doları ihracat, 21,3 milyar doları ithalat rakamıdır. İki ülke arasındaki ticaret, önemli oranda Çin lehine gelişim göstermektedir.

2007 yılından 2012 yılına kadar Türkiye ile Çin arasında dış ticaretin seyrini gösteren bir tablo ve grafik, aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - ÇİN DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	1.039.523.082		13.234.091.842	
2008	1.437.203.856	38,3	15.658.210.407	18,3
2009	1.599.139.388	11,3	12.676.572.760	-19,0
2010	2.269.175.473	41,9	17.180.806.446	35,5
2011	2.466.316.097	8,7	21.693.335.513	26,3
2012	2.833.439.202	14,9	21.295.430.767	-1,8

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye'den Çin'e ihracat, tüm maddeler itibariyle incelendiğinde, 2012 yılında en fazla ihraç edilen mamulün Fası 26 kapsamındaki "Metal cevherleri, cüruf ve kül" olduğu görülmektedir.

Fası 25 kapsamındaki "Tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar ve çimento" ile Fası 28 kapsamındaki "İnorganik kimyasal müstahsallar, organik, inorganik bileşikler" diğer önde gelen ihraç kalemlerindedir.

Fası 57 kapsamındaki "Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddeden yer kaplamaları" ise en çok ihraç edilen ilk 20 ürün grubu içerisinde 9. sıradadır.

2012 yılında Çin'e %24,5 artışla 932,6 milyon dolar değerinde Fası 26 kapsamındaki "Metal cevherleri, cüruf ve kül" ihraç edilmiştir. Ürün grubunun toplam ihracatta payı %32,9'dur. İkinci en fazla ihraç edilen ürün grubu olan Fası 25 kapsamındaki "Tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar ve çimento" ihracatı %19,8 artışla 867,7 milyona yükselirken, Fası 28 kapsamındaki "İnorganik kimyasal müstahsallar, organik, inorganik bileşikler" ihracatı %6,5 oranında azalarak 276,6 milyona düşmüştür.

Çin'e en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubunun altı tanesi, tekstil, konfeksiyon, deri ve halı mamulleridir.

2012 yılında Çin'e en fazla ihracatı yapılan ilk 20 ürün grubunda ihracat verileri, değişim ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'DEN ÇİN'E GENEL İHRACAT					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
FASIL	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
26	METAL CEVHERLERİ, CÜRUF VE KÜL	748.946.116	932.627.514	24,5	32,9
25	TUZ, KÜKÜRT, TOPRAK VE TAŞLAR, ALÇILAR VE ÇİMENTO	724.008.604	867.721.977	19,8	30,6
28	İNORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR, ORGANİK, İNORGANİK BİLEŞİKLER	295.953.070	276.638.754	-6,5	9,8
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN, MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	91.962.423	80.235.765	-12,8	2,8
55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	58.120.649	63.335.421	9,0	2,2
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	18.174.119	54.072.888	197,5	1,9
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	20.170.688	53.485.373	165,2	1,9
52	PAMUK	41.513.391	41.005.087	-1,2	1,4
57	HALILAR VE DİĞER DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDEDEN YER KAPLAMALARI	18.678.912	30.233.996	61,9	1,1
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MÜMLAR	20.657.453	30.101.642	45,7	1,1
32	DEBAGAT VE BOYACILIKTA KULLANILAN HÜLASA, BOYA, MACUN, SAKIZLAR	31.471.408	26.768.957	-14,9	0,9
51	YÜN, KIL, AT KILI; BUNLARIN İPLİK VE DOKUMALARI	27.273.760	25.266.241	-7,4	0,9
41	HAM POSTLAR, DERİLER (KÜRKLER HARİÇ) VE KÖSELELER	28.380.957	25.157.654	-11,4	0,9
73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	18.813.335	23.981.102	27,5	0,8
40	KAUÇUK VE KAUCUKTAN EŞYA	34.018.058	23.549.656	-30,8	0,8
72	DEMİR VE ÇELİK	22.087.565	23.293.128	5,5	0,8
74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	19.910.109	22.098.055	11,0	0,8
62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	11.718.318	18.219.149	55,5	0,6
39	PLASTİK VE PLASTIKTEN MAMUL EŞYA	19.908.074	17.646.419	-11,4	0,6
43	POSTLAR, KÜRKLER, TAKLİT KÜRKLER VE MAMULLERİ	8.378.619	17.344.914	107,0	0,6
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		2.260.145.628	2.652.783.692	17,4	93,6
ÇİN'E GENEL İHRACAT		2.466.316.097	2.833.439.202	14,9	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		92	94		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Türkiye'nin Çin'den ithalatında ise, Fasıllar 85 kapsamındaki "elektrikli makina ve cihazlar", Fasıllar 84 kapsamındaki "nükleer reaktörler, kazan, makina ve cihazlar" ile Fasıllar 39 kapsamındaki "plastik ve plastikten mamul eşya" en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

2012 yılında Türkiye'ye Çin'den 2011 yılına kıyasla %10,9 artışla 5,6 milyar dolar değerinde Fasıllar 85 kapsamındaki "Elektrikli makina ve cihazlar, aksam ve parçaları", %12,2 artışla 5,1 milyar dolar değerinde Fasıllar 84 kapsamındaki "nükleer reaktörler, kazan, makina ve cihazlar" ile %0,9 ihracat artışı ile 778 milyon dolar değerinde Fasıllar 39 kapsamındaki "plastik ve plastikten mamul eşya" ithal edilmiştir.

Çin'den en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubunun 16'sında ithalat %0,5 ile %49,3 arasında değişen oranlarda azalırken, sadece dört ürün grubunda ithalat %0,9 ile %20 arasında değişen oranlarda artmıştır. En fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubunun yedi tanesi tekstil, konfeksiyon ve deri ürünleridir. İthalatı en yüksek oranlı artan ürün grubu ise Fası 54 kapsamındaki "dokumaya elverişli suni ve sentetik lifler, bunlardan iplikler ve dokuma kumaşlar" dır. Bu ürünlerin ithalatı %20 oranında artışla 462,3 milyon dolardan 554,7 milyon dolara yükselmiştir.

Çin'den en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubuna dair veriler, aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE'NİN ÇİN'DEN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
FASIL	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	5.032.880.160	5.582.092.437	10,9	26,2
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN, MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	4.505.422.892	5.054.090.187	12,2	23,7
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	771.184.286	777.953.251	0,9	3,7
73	DEMİR VEYA ÇELİKTE EŞYA	596.591.915	593.555.629	-0,5	2,8
94	MOBİLYALAR, AYDINLATMA, REKLAM LAMBALARI, PREFABRİK YAPILAR	617.172.963	559.762.682	-9,3	2,6
54	DOKUMAYA ELVERİŞLİ SUNİ VE SENTETİK LİFLER	462.253.070	554.718.725	20,0	2,6
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	605.471.500	539.388.899	-10,9	2,5
62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	748.302.843	521.056.146	-30,4	2,4
87	MOTÖRLÜ KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	566.758.960	509.855.184	-10,0	2,4
95	OYUNCAKLAR, OYUN VE SPOR MALZEMELERİ, AKSAM VE PARÇALARI	542.113.347	492.390.768	-9,2	2,3
64	AYAKKABILAR, GETRİLER, TOZLUKLAR VB EŞYA VE AKSAMI	487.761.052	482.124.561	-1,2	2,3
90	OPTİK, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL, AYAR CİHAZLARI, TIBBİ ALET.	459.547.730	451.341.917	-1,8	2,1
55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	405.915.873	350.111.853	-13,7	1,6
72	DEMİR VE ÇELİK	412.825.270	311.799.154	-24,5	1,5
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	344.803.364	281.564.076	-18,3	1,3
42	DERİ EŞYA, SARACİYE EŞYASI, SEYAHAT EŞYASI, BAĞIRSAKTAN EŞYA	271.770.579	252.357.038	-7,1	1,2
32	DEBAGAT VE BOYACILIKTA KULLANILAN HÜLSA, BOYA, MACUN, SAKIZLAR	258.756.553	230.184.409	-11,0	1,1
82	ADI METALLERDEN ALETLER, BIÇAKÇI EŞYASI, SOFRA TAKIMLARI	256.448.913	223.199.779	-13,0	1,0
70	CAM VE CAM EŞYA	220.865.724	207.134.503	-6,2	1,0
52	PAMUK	408.403.129	207.100.456	-49,3	1,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		17.975.250.123	18.181.781.654	1,1	85,4
ÇİN'DEN GENEL İTHALAT		21.693.335.513	21.295.430.767	-1,8	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		83	85		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Türkiye – Çin Toplam Halı Dış Ticareti

2012 yılında Türkiye'den 158 ülkeye 2 milyar dolar değerinde halı ve yer kaplaması ihraç edilmiştir. İhracat 2011 yılına kıyasla %24,7 oranında artmıştır.

2012 yılında Türkiye'den Çin'e 30,2 milyon dolarlık halı ihracatı yapılmıştır. 2011 yılına kıyasla Çin'e halı ihracatı %61,9 oranında artarak 18,7 milyon dolardan 30,2 milyon dolara yükselmiştir. Çin'e yapılan halı ihracatının Türkiye geneli halı ihracatında payı ise %1,2'den %1,5'e yükselmiştir.

Öte yandan, Türkiye 72 ülkeden halı ve yer kaplaması ithal etmektedir. 2012 yılında Türkiye'nin halı ithalatı 2011 yılına kıyasla %8,8 oranında azalarak 177 milyon dolara düşmüştür.

2012 yılında Çin'den 35,4 milyon dolarlık halı ithalatı yapılmış, ithalat 2011 yılına kıyasla %9,7 oranında azalmış ve Çin'den yapılan ithalatın Türkiye toplam halı ithalatındaki payı %20,2'den %20'ye düşmüştür.

2007 yılından 2012 yılına kadar Türkiye ile Çin arasındaki halı ticaretine bakıldığında, 2004 yılında 4,1 milyon dolar olan ihracatın son altı yılda yüksek oranlı artışlar neticesinde 2012 yılında 30,2 milyon dolara, diğer bir ifade ile yedi katından fazlaya çıktığı görülmektedir. Çin'e halı ihracatında, sadece küresel ekonomik krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında %25,3 oranında bir gerileme görülürken, 2010 yılında %111,3 ve 2011 yılında %162,6 düzeyindeki oldukça yüksek oranlı artışlarla ihracat 2011 yılında 18,7 milyon dolara yükselmiş, akabinde 2012 yılında %61,9'luk artışla 30,2 milyon dolara çıkmıştır. 2007'den 2012'e kadarki altı yıllık süreçte Çin'e halı ihracatı yıllık ortalama %62,1 düzeyinde artmıştır.

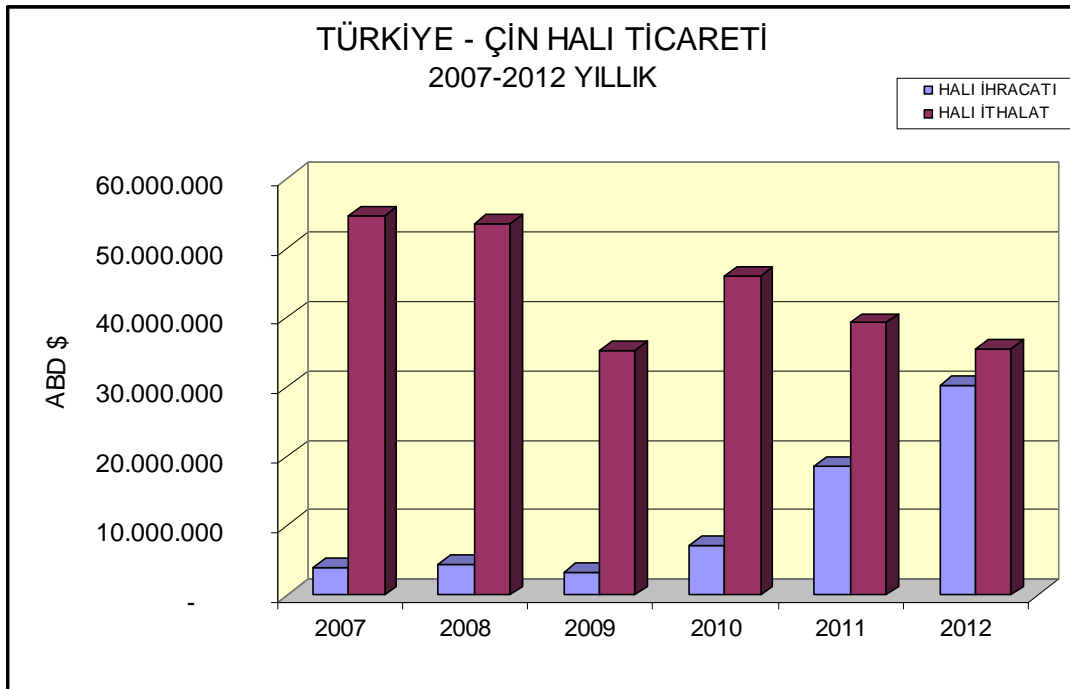
2007 yılında 54,6 milyon dolar seviyesinde olan Çin'den halı ithalatı ise sadece 2010 yılında artıp, diğer yıllar %2,1 ile %34 arasında değişen oranlarda azalarak 2012 yılında 35,4 milyon dolara inmiştir. 2007 yılından 2012 yılına kadarki altı yıllık süreçte halı ithalatının yıllık ortalama değişimi %5,6 düşüş yönündedir. Çin'den halı ithalatının en yüksek oranlı azaldığı yıl %34 düşüş görülen 2009 yılı olmuştur. Son altı yıl içinde Çin'den halı ithalatının arttığı tek yıl ise %30,4 artış görülen 2010 yılı olmuştur.

2012 yılında Çin'e halı ihracatının %61,9 oranındaki artmasına karşılık halı ithalatının %9,7 oranındaki azalması, Türkiye ile Çin arasındaki halı ticaretinin Türkiye lehine dönmesine hizmet edebilecektir.

Aşağıdaki tabloda, Türkiye ile Çin arasındaki halı ticaretine ilişkin veriler, 2007 yılından 2012 yılına kadar olan son altı yıllık süreçte ele alınmış ve yıllık değişimler hesaplanmıştır.

TÜRKİYE - ÇİN HALI VE YER KAPLAMALARI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	4.052.019		54.602.964	
2008	4.507.018	11,2	53.430.187	-2,1
2009	3.366.302	-25,3	35.245.261	-34,0
2010	7.113.431	111,3	45.946.247	30,4
2011	18.678.912	162,6	39.227.839	-14,6
2012	30.233.996	61,9	35.433.141	-9,7

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye'nin Çin'e halı ve yer kaplamaları ihracatı ürün bazında incelendiğinde, en fazla ihraç edilen ürün grubunun 57 02 42 90 00 00 GTİP'li sentetik-suni elyaftan, hav yapılı halılar olduğu görülmektedir. 57 02 42 90 00 00 GTİP'li sentetik-suni elyaftan, hav yapılı halılar Türkiye'den Çin'e yapılan halı ihracatının %88,8'ini oluşturmaktadır. Bu gruptaki ürünlerin 2012 yılında Çin'e ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine oranla %56 oranında artışla 17,2 milyon dolardan 26,8 milyon dolara yükselmiştir.

2012 yılında %1307,4 artışla 1,6 milyon dolarlık ihracat yapılan 57 03 30 18 00 00 GTİP'li polipropilenden diğer yer kaplamaları, %36,3 düşüşle 459,9 bin dolarlık ihracat yapılan 57 02 49 00 90 11 GTİP'li pamuklu, havlı ancak tuft ve floke edilmemiş paspaslar, diğer önde gelen ihraç kalemlerindedir. 57 03 30 18 00 00 GTİP'li polipropilenden diğer yer kaplamalarının Çin'e yapılan halı ihracatında payı %5,3 olarak hesaplanırken, 57 02 49 00 90 11 GTİP'li pamuklu, havlı ancak tuft ve floke edilmemiş paspasların payı ise %1,5 düzeyindedir.

2012 yılında en fazla ihraç edilen ilk 20 ürün grubu içerisinde onbeş tanesinde %7,8 ile %8761,2 arasında değişen oranlarda artışlar kaydedilmiş, beş ürün grubunda ise %27 ile %69 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur. 2011 yılında ihracatına rastlanmayan yedi çeşit halının ihracatı ise 2012 yılında tekrar başlamıştır.

Çin'e ihracatı en yüksek oranlı artan halılar 2011 yılına kıyasla 2012 yılında %8761,2'lik artışla 23,3 bin dolarlık ihracat yapılan 57 03 90 80 00 00 GTİP'li dokumaya elverişli diğer maddelerden diğer yer kaplamalarıdır. İhracatı en yüksek oranlı azalan halılar ise %69 düşüşle 9.224 dolarlık ihracat yapılan 57 02 10 00 90 11 GTİP'li yünve ince hayvan kıllarından tuft/floke edilmemiş kilimlerdir.

Çin'e en fazla ihraç edilen halıların ürün detayına inildiğinde, ağırlığın makina halılarında olduğu görülmektedir.

Türkiye'den Çin'e yönelik halı ve yer kaplamaları ihracatında en fazla ihraç edilen 20 ürünün ihracat değeri bu ülkeye yönelik toplam halı ihracat değerinin hemen hemen tamamını oluşturmaktadır ve 2012 yılında 2011 yılına kıyasla ihracat, değer bazında %61,9 oranında artmıştır.

Türkiye'den Çin'e en fazla ihraç edilen halılara ilişkin, ürün bazında istatistikler, dönemsel değişimler ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir

TÜRKİYE'DEN ÇİN'E HALI İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
570242900000	YER KAPLAMALARI-SENT/SUNİ MADDEDEN, HAVLI, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	17.196.638	26.833.698	56,0	88,8
570330180000	POLİPROPİLENDEN DİĞER YER KAPLAMASI	113.790	1.601.460	1307,4	5,3
570249009011	PAMUKTAN YER KAPLAMALARI (HAVLI, HAZIR EŞYA, TUFTTE/FLOKE EDİLMEMİŞ)	721.991	459.913	-36,3	1,5
570190100012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM<10000)	-	282.707	0,0	0,9
570110100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI (YÜN'DEN/KILDAN, İPEK %10+)(EL YAPIMI, DM2 1600+ DÜĞÜM)	47.625	207.879	336,5	0,7
570249009019	DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER LİFLERİNDEN YER KAPLAMALARI (HAVLI, HAZIR EŞYA, TUFTTE/FLOKE EDİLMEMİŞ)	152.568	185.356	21,5	0,6
570330880000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	5.155	141.191	2638,9	0,5
570310000000	HALI VE YER KAPLAMASI (YÜN/İNCE KILDAN, TUFTTE EDİLMİŞ)	269.649	129.851	-51,8	0,4
570292900000	YER KAPLAMASI (DİĞER SENTETİK/SUNİ MADDEDEN, HAVSIZ, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	-	92.081	0,0	0,3
570110900012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 858<DM2 DÜĞÜM<1599)	65.867	70.975	7,8	0,2
570241900000	YER KAPLAMALARI-YÜN/İNCE KILDAN, HAV YAPILI, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	-	43.071	0,0	0,1
570500300000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; SENTETİK VEYA SUNİ DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN	1.475	40.212	2626,2	0,1
570110900011	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, DM2 DÜĞÜM<858)	-	35.918	0,0	0,1
570190909029	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (DİĞER, DOKUNABİLİR DİĞER MADDELERDEN)	53.029	24.180	-54,4	0,1
570390800000	DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	263	23.305	8761,2	0,1
570190100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM>=10000)	-	16.040	0,0	0,1
570190100029	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (DİĞER, SUNİ İPEKTEN)	-	15.373	0,0	0,1
570500800000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER MADDELERDEN	13.994	10.218	-27,0	0,0
570210009011	KİLİMLER: YÜN VE İNCE KILDAN, TUFTTE/FLOKE EDİLMEMİŞ	29.711	9.224	-69,0	0,0
570190909011	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, SUNİ LİFDEN)	-	8.354	0,0	0,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		18.671.755	30.231.006	61,9	100,0
ÇİN'E HALI İHRACATI		18.678.912	30.233.996	61,9	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		100	100		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Türkiye'ye 2012 yılında Çin'den 35,4 milyon dolar değerinde halı ve yer kaplanması ithal edilmiştir. İthalat 2011 yılına göre %9,7 oranında azalırken, ihracatın %61,9 oranında artışla 30,2 milyon dolara yükselmesi, Çin ile yapılan halı ticaretinde Türkiye aleyhine olan arayı belli düzeyde kapatabilmiştir.

Türkiye'ye Çin'den en fazla ithal edilen halı ve yer kaplamalarına ilişkin, ürün bazında istatistikler, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN ÇİN'DEN HALI İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
570190100012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM<10000)	12.151.705	13.352.848	9,9	37,7
570190100021	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, SUNİ İPEKTEN)	6.561.496	6.656.650	1,5	18,8
570330880000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	2.929.911	2.559.255	-12,7	7,2
570110100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI (YÜN DEN/KILDAN, İPEK %10+)(EL YAPIMI, DM2 1600+ DÜĞÜM)	2.278.218	2.330.638	2,3	6,6
570190100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM>=10000)	1.059.597	1.668.724	57,5	4,7
570320180000	NAYLON/DİĞER POLİAMİDLERDEN DİĞER YER KAPLAMASI, BASKILI	1.903.855	1.617.030	-15,1	4,6
570242900000	YER KAPLAMALARI-SENT/SUNİ MADDEDEN, HAVLI, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	675.992	1.252.112	85,2	3,5
570110900013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 1600<DM2 DÜĞÜM<2499)	1.397.708	898.050	-35,7	2,5
570330180000	POLİPROPİLENDEN DİĞER YER KAPLAMASI	2.178.350	769.463	-64,7	2,2
570110900012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 858-<DM2 DÜĞÜM<1599)	2.706.646	720.311	-73,4	2,0
570330820000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN KARO (YÜZEYİ<=1 M2.)	242.952	617.640	154,2	1,7
570241900000	YER KAPLAMALARI-YÜN/İNCE KILDAN, HAV YAPILI, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	511.951	339.936	-33,6	1,0
570292900000	YER KAPLAMASI (DİĞER SENTETİK/SUNİ MADDEDEN, HAVSIZ, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	302.737	318.124	5,1	0,9
570330120000	POLİPROPİLENDEN KARO (YÜZEYİ <=1 M2.)	598.333	287.322	-52,0	0,8
570231100000	HALI-AKSMİNSTER (YÜN/İNCE KILDAN, HAV YAPILI, HAZ.EŞYA OLMA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	-	253.627	0,0	0,7
570210009011	KİLİMLER; YÜN VE İNCE KILDAN, TUFTESİZ/FLOKE EDİLMEMİŞ	135.643	247.720	82,6	0,7
570299000013	YER KAPLAMASI (SİSAL, AGAVE, MANİLA KENDİRİN, HAVSIZ, HAZ.EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	296.136	236.596	-20,1	0,7
570310000000	HALI VE YER KAPLAMASI (YÜN/İNCE KILDAN, TUFTESİZ EDİLMİŞ)	12.015	226.295	1783,4	0,6
570500300000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; SENTETİK VEYA SUNİ DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN	970.820	194.620	-80,0	0,5
570320120000	NAYLON/DİĞER POLİAMİDLERDEN BASKILI KARO (YÜZEYİ <=1 M2.)	186.899	140.904	-24,6	0,4
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		37.100.964	34.687.865	-6,5	97,9
ÇİN'DEN HALI İTHALATI		39.227.839	35.433.141	-9,7	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		95	98		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı, Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Ürün bazında halı ithalatı irdelendiğinde, 57 01 90 10 00 12 GTİP'li "Tabii ipekten (dm² düğüm<10000), el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları"nın %9,9 oranında artış ve 13,4 milyon dolar ithalat değeri ile en fazla ithal edilen ürün grubu olduğu görülmektedir. 57 01 90 10 00 21 GTİP'li

“Suni ipekten el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları” ile 57 03 30 88 00 00 GTİP’li “Diğer sentetik/suni diğer maddelerden yer kaplamaları” diğer önde gelen ithal kalemlerindedir.

Bu ürünlerden 57 01 90 10 00 21 GTİP’li “Suni ipekten el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları”nın ithalatı, 2011 yılına kıyasla %2,5 oranında artarken, 57 03 30 88 00 00 GTİP’li “Diğer sentetik/suni diğer maddelerden yer kaplamaları”nın ithalatı 2011 yılına kıyasla %12,7 oranında azalmıştır.

Çin’den en fazla ithal edilen ilk 20 ürün içerisinde on ürünün ithalatı %1,5 ile %1783,4 arasında değişen oranlarda artarken, on ürün grubunda ithalat %12,7 ile %80 arasında değişen oranlarda azalmış, 2011 yılında hiç ithal edilmemiş olan bir kalemin ithalatının ise 2012 yılında tekrar başladığı görülmüştür.

İthalatı oransal olarak en fazla artan ürün 57 03 10 00 00 00 GTİP’li “yün /ince hayvan kıllarından tuftedilmiş halı ve yer kaplamaları”dır. Bu tür yer kaplamalarının Çin’den ithalatı 2012 yılında 2011 yılına kıyasla %1783,4 oranında artmış, ürün grubunun toplam ithalattan aldığı pay %0,6 düzeyine yükselmiştir.

Çin’den ithalatı en yüksek oranlı azalan halılar ise 57 05 20 12 00 00 GTİP’li “sentetik veya suni dokumaya elverişli maddelerden diğer halı ve yer kaplamalarıdır. Bu halıların ithalatı 2012 yılında %80 oranında azalarak 970,8 bin dolardan 194,6 bin dolara düşmüştür.

Türkiye’nin Halı İhracatında Çin’in Yeri

Türkiye’den 2012 yılında serbest bölgeler dahil 158 ülkeye 2 milyar dolar değerinde halı ve yer kaplaması ihraç edilmiş; buna karşılık Türkiye’ye 72 ülkeden 177 milyon dolar değerinde halı ve yer kaplaması ithal edilmiştir.

Türkiye’den en fazla halı ihraç edilen ülkeler Suudi Arabistan, Irak, ABD, Libya, Almanya, Mısır, Bileşik Arap Emirlikleri, Rusya Federasyonu, İngiltere, Ukrayna, Azerbaycan ve Polonya olarak sıralanmaktadır.

Çin 30,2 milyon dolar değer ile ilk 20 ülke arasında 14. sırada yer almaktadır. 2012 yılında Çin’e ihracat, dolar bazında %61,9 oranında artmış ve bu ülkenin Türkiye toplam halı ihracatında payı %1,5 olarak hesaplanmıştır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HALI VE YER KAPLAMALARI İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 12 DEĞİŞİM %	PAY %
SUUDİ ARABİSTAN	244.916.661	332.050.690	35,6	16,6
IRAK	141.070.932	198.312.632	40,6	9,9
A.B.D.	147.511.079	182.460.780	23,7	9,1
LİBYA	27.529.964	129.933.835	372,0	6,5
ALMANYA	101.052.388	99.156.139	-1,9	5,0
MISIR	12.757.793	62.001.099	386,0	3,1
B.A.E.	40.267.991	60.702.675	50,7	3,0
RUSYA FEDERASYONU	42.530.618	60.001.893	41,1	3,0
İNGİLTERE	52.836.826	59.027.335	11,7	3,0
UKRAYNA	35.837.935	36.834.641	2,8	1,8
AZERBAJCAN	28.513.537	32.269.237	13,2	1,6
POLONYA	32.858.701	30.515.417	-7,1	1,5
İSRAİL	26.513.398	30.383.072	14,6	1,5
ÇİN	18.678.912	30.233.996	61,9	1,5
TÜRKMENİSTAN	25.023.673	29.803.385	19,1	1,5
JAPONYA	31.491.012	29.566.230	-6,1	1,5
TACİKİSTAN	23.088.135	28.911.126	25,2	1,4
KAZAKİSTAN	31.865.441	28.866.568	-9,4	1,4
ÇEK CUMHURİYETİ	11.542.899	26.715.154	131,4	1,3
ROMANYA	23.357.884	26.625.751	14,0	1,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.099.245.779	1.514.371.655	37,8	75,8
TÜRKİYE'NİN TOPLAM HALI İHRACATI	1.601.798.011	1.997.911.274	24,7	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	69	76		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat
2013

Türkiye'nin Halı İthalatında Çin'in Yeri

2012 yılı itibarıyla Türkiye'nin en fazla halı ithal ettiği ülkeler Hindistan, Çin, Pakistan, Belçika ve Hollanda olarak sıralanmaktadır. 2012 yılında Hindistan'dan 57,7 milyon dolarlık ve Çin'den 35,4 milyon dolarlık halı ithalatı gerçekleştirilmiştir. Hindistan'dan yapılan halı ithalatı Türkiye toplam ithalatının %32,6'sına karşılık gelirken, ikinci büyük tedarikçi Çin'den yapılan ithalat %20 pay almaktadır.

Üçüncü büyük tedarikçi Pakistan'dan yapılan ithalatın 177 milyon dolarlık Türkiye toplam halı ithalatında payı %12,1, Belçika'dan yapılan ithalatın payı %8,3 ve Hollanda'dan yapılan ithalatın payı %4 olarak hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HALI VE YER KAPLAMALARI İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 12 DEĞİŞİM %	PAY %
HİNDİSTAN	63.225.449	57.656.164	-8,8	32,6
ÇİN	39.227.839	35.433.141	-9,7	20,0
PAKİSTAN	26.308.428	21.417.774	-18,6	12,1
BELÇİKA	13.594.438	14.762.889	8,6	8,3
HOLLANDA	10.323.490	7.099.375	-31,2	4,0
ALMANYA	4.203.594	5.208.957	23,9	2,9
MISIR	5.357.060	4.000.413	-25,3	2,3
KAYSERİ SER.BÖL.	3.761.317	3.896.708	3,6	2,2
İNGİLTERE	4.574.611	3.212.349	-29,8	1,8
A.B.D.	3.339.156	2.512.546	-24,8	1,4
AFGANİSTAN	2.103.580	2.441.631	16,1	1,4
JAPONYA	516.926	2.382.865	361,0	1,3
İRAN	1.652.008	1.963.406	18,8	1,1
NEPAL	1.392.256	1.861.524	33,7	1,1
BANGLADEŞ	976.735	1.791.474	83,4	1,0
FRANSA	1.488.330	1.443.184	-3,0	0,8
ROMANYA	1.870.543	1.272.242	-32,0	0,7
TAYLAND	1.245.177	1.231.591	-1,1	0,7
İTALYA	835.798	992.166	18,7	0,6
SUUDİ ARABİSTAN	1.594.978	815.391	-48,9	0,5
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	187.591.713	171.395.790	-8,6	96,8
TÜRKİYE'NİN TOPLAM HALI İTHALATI	194.097.631	176.995.255	-8,8	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	97	97		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye- Çin Makina Halısı Ticareti

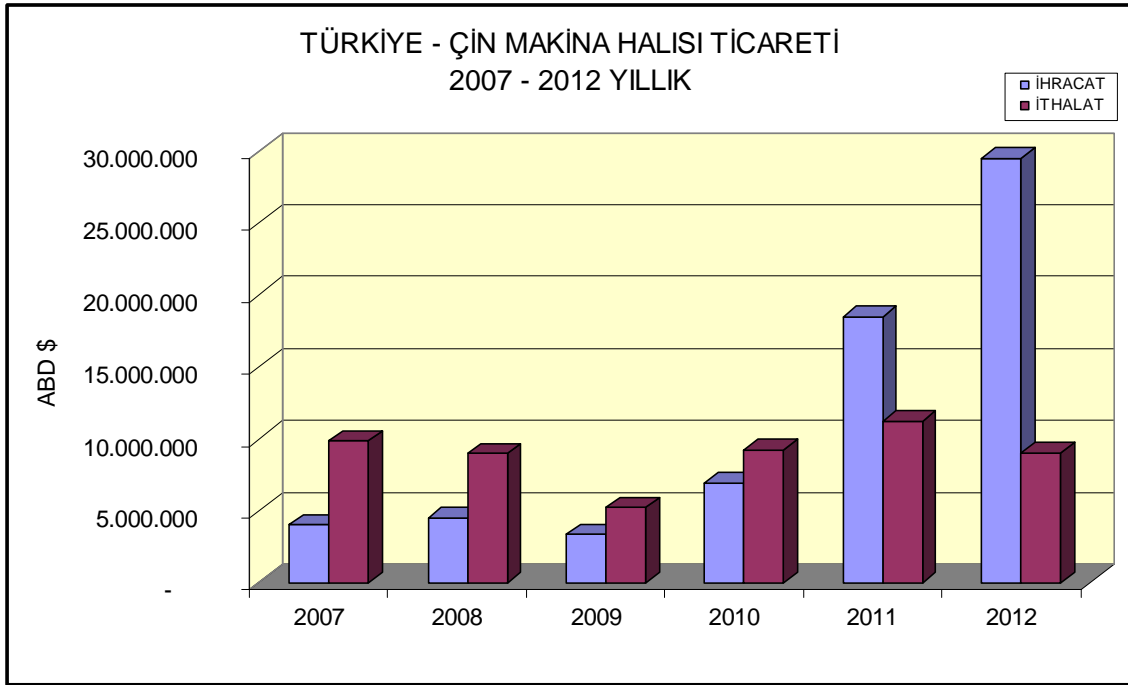
Türkiye'den Çin'e 2012 yılında 29,5 milyon dolar değerinde makina halısı ihracatı yapılmış, 9 milyon dolar değerinde makina halısı ithalatı gerçekleştirilmiştir.

2007 yılından 2012 yılına kadarki altı yıllık sürede Çin'e yapılan makina halısı ihracatı incelendiğinde, sadece küresel ekonomik krizin etkisi altında geçen 2009 yılında %25,6'lık bir düşüş, diğer yıllarda ise %11,7 ile %166,8 arasında değişen oranlarda artış görülmektedir. 2007 yılında 4 milyon dolar olan Çin'e makina halısı ihracatı 2012 yılında 29,5 milyon dolara yükselmiş, diğer bir ifade ile yedi katından fazlaya çıkmıştır.

2007 yılından 2012 yılına Türkiye'den Çin'e makina halısı ihracatı yıllık ortalama %61,5 oranında artış kaydetmiştir.

TÜRKİYE - ÇİN MAKİNA HALISI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	4.030.993		9.840.468	
2008	4.503.993	11,7	8.974.202	-8,8
2009	3.352.645	-25,6	5.208.273	-42,0
2010	6.926.212	106,6	9.241.400	77,4
2011	18.480.875	166,8	11.187.339	21,1
2012	29.470.013	59,5	8.985.549	-19,7

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Türkiye'den Çin'e yönelik makina halısı ihracatı 2009 yılındaki %25,6'lık düşüş dışında diğer yıllarda artarken, Çin'den yapılan ithalatın nisbeten dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 2007 yılında Çin'den 9,8 milyon dolar değerinde makina halısı ithal edilmiş, 2008 ve 2009 yılında %8,8 ve %42'lik düşüşlerle 5,2 milyon dolar değere iniş olmuştur. 2010 yılında son altı yılın en yüksek oranlı artışı ile %77,4 artan makina halısı ithalatı 9,2 milyon dolara yükselmiş, 2011 yılında %21,1 artışla 11,2 milyon dolar değer ile tavan yapan ithalat, 2012 yılında %19,7 oranında azalarak 9 milyon dolara gerilemiştir. 2007 yılından 2012 yılına ithalatın yıllık ortalama değişimi %7,4 artış yönündedir.

Türkiye'nin Makina Halısı İhracatında Çin'in Yeri

2012 yılında Türkiye'den dünyada 154 ülkeye 1,9 milyar dolar değerinde makina halısı ihraç edilmiştir. 2011 yılına kıyasla makina halısı ihracatı %30,73 oranında artmıştır.

Türkiye'den en fazla makina halısı ihraç edilen ülkeler Suudi Arabistan, Irak, ABD, Libya ve Almanya olarak sıralanmaktadır. Çin Türkiye'nin en fazla makina halısı ihraç ettiği 15. ülkedir. Toplam Türkiye makina halısı ihracatında Çin'in payı %1,6'dır.

Türkiye'nin 2012 yılında en fazla makina halısı ihraç ettiği ülkeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA MAKİNA HALISI İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 12 DEĞİŞİM %	PAY %
SUUDİ ARABİSTAN	244.589.855	331.839.125	35,7	17,9
IRAK	138.189.236	192.457.828	39,3	10,4
A.B.D.	117.580.298	151.223.086	28,6	8,2
LİBYA	27.152.105	128.762.295	374,2	6,9
ALMANYA	95.061.674	94.299.832	-0,8	5,1
MISIR	12.713.721	61.753.216	385,7	3,3
B.A.E.	39.941.910	59.937.813	50,1	3,2
RUSYA FEDERASYONU	41.064.929	59.383.783	44,6	3,2
İNGİLTERE	44.802.072	55.358.105	23,6	3,0
UKRAYNA	35.600.049	36.723.088	3,2	2,0
AZERBAYCAN	28.426.380	32.142.072	13,1	1,7
POLONYA	32.046.964	30.244.482	-5,6	1,6
İSRAİL	26.021.718	29.700.011	14,1	1,6
TÜRKMENİSTAN	23.987.616	29.540.694	23,1	1,6
ÇİN	18.480.875	29.470.013	59,5	1,6
TACİKİSTAN	23.086.319	28.907.768	25,2	1,6
KAZAKİSTAN	30.852.355	28.543.910	-7,5	1,5
ROMANYA	23.177.420	26.548.863	14,5	1,4
AFGANİSTAN	22.442.155	24.661.004	9,9	1,3
BELÇİKA	20.051.499	24.024.297	19,8	1,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.045.269.150	1.455.521.285	39,2	78,5
TÜRKİYE'NİN TOPLAM MAKİNA HALISI İHRACATI	1.418.616.721	1.853.922.509	30,7	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	74	79		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

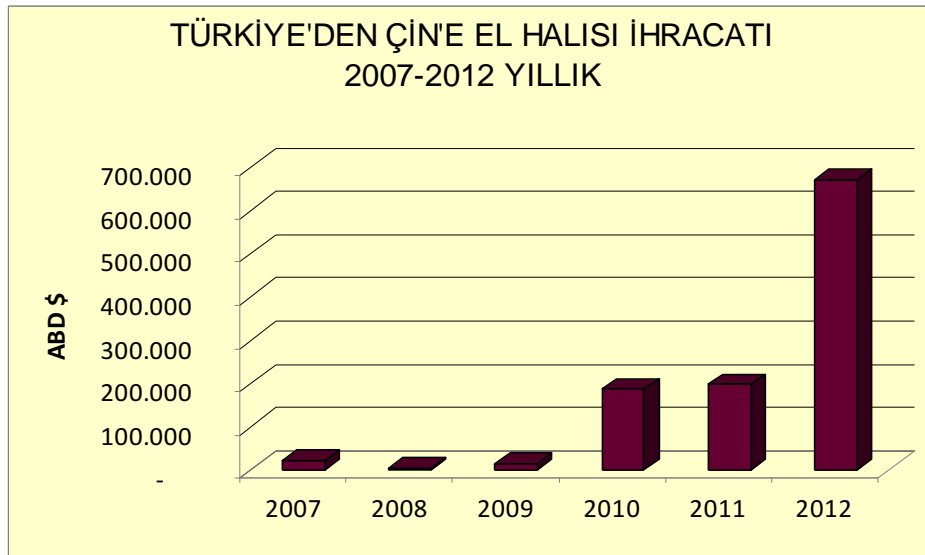
Türkiye- Çin El Halısı Ticareti

Türkiye'den Çin'e el halısı ihracatı 2007 yılından 2012 yılına kadarki son altı yıl içerisinde 2008 yılı hariç artış eğilimi içinde olmuştur. 2007 yılında Çin'e sadece 21 bin dolarlık el halısı ihracatı gerçekleştirilirken 2012 yılında bu rakam 671,9 bin dolar seviyesine yükselmiştir. Özellikle 2009 yılındaki %351,5'lik artış, 2010 yılındaki %1270,9 oranındaki artış ve 2012 yılında %239,3 oranındaki artış dikkat çekicidir. 2007 yılından 2012 yılına yıllık ortalama artış oranı %373,5 olarak hesaplanmaktadır.

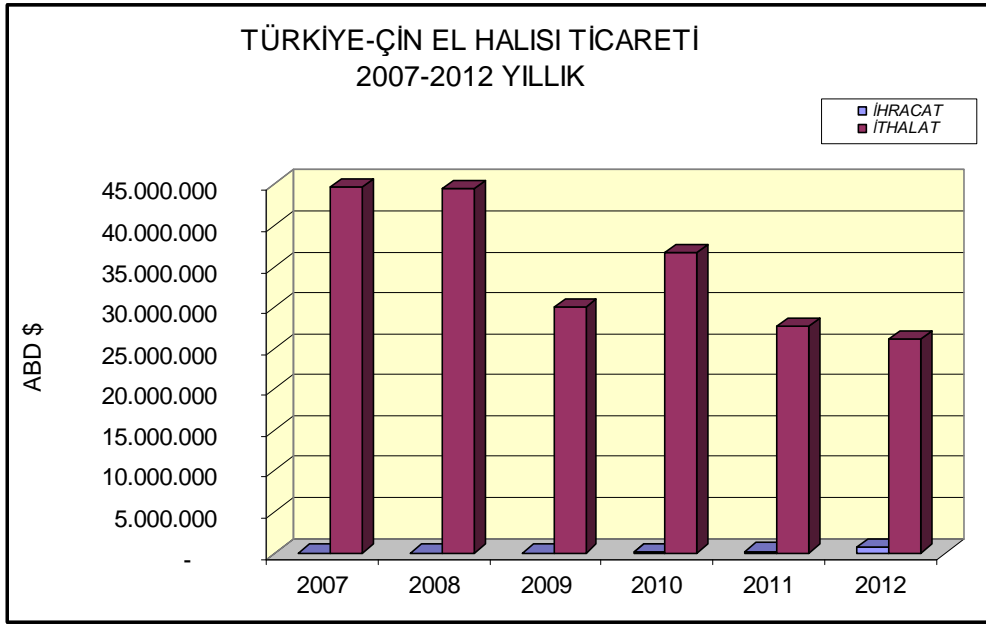
2012 yılında Çin'e yapılan el halısı ihracatı, bir önceki yıla kıyasla değer bazında %239,3 oranında artarak 671,9 bin dolar olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE - ÇİN EL HALISI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	21.026		44.762.496	
2008	3.025	-85,6	44.455.985	-0,7
2009	13.657	351,5	30.036.988	-32,4
2010	187.219	1270,9	36.704.847	22,2
2011	198.037	5,8	27.699.847	-24,5
2012	671.902	239,3	26.129.468	-5,7

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Diğer yandan, ithalat boyutunda Türkiye'nin Çin'den yaptığı el halısı ithalatı 2007 yılından 2012 yılına son altı yıl içinde hemen hemen yarı yarıya azalmıştır. 2007 yılında 44,8 milyon dolar olan ithalat 2008, 2009, 2011 ve 2012 yıllarındaki %0,7 ile %32,4 arasında değişen oranlarda düşüşler ile 2012 yılında 26,1 milyon dolara gerilemiştir. İthalatın arttığı tek yıl %22,2 artışla 36,7 milyon dolara yükseliş olan 2010 yılı olmuştur. Çin'den el halısı ithalatının 2007 yılından 2012 yılına yıllık ortalama değişimi %8,1 düşüş yönündedir.

Türkiye'nin El Halısı İhracatında Çin'in Yeri

2012 yılında Türkiye'den 108 ülkeye 139 milyon dolar değerinde el halısı ihracatı yapılmıştır. İhracat 2011 yılına kıyasla %20,7 oranında azalmıştır.

Türkiye'nin en fazla el halısı ihraç ettiği ülke ve bölgeler ABD, Japonya, Çek Cumhuriyeti, İstanbul AHL Serbest Bölge ve Irak olarak sıralanmaktadır.

Çin, Türkiye'den en fazla el halısı ihraç edilen ülkeler arasında %0,5 pay ile 27. sırada yer almaktadır.

Türkiye'nin 2012 yılında en fazla el halısı ihraç ettiği ilk 20 ülkeye ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA EL HALISI İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 12 DEĞİŞİM %	PAY %
A.B.D.	29.928.643	31.035.928	3,7	22,3
JAPONYA	26.580.323	22.780.467	-14,3	16,4
ÇEK CUMHURİYETİ	7.428.973	21.182.107	185,1	15,2
İST.AHL.SERBEST B	14.705.448	8.653.256	-41,2	6,2
IRAK	2.441.685	5.692.400	133,1	4,1
ALMANYA	4.584.521	4.581.939	-0,1	3,3
İTALYA	5.139.946	3.558.468	-30,8	2,6
İNGİLTERE	7.207.531	3.300.782	-54,2	2,4
İSVİÇRE	4.044.527	3.195.555	-21,0	2,3
İSVEÇ	1.411.305	3.055.163	116,5	2,2
SLOVAK CUMHUR.	13.324	2.971.036	22198,4	2,1
BULGARİSTAN	1.377.680	2.950.283	114,1	2,1
FRANSA	20.629.988	2.920.377	-85,8	2,1
LETONYA	3.311.964	2.206.581	-33,4	1,6
AVUSTURYA	538.286	2.202.642	309,2	1,6
HOLLANDA	1.758.562	1.828.333	4,0	1,3
LİTVANYA	15.735.992	1.779.839	-88,7	1,3
DANİMARKA	1.420.333	1.363.702	-4,0	1,0
BELÇİKA	9.108.404	1.231.211	-86,5	0,9
SİNGAPUR	743.650	909.598	22,3	0,7
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	158.111.085	127.399.667	-19,4	
TÜRKİYE'NİN TOPLAM EL HALISI İHRACATI	175.240.055	138.970.986	-20,7	100
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	90	92		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

V. FAYDALI ADRESLER

T.C. PEKİN BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

(TURKISH EMBASSY, TRADE COUNSELLOR)

Adres: Dong Wu Jie 9, Sun Li Tun 100600 Beijing

Tel: (86) (10) 65 32 38 46

Fax: (86) (10) 65 32 32 68

Web sitesi : <http://beijing.emb.mfa.gov.tr/>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: Uğur Mumcu Cad, No.72, 06700 Gaziosmanpaşa, ANKARA

Tel: 0-312-4377107

Fax: 0-312-4466762

Web sitesi : <http://tr.mofcom.gov.cn/>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ İSTANBUL BAŞKONSOLOSLUĞU

Adres: Memduhpaşa Yalısı Kireçburnu Mah. Mısırlı Cad. Sarıyer, İSTANBUL

Tel: :212-2992634 / 212-2992188

Fax: 212-2992633 / 2992187

Web sitesi: <http://istanbul.china-consulate.org/tur/>

ÇİN DIŞ TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ BAKANLIĞI (MOFTEC)

(MINISTRY OF FOREIGN TRADE & ECONOMIC COOPERATION)

Adres: 2 Dong Chang An Avenue Beijing 100731 CHINA

Tel : 86.10. 65198114

Fax: 86.10.65198962, 65002387

Asya İşleri Dairesi (Türkiye ile ilgili Daire)

Tel : 86.10.65198743, 65198753, 65198759

Fax : 65198903

Web sitesi : www.english.mofcom.gov.cn

ÇİN ULUSAL TEKSTİL KONSEYİ

(CHINA NATIONAL TEXTILE COUNCIL)

Adres:12 East Chang An Street Beijing 100742 CHINA

Tel : 86.10.63081114

Uluslararası İşbirliği Asya Dairesi

Tel: 86.10.63081240, 63081214

Fax : 86.10.65136020

Web sitesi : www.ctei.gov.cn/cntac/e_xhjj.asp

ÇİN ULUSAL HAFİF SANAYİ KONSEYİ

(CHINA NATIONAL COUNCIL OF LIGHT INDUSTRY)

Adres : 22B Fuwai Dajie Beijing 100833 CHINA

Tel : 86.10.68396114 (santral)

Uluslararası İşbirliği Bölümü

Tel : 86.10.68396327

Fax: 86.10.68396351

Web sitesi : www.clii.com.cn/english

ÇİN TEKSTİL İTHALAT VE İHRACAT TİCARET ODASI

(CHINA CHAMBER OF COMMERCE FOR IMPORT & EXPORT OF TEXTILES)

Adres : No.1 Taijichang Toutiao Beijing 100005 CHINA

Tel: 86.10.65232812, 65232810

Fax: 86.10.65133904, 65136202

Web sitesi : www.ccct.org.cn

ÇİN ULUSLARARASI TİCARET ODASI (CCOIC)

(CHINA CHAMBER OF INTERNATIONAL COMMERCE)

Adres : 1 Fuxingmenwai Street Beijing 100860 CHINA

Uluslararası İlişkiler Bölümü, Asya İşleri Dairesi

Tel : 86.10.68533204, 68523420, 68573556,

Fax : 86.10.68511370

Exhibition Department

Fax : 68533684, 68511370

Web sitesi : www.english.ccpit.org

ÇİN ULUSLARARASI FUAR MERKEZİ (CCPIT'ye bağlı kuruluş)

(CHINA INTERNATIONAL EXHIBITION CENTRE (CIEC))

Adres : 6 East Beisanhuan Road Beijing 100028 CHINA

Tel: 86.10.64664433 (santral), 64671751

Fax: 86.10.64676811

The Overseas Exhibition Department

Tel: 86.10.64664433/5012, 5004 Fax: 86.10.64671381

The Exhibition Construction Department

Tel: 86.10. 64668603, 69246253

Fax: 86.10.69244277

Web sitesi : www.ciec-expo.com/cms/template/index_en.html

TÜRK-ÇİN TİCARET ODASI

Adres: Adres: Andaç Sok 10, Yeşilköy-34800 İSTANBUL

Tel: 212-6626252

Fax: 212-6630154

E-mail: tr-cn.coc@tr-cn-coc.org

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- ITC Trademap Uluslararası Ticaret İstatistik Sitesi. www.trademap.org
- T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi.
- CIA *The World Factbook, Country Profiles, China.*
- *Çin Halk Cumhuriyeti'nin Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkileri Raporu*, T.C. Pekin Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, 2011.
- *Country Briefings: China*, The Economist, <http://www.economist.com/countries/China>
- Doing Business in China, www.communicaid.com
- National Bureau of Statistics of China, <http://www.stats.gov.cn>
- Retail Opportunities In China, OC & Strategy Consultants
- Ülke Rehberi: Çin, BBCTURKISH.com

* İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.

HALI PAZARI OLARAK ÇİN HALK CUMHURİYETİ

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER GENEL VE SEKTÖREL BİLGİLER

**İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ
AR & GE ve MEVZUAT ŞUBESİ**

ŞUBAT 2013

İÇİNDEKİLER

I. ÇİN HALK CUMHURİYETİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	1
Giriş.....	1
Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler	2
Nüfus Yapısı	3
İdari Yapı.....	4
Bölgesel Politika ve Dış Siyaset.....	6
Sanayi.....	7
Ekonomi.....	7
Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri	9
Dış Ticaret Politikası ve Tarife Dışı Engeller	10
Dış Ticaret Alanında Faaliyet Gösteren Kurumlar	11
Perakende Sektörü	11
Çin Halı ve Yer Kaplamaları Pazarı	12
Ulaştırma ve Lojistik.....	14
Çin Halk Cumhuriyeti İş Kültürünün Temel Noktaları	14
Çalışma Uygulamaları	15
İş İlişkileri.....	15
Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	15
II. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ	16
Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat.....	16
En Çok İhraç Edilen Ürünler.....	16
En Çok İthal Edilen Ürünler	17
En Çok İhracat Yapılan Ülkeler	17
En Çok İthalat Yapılan Ülkeler	19
III. ÇİN'İN HALI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ.....	20
Çin'in Makina Halısı Dış Ticareti	20
Makina Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin	21
Çin'in En Çok Makina Halısı İhraç Ettiği Ülkeler.....	22
Çin'in En Çok Makina Halısı İthal Ettiği Ülkeler.....	22
Çin'in El Halısı Dış Ticareti.....	23
El Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin.....	23
Çin'in En Çok El Halısı İhraç Ettiği Ülkeler	24
Çin'in En Çok El Halısı İthal Ettiği Ülkeler	25
IV. TÜRKİYE – ÇİN DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ.....	26
Türkiye - Çin Genel Dış Ticareti	26
Türkiye – Çin Toplam Halı Dış Ticareti.....	31
Türkiye'nin Halı İhracatında Çin'in Yeri	36
Türkiye'nin Halı İthalatında Çin'in Yeri	37
Türkiye- Çin Makina Halısı Ticareti	38
Türkiye'nin Makina Halısı İhracatında Çin'in Yeri.....	40
Türkiye- Çin El Halısı Ticareti.....	41
Türkiye'nin El Halısı İhracatında Çin'in Yeri	42
V. FAYDALI ADRESLER	44
VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR	46

HALI PAZARI OLARAK ÇİN HALK CUMHURİYETİ

I. ÇİN HALK CUMHURİYETİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Giriş

Çin Halk Cumhuriyeti, Asya'nın doğu ve güneydoğusunda 9.571.300 km²'lik bir alana yayılan dünyanın en büyük ülkelerinden biridir. Sınır komşuları Moğolistan, Rusya, Tacikistan, Kırgızistan, Kazakistan, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Nepal, Bhutan, Burma, Laos, Vietnam ve Kuzey Kore'dir. Ülkenin doğusunda düzlükler, deltalar ve tepeler; batısında ise yüksek platolar ve çöller hâkimdir.

Arazinin geniş bir coğrafyaya yayılmış olması dolayısıyla, güneyde tropik iklimden kuzeyde yarı-arktik iklime kadar farklı hava koşulları hüküm sürmektedir. Çin'in doğusunda Doğu Çin Denizi ve güneydoğusunda Güney Çin Denizi yer almaktadır. Çin anakarasının toplam sahil uzunluğu 18 bin km'den fazladır.

Çin, çok geniş dağlık bölgelere sahip olan bir ülkedir. Dağlık bölgeler, tüm ülkenin yüzölçümünün üçte ikisini oluşturur. Ülke'de çok sayıda nehir bulunmaktadır. Havza yüzölçümleri 1.000 kilometrekareyi aşan nehirlerin sayısı 1.500'den fazladır. Denize dökülen nehirlerin havzalarının yüzölçümü, ülkenin toplam kara yüzölçümünün % 64'ünü oluşturmaktadır.

Ülkenin büyük çoğunluğu kuzeye özgü Mandarin Çincesi (Putonghua) konuşurken başta Kantonca olmak üzere çeşitli yerel şiveler mevcuttur. Han Çinlileri, konuşma Çincesinin çok farklı çeşitlerini konuşmaktadırlar.

Çincenin en büyük alt grubu "Mandarin Çincesi" olup, dünyadaki var olan diller arasında en fazla konuşulan dildir. Mandarin tabanlı dil de, Putonghua diye bilinmekte ve Beijing (Pekin) telaffuzu ile okullarda öğretilmekte olup, ülkenin tamamının resmi dilidir.

Çin'in 5.000 yıla kadar uzanan köklü bir tarihi geçmişi vardır. Çin uygarlığı tarih boyunca gözle görünür bir devamlılık sergilemiştir. Bu bölgede, bir imparator etrafında bilinen en büyük siyasi birleşme M.Ö. 221 yılında Qin Hanedanı imparator Qin Shi Huang Di zamanında gerçekleşmiştir. Tarih boyunca pek çok birleşme, bölünme ve hanedan çatışmalarına sahne olan Çin'de imparatorluk sistemi 1911'de sona ermiştir.

1911-1949 dönemini içine alan siyasi güç çatışmaları, Mao Zetung'un 1 Ekim 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunu ilan etmesi ile son bulmuştur. Bu tarihe kadar ülkeyi yöneten Çan Kay-Şek'in yönetimden isimlerle Tayvan'a kaçması, günümüzde hala süren Tayvan sorununun da başlangıcı olmuştur. 1949-1976 yılları arasında ülkede Mao Zetung'un mutlak siyasi hâkimiyeti, ekonomik ve sosyal gelişmelerde etkili olmuştur.

Mao 1976 yılında ölmüştür. Bunu izleyen 80'li yıllar boyunca ülkede siyasi tutuculuk devam etse de, ekonomik olarak dışa açılma çabaları başlatılmıştır. 1989 yılındaki Tiananmen Meydanı olayları, 1991 yılı sonunda Sovyetler Birliği'nin sona ermesi ve dünya ekonomik konjonktüründe güçlenen "serbest piyasa anlayışı" Çin'i kendi bünyesinde bazı reformlar yapmaya zorlamıştır.

Bu çerçevede 1992 yılında Çin Komünist Partisi'nin 14. Ulusal Kongresi'nde ülkede "Sosyalist Piyasa Ekonomisi" tesis edilmesi kabul edilmiştir. Ayrıca 1997 yılında Hong Kong'un ve 1999 yılında Makao'nun Çin'e dâhil olması ve bu ülke bünyesinde "Özel İdari Bölge" statüsü kazanmaları Çin'in bölgedeki önemini bir kat daha artırmaktadır.

Bugün Çin, dünya ekonomik sistemine entegre olmak üzere çaba göstermekte ve bu doğrultuda dışa açılma ve piyasa ekonomisine geçiş yönünde önemli, ama ihtiyatlı adımlar atmaktadır. GATT'nin 1947'deki kurucusu ve fikir babalarından biri olan Çin, 1950'de ayrıldığı sisteme 11 Kasım 2001 tarihinde geri dönmüş bulunmaktadır.

Çin'in GATT/WTO sistemine dönmesi, hem kendisi hem de uluslararası alandaki partnerleri açısından önemli avantajlar doğurmuş ve ülke ekonomisinin daha da güçlenmesine katkıda bulunmuştur.

Temel Sosyal ve Ekonomik Göstergeler

Çin, 1,3 milyarı aşan nüfusu ve 3,9 trilyon dolara ulaşan dış ticaret hacmi ile dünya ölçeğinde büyük bir ticari güç ve önde gelen ülkelerden biridir. Aşağıda verilen temel sosyal ve ekonomik göstergeler, gerek Çin ekonomisinin gücünü, gerekse ne kadar büyük bir potansiyele sahip olduğunu ortaya koymaktadır.

Resmi Adı	Çin Halk Cumhuriyeti
Başkenti	Pekin (Beijing)
Yüzölçümü	9.561.000 km²
Kara Sınırları	22.117 km

Kıyı Uzunluğu	14.500 km
Nüfus	1,34 milyar (2012 tahmini)
Nüfus Dağılımı	Erkek % 51,3 Kadın % 48,7
Nüfus Artış Hızı	% 0,48 (2012)
Ortalama Yaşam Süresi	Erkek 72,8) Kadın 77,1
Para Birimi	Yuan (Renminbi)
GSYİH Büyüme Hızı	% 7,8 (2012))
Kişi Başına Milli Gelir (s.a.p.)	\$ 9,100 (2012 tahmini)
İşsizlik Oranı	% 6,4 (2012 tahmini)
İhracat	\$ 2,050 milyar (2012)
İhracatta Başlıca Ürünler	Elektrik-elektronik, hazır giyim, tekstil, demir-çelik ürünleri, optik ve medikal ürünler
İthalat	\$ 1,818 milyar (2012)
İthalatta Başlıca Ürünler	Makine ve aksamı, petrol, çeşitli madenler, metaller, plastik, kimyasallar

Nüfus Yapısı

Çin, dünyada en çok nüfusa sahip ülkedir. 2012 yılı tahminlerine göre Çin'in toplam nüfusu 1,34 milyar civarında olup, dünyanın toplam nüfusunun % 20'sini oluşturmaktadır. Çin ayrıca dünyada nüfus yoğunluğunun nispeten fazla olduğu ülkelerden biridir (ortalama nüfus yoğunluğu km²'de 140 kişi). Ancak Çin'in nüfus dağılımı orantılı değildir; doğuda fazla, batıda ise azdır. Yoğun nüfusa sahip olan doğu kıyısında km²'ye 400'den fazla kişi, orta kesimde km²'ye 200'den fazla kişi düşerken nüfusun az olduğu batı kesimde bulunan yayla bölgelerinde km²'ye 10'dan daha az kişi düşmektedir. Günümüzde, Çin nüfusunun ortalama yaşam süresi yaklaşık 75 yaşına kadar yükselmiştir. (Erkek 72,8, kadın 77,1 yaş).

Uygulanan politikalar sonucunda nüfus azalarak da olsa artmaya devam etmektedir. Nüfus içerisinde yaşlıların gençlere oranı giderek artmaktadır. Nüfusun %91,6'sını Han kökenli Çinliler, %16,7'sini ise aralarında Uygurların

da bulunduğu diğer azınlıklar oluşturmaktadır. 2011 yılı itibariyle ilk kez kentsel-şehirlerde yaşayan nũfus sayısı kırsal kesimde yaşayanların sayısını geçmiş bulunmaktadır. Kentsel nũfus toplamı 700 milyonu aşarak toplam nũfusun (1,34 milyar kişi) %53'üne ulaşmıştır.

ũlkedeki en önemli dinler Konfũçyanizm, Taoizm ve Budizm'dir. Bunları Mũslũmanlık ve Hıristiyanlık takip etmektedir. Etnik olarak Çin'li olan oğunluk Budizm, Taoizm ve Hıristiyanlık arasında bũlũnmũř olup; Mũslũmanlık daha çok Uygur, Hui, Kazak, Kırgız, Tatar ve Őzbek azınlıklar arasında yayılmıştır.

Çin'in dev nũfusu bazı açılardan avantajlar sağlarken, bazı konularda da ũlke idaresini zorlaştırmaktadır. 1980'lerde yũrũrlũđe giren "her aileye tek ocuk" politikası, resmi nũfus artışını yavaşlatmış olsa da, kayıt dışı doğumlar eklendiğinde Çin nũfusunun daha yũksek çıkması beklenmektedir. Nũfusun içinde bulunduğumuz yũzyılın ortalarına kadar artış gũstermesi ve 1,6 milyar dolaylarında stabilize olması beklenmektedir. Diğer yandan, tek ocuk politikası beraberinde genç nũfus oranının azalmasını ve Çin halkının yaşlanmasını getirmiştir. 1990 yılında 65 yaş ũstũ nũfus, toplam nũfusun % 9'unu oluştururken, 2030 yılında bu oranın % 22 seviyesine çıkması beklenmektedir. Bu da sosyal sigorta ve emeklilik fonlarına ũlke ekonomisinden daha fazla pay ayrılmasını gerektirecektir.

Çin'de kentleşme sũrecinin hızlanmasıyla birlikte orta gelirli nũfusun beklenenden daha hızlı artarak, toplumun gelişmesinde önemli bir gũ haline geleceği beklenmektedir. Bu durum kentlerdeki toplumsal yapının yanında, siyasi, ekonomik ve kũltũrel gelişmelerin yapısını da derinden etkileyecektir. Gelecek on yıl içinde yaklaşık yetmiş milyon kişinin iř gũcũne katılacağı űngũrũlmũřtũr. Bu kitlenin yarattığı baskının, yũksek bũyũme oranlarını űnũmũzdeki dũnemde de zorunlu kılacağı dũřũnũlmektedir. Çin'in gelişme yolunda űnũndeki en bũyũk engellerinden birisi bu nũfusun ihtiyaçlarını karşılayacak altyapının olmayışıdır. Bu eksikliğin giderilmesi amacı ile yoğun yatırımlar yapılmaktadır.

ũlkede son yıllarda yaşanan hızlı ekonomik gelişmeyle birlikte, yeni ekonomik ve toplumsal problemler gũndeme gelmektedir. Bu problemlerden biri de bũlgesel gelişme farklarının ortaya çıkması ve gelir dağılımının bozulmasıdır. Ayrıca şehirleşme ve işsizlik sorunu da artmaktadır.

İdari Yapı

Çin Halk Cumhuriyeti Anayasası'na gũre, Çin'deki idari yapı esas olarak řũyle dũzenlenmiřtir:

1. Tũm ũlke eyaletlere, űzerk bũlgelere ve dođrudan dođruya merkeze bađlı řehirlere,
2. Eyaletler ve űzerk bũlgeler, űzerk illere, ilçelere ve řehirlere,

3. İlçeler, özerk ilçeler ve şehirlere, nahiyelere, azınlık etnik grupların toplu halde yaşadıkları nahiyelere ve kasabalara ayrılmıştır.

Özerk bölgeler, özerk iller ve özerk ilçeler, azınlık etnik grupların özerklik uyguladıkları mahallelerdir. Devlet gerekli gördüğü zaman özel idari bölgeler kurabilir.

Şu anda Çin'de merkeze doğrudan bağlı 4 şehir, 23 eyalet, 5 özerk bölge ve 2 özel bölge olmak üzere eyalet düzeyinde 34 idari kuruluş bulunmaktadır. Bu şehirlerden en önemli ikisi olan Pekin ve Şanghay ile ticaret ve sanayi açısından gelişmiş bir eyalet olan Guandong ile ilgili bilgiler aşağıda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin başkenti Pekin'dir (Beijing). Nüfusu 15 milyon üzerinde olan Pekin, Kuzey Çin Ovası'nın kuzeybatı kenarında bulunmaktadır.

Pekin, uzun yıllardan beri ülkenin başkenti konumundadır. Başta Liao Hanedanı olmak üzere sırasıyla Jin, Yuan, Ming ve Qing hanedanlarının ve Çin Cumhuriyeti'nin ilk döneminin başkenti olmuş ve sırasıyla Zhongdu, Dadu, Beiping ve Beijing olarak adlandırılmıştır.

1928 yılında kurulan Pekin, merkeze doğrudan bağlı bir şehirdir. Pekin'in yüzölçümü 16,8 bin kilometrekaredir. Pekin yalnızca Çin'in siyasi merkezi değil, aynı zamanda kültür, bilim, eğitim merkezi ve önemli ulaşım kavşağıdır. Şehir ayrıca turistik özellikler de taşımaktadır. Pekin'in ünlü turistik ve tarihi yerleri arasında Çin Seddi, Yasak Kent, Gök Tapınağı, Ming Hanedanının 13 İmparator Mezarı, Yazlık Saray ve Xiangshan Parkı sıralanmaktadır.

Çin'in en önemli kentlerinden Şanghay, Yangtze Nehri'nin denize döküldüğü Doğu Çin'in deniz kıyısının ortasında yer almaktadır. Şanghay, çok eskiden deniz sahilinde bir balıkçı köyü iken 1927 yılında şehir olarak yapılmış ve Çin'in merkeze doğrudan bağlı dört büyük şehirden biri durumuna gelmiştir. Şehrin yüzölçümü 5.800 km² ve nüfusu yaklaşık 14 milyon kişidir. Şanghay, Çin sanayinin kalbinin attığı, ticaret ve finans merkezi ile bilim ve teknoloji üssü olması dolayısıyla yalnız Çin'in değil dünyanın da en büyük şehirlerinden biri konumundadır.

Yaklaşık 86 milyon nüfusa sahip olan Guandong Eyaleti, Hong Kong ve Tayvan'a yakın olmanın sağladığı avantajla, bu bölgelerden teknoloji ve sermaye akışının yoğun olduğu önemli bir üretim alanı olmuştur. Eyalette yer alan Pearl River Delta Ekonomik Alanı (PRD) eyaletin üretim merkezi durumundadır ve eyaletteki toplam üretimin büyük bölümü bu bölgede gerçekleştirilmektedir. Ülke ihracatının üçte biri Guandong'dan gerçekleştirilmektedir ve bu payıyla da eyalet, ülkede ilk sırada yer almaktadır.

Ayrıca, Guandong eyaleti ülkenin tüketim malları perakende satışından önemli bir pay almaktadır.

Guangdong, hafif sanayi üretiminde güçlüdür. Hafif sanayi üretimi, eyaletteki toplam sanayi üretiminin yarısını oluşturmaktadır. Üretilen başlıca ürünler; televizyon, elektrikli fanlar, buzdolabı, hazır giyim ürünleri, bisiklet, oyuncak, ayakkabı ve elektronik ürünlerdir. Bu ürünlerin en çok ihraç edildiği eyalet Guandong'dur. Guangdong eyaletinde son yıllarda ağır sanayiye, yeni ürünlere ve yüksek teknoloji ürünlerine yönelinmektedir. Eyaletin şehirlerinden Shenzhen'de yeni ve yüksek teknoloji sanayi üretimi, şehirdeki toplam sanayi üretiminin %40'ını oluşturmaktadır. Ayrıca Shenzhen'de ar-ge harcamaları da eyalette en yüksek düzeydedir.

Bölgesel Politika ve Dış Siyaset

Günümüzde Çin dış politikasının en önemli konusu, ABD ile ilişkilerdir. ABD iş dünyası, günümüzün gelişmekte olan en büyük pazarı Çin'de büyük fırsatlar görmekte, ülke yönetimi ise Çin'in dünya güç dengesini değiştirecek ölçüde güçlenmesine karşı politikalar üretmeye çalışmakta ve DTÖ üyeliğinden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi için baskı uygulamaktadır.

Çin-ABD ilişkilerinde zaman zaman parlayan bir sorun da Tayvan meselesidir. 1949 yılından bu yana ana kıtadan bağımsızlığı savunan, de facto bir yönetimin başta olduğu Tayvan, adanın kendisine bağlı olduğunu savunan Çin tarafından ilhak edilme ihtimaline karşın, ABD'nin askeri ve siyasi koruması altındadır. ABD'nin pozisyonu, mevcut durumun korunması yönünde olsa da bu üçlü arasında gerginlik zaman zaman tırmanmaktadır.

Çin ile Japonya arasında tarihsel nedenlerden kaynaklanan sorunlar dönemsel olarak gündeme gelse de, iki ülkenin ekonomik bağları oldukça güçlüdür. Kuzey ve Güney Kore ile ilişkilerde ise ibre giderek değişmekte ve Güney Kore ile ilişkiler sıkılaşmaktadır. Bunda ekonomik bağlar kadar geçmişte benzer şekilde Japon işgaline maruz kalmanın psikolojik etkisi de rol oynamaktadır.

ASEAN (Güneydoğu Asya ülkeleri Birliği) üyesi bazı ülkelerle de Güney Çin Denizi'nde bulunan Spratly adaları üzerindeki egemenlik iddiaları yüzünden sürtüşmeler yaşanmaktadır. 2012 yılında Çin ile Japonya arasında Doğu Çin Denizinde bulunan Diayu adalarının egemenliği konusunda başlayan kriz henüz çözüme ulaşmadığından iki ülke arası siyasi ve ekonomik ilişkileri olumsuz etkilemektedir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin Rusya ile ilişkilerinde ise ekonomik ilişkilerden ziyade siyasi ilişkiler öne çıkmaktadır.

Sanayi

Dünyanın hızla büyüyen ekonomilerinden birine sahip olan Çin, 1970'lerin sonundan itibaren uygulanan sanayileşme programları sonucunda büyük bir atılım gerçekleştirmiştir. 1980'lerin başlarında Çin, hafif sanayinin gelişimini özendirici bir politika izlemiştir. Bunun sonucunda, hafif sanayi kollarındaki büyüme hızlı olmuştur. Sanayinin hızlı bir şekilde büyümesi sonucunda, ülkede, enerji, petrol, demir-çelik, kömür kaynaklarında, ulaşım ve iletişim sektörlerinde bir sıkıntı yaşanmaya başlanmıştır. Bunun sonucunda, 1990'dan sonra yatırımlar bu sektörlerle yönlendirilmiştir. Çin'de bankaların devlete ait olması, devletin belirlediği sektörlerle kaynak aktarımını da mümkün kılmıştır.

Günümüzde, Çin sanayii pek çok sektörde yetkinliğe ulaşmış durumdadır. Modern metalürji, madencilik ve enerji ekipmanları, uçak yapımı, otomobil üretimi, büyük makina parçaları, döküm, uzay sanayi, büyük enerji devreleri, elektronik, iletişim ekipmanları, ölçüm araçları gibi alanlar, son dönemde Çin ekonomisinin faaliyet gösterdiği başlıca alanlar arasında sayılmaktadır. Çin, halen madencilik, enerji santrali, metalürji, akaryakıt, kimyasallar, otomotiv ve gemi yapımı konularında tamamen kendi teknik imkânlarına dayanmaktadır.

Öte yandan, Çin'de üniversite-sanayi işbirliğine de büyük önem verilmektedir. "Çin'in Silikon Vadisi" olarak bilinen "Zhongguancun Vadisi", otuzdan fazla üniversitenin yanı sıra çoğu yüksek teknoloji üretimi yapan firmalara ait olmak üzere 200 civarında araştırma kuruluşuna da ev sahipliği yapmaktadır. Dikkati çeken diğer bir husus ta, yüksek teknoloji alanında başı çeken firmaların çoğunun Pekin Üniversitesi ve Tsinghua Üniversitesi gibi belli başlı Çin üniversitelerinin yan kuruluşları olmalarıdır.

Diğer yandan, Çin'in sanayi gelişimiyle ilgili dikkate alınması gereken diğer bir husus ta, son yıllarda özellikle işgücü maliyetlerinin düşüklüğü sayesinde küresel pazarlara hâkim olan Çin'in ihracat sektörlerinin, son dönemde ülkede işgücü maliyetlerinin artmasının yanı sıra asgari ücret yasasının yeniden düzenlenmesi sonucu artan üretim maliyetlerinden olumsuz etkilenmekte oluşudur.

Ekonomi

Dünya nüfusunun yaklaşık beşte birini oluşturan Çin Halk Cumhuriyeti, bütün dünya ülkelerinin ilgiyle izledikleri ve sıkça hakkında konuştukları bir ülke konumundadır. Ülkelerin, Çin üzerinde bu denli yoğunlaşmasının en önemli ekonomik nedeni, Çin ekonomisindeki gelişmeler ile ülkelerin bazı ürünler açısından Çin ile rekabet güçlüğü yaşamalarıdır.

1949 yılında, Komünist Parti ve Mao Zedong öncülüğünde Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ilan edilmesinden sonra uzun yıllar kapalı bir ekonomi yapısı gösteren Çin, uyguladığı merkezi planlı ekonomi politikasıyla istikrarı sağlamış, ancak büyüme ve refah artışında önemli sorunlar yaşamıştır. Bu politikaların sürdürülemezliğinin anlaşılmasından sonra, 1980'lerin başında kolektif tarım uygulamasını durdurmuş ve özel teşebbüse yeniden izin vermiştir.

Yaptığı reformlarla Çin ekonomisine damgasını vuran Deng Xiaoping'in "Bazı kişiler ve bölgeler önce zenginleşsin, sonunda toplumun tümü zenginleşecektir." sözü ise, 1980 sonrası dönemdeki değişim sürecini açıkça ifade etmektedir. Nitekim 1997'deki ölümüne kadar Xiaoping, Çin'de değişimin öncülüğünü yapmıştır. Xiaoping döneminde Çin, hem askeri ve ekonomik alanda gelişmeyi başarmış, hem de reformist hareketler sonucunda önemli ölçüde zenginleşmiştir.

Merkezi planlamadan ayrıldığı 1978 yılından bu yana Çin, yılda ortalama %10 oranında büyümektedir. Özellikle ülkenin doğu kıyıları hissedilir ölçüde bir gelişme göstermektedir. Ancak ekonomik büyümenin hızı istikrarlı değildir. Tüketim eğilimi artmakta, fiyatlar yükselmekte, yabancı yatırımlar ve şehirde kişi başına düşen gelir artmaktadır. Bazı gözlemciler Çin'in resmi olarak açıklanandan çok daha hızlı büyüdüğünü öne sürmektedir. Reform döneminde ekonomik büyüme, kıyı bölgelerinde çok daha hızlı gerçekleşmiştir.

1980'li yıllar ve 1990'ların başında Guangdong eyaleti genel olarak Pearl Nehri Deltası, en hızlı büyüyen bölge olmuştur. Bu bölge sermaye, teknoloji ve müteşebbis becerilerini, komşusu olan Hong Kong'dan almıştır. 1990'lı yıllarda yine Fujian ve Guangdong bölgesi Tayvan kaynaklı yatırımlara konu olmuştur. 1990 yılından bu yana Çin'deki Tayvan kaynaklı yatırımların 100 milyar doları geçtiği düşünülmektedir.

Kuzey doğudaki Shandong eyaleti ise Japonya ve Güney Kore kaynaklı yatırımlara ev sahipliği etmiştir. Son olarak resmi otoritelerin dikkati "Ejderhanın Başı" sayılan Yangtze Deltası'nın geliştirilmesinde, yani Şanghai bölgesinde yoğunlaşmıştır. Bu çabalar sırasında, doğudaki gelişmelerin batı bölgelerine ve ülkenin iç kısımlarına sıçraması beklentileri, henüz gerçekleşmemiştir.

Büyük bir ülke olan Çin, son yirmi yılda gerçekleştirdiği reformlarla dünya ekonomisinin en önemli güçlerinden biri haline gelmiştir. Çin'in bu atılımının temelinde ise ekonomik büyümedeki belirgin başarısı yatmaktadır. Şu anda Çin, dünyanın en büyük ihracatçıları arasında yer almaktadır. Döviz rezervleri ve bütçe fazlası rekor düzeydedir; ayrıca çarpıcı şekilde dış yatırım çeken bir ülke konumundadır. Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'ne üyeliğinin ardından, Çin'de yeni bir dönem başlamıştır. Bu yeni dönemde, özel sektör yatırımları artmış; ancak, devlet ekonomideki tekeli ve bireyler üzerindeki sıkı

denetimini sürdürmeye devam etmiştir. Çin'in DTÖ üyeliği sonrasında ihracatı ve ekonomik büyümesi hızlanmış, bu gelişme diğer ülkeleri tehdit eder hale gelmiştir.

Ekonomideki patlama, büyük bir enerji açığını da beraberinde getirmektedir. Çin, ABD'nin ardından en büyük ikinci petrol tüketicisiyken, kömür üretim ve tüketiminde ise ilk sırada yer almaktadır. Dışarıdan enerji ithaline milyarlarca dolar harcayan ülkenin, bu alandaki en büyük yatırımı ise 25 milyar dolara mal olması beklenen Üç Vadi Barajı hidroelektrik santrali projesidir.

Ülkenin kalkınma yolunda pazarlarını yabancı sermayeye açması ve dış ticaretini arttırması, genelde ulaştırma altyapısı daha gelişmiş olan doğu ve kıyı kesimlerinde refah seviyesinin iç ve batı bölgelere kıyasla daha çok artmasına yol açmıştır. Bu bağlamda özellikle kentler ve kırsal kesim arasında fark belirgindir. Kırsal kesimin gelir seviyesi tahıl fiyatlarının artış göstermesi, merkezi hükümetin kırsal bölgeleri kalkındırma politikası çerçevesinde vergi yükünü azaltması gibi etmenlerle ciddi oranlarda artış gösterse de; kırsal kesim ile kent merkezleri arasındaki gelir seviyesi dengesizliği giderilememiştir. Kentsel ve kırsal kesimler arasında oluşan ekonomik uçurum, ülkenin en önemli toplumsal sorunlarından biri haline gelmiş durumdadır.

Yüksek büyüme oranları ile dikkat çeken Çin ekonomisi, son dönemde artan üretim ve işçilik maliyetlerine rağmen yine de 2012 yılında % 7,8 büyümüştür. IMF tahminlerine göre Çin ekonomisinin büyüklüğü 2011 yılında 11,2 trilyon dolardan, 2016 yılında 19 trilyon dolarlık bir büyüklüğe erişecektir. ABD, açıklarını kapatmak için Çin'in atacağı adımları izlemekte, Avrupalılar, borç krizinden kurtulmak amacıyla Çin'in kapısını çalmaktadır.

Hızlı ekonomik büyümenin dayandığı en önemli faktör olan ihracat, hızlı bir şekilde artmaya devam etmektedir. 2011 yılında 1,9 trilyon dolar olarak gerçekleşen ihracat, 2012 yılında ise % 8 artışla 2 trilyon doları aşmıştır. 2012 yılı toplam ithalatı ise 2011 yılına göre % 4,3 artışla 1,82 trilyon dolara yükselmiştir.

Çin genelinde perakende satışlar ise 2012 yılında bir önceki yılın aynı dönemine göre % 14,3 oranında artış kaydetmiştir.

Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri

“Özel Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri”, Çin'in dışa açılan bölgelerinin önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Halen Çin genelinde irili ufaklı 5000 civarında Özel Ekonomik Bölge (Special Economic Zone) mevcuttur. Çin özel ekonomik bölgeleri, Hindistan ve Vietnam gibi ülkeler tarafından da model alınarak uygulanmıştır.

Bilindiği gibi dışa açılan bir kentte mükemmel altyapı tesislerinin kurulması, uluslararası standarda uygun bir yatırım ortamı yaratmaktadır. Çin’de yabancı sermayeyi çekmek ve kullanmak yoluyla yüksek ve yeni teknoloji sektörü başta olmak üzere modern sanayi yapısı oluşurken, kentler ve civarlarında dış ekonomi ve ticareti geliştiren önemli bölgeler ortaya çıkmıştır.

1988 yılında Çin Devlet Konseyi ilk kez olarak dışa açılan 14 sahil kentinde devlet düzeyindeki Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri’nin kurulmasını onayladı. Bu 14 kent şunlardır: Dalian, Qinhuandao, Tianjin, Yantai, Qingdao, Lianyungan, Nantong, Minhang, Hongqiao, Caohejing, Ningbo, Fuzhou, Guangzhou ve Zhanjiang. Bunlardan başka, Suzhou kentindeki sanayi bölgesi, Jinqiao İhracat Ürünleri İmalatçılığı Bölgesi, Ningbo Daxie Ekonomi ve Teknoloji Kalkınma Bölgesi, Xiamen Haicang Yatırım Bölgesi ve Hainan Yangpu Kalkınma Bölgesi’nde ekonomik ve teknolojik kalkınma bölgeleriyle ilgili politikanın uygulanması, Çin Devlet Konseyi tarafından onaylanmıştır.

Dışa açılan bölgelerin önemli bir kısmını oluşturan devlet düzeyindeki “Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri”nin çoğunluğu, eyaletler ile özerk bölgelerin merkez kentlerinde ve dışa açılan sahil kentleri ile dışa açılan diğer kentlerden ayrılan bir bölgede bulunmaktadır. Bu bölgelerde uluslararası standarda uygun yatırım ortamı yaratmak için, her açıdan mükemmel altyapı tesisleri inşa edilmiş ve yabancı sermayeyi çekmek yoluyla başta yüksek ve yeni teknoloji sektörü olmak üzere modern sanayi yapısı oluşturulmuştur. Bu nedenle “Ekonomik ve Teknolojik Kalkınma Bölgeleri” de, buldukları kentler ve komşu bölgelerin dış ekonomik ve ticari gelişmesini sağlayan önemli bölgelerdir.

Dış Ticaret Politikası ve Tarife Dışı Engeller

Çin ticaret politikasında çeşitli tarife ve tarife dışı uygulamalar mevcuttur. Tarife dışı uygulamalar gerek merkezi hükümet, gerekse bölgesel düzeyde yürütülmektedir. Çin dış ticaret politikasının en önemli handikaplarının başında kuralların şeffaf ve anlaşılır olmamakla birlikte sık değişmesi ile birlikte uygulamaların her zaman tutarlı çizgide bulunmaması ve sübjektif yorumlara açık olması yer almaktadır.

Çin’de uygulanan tarife dışı engellerin başında sübvansiyonlar gelmektedir. Merkezi hükümetin yanı sıra bölgesel yönetimler de çeşitli teşvikler verdiklerinden ülke içindeki sübvansiyonları tek tek sıralamak oldukça zordur, örneğin düşük fiyatlı enerji ve hammadde gibi ihracatta dolaylı teşvikler uygulanmaktadır. Devlet şirketleri pek çok banka kredisini tercihli oranlarla kullanmaktadır. Diğer teşvikler; vergi teşvikleri, özel ekonomik bölgelerdeki firmalar için ek imtiyazların yanı sıra Çin’in bazı alanlarda nakit teşvikler

uygulamaya devam ettiği de görölmektedir. Ayrıca ihracatta vergi iadesi de uygulanmaktadır.

Bu çerçevede diğer tarife dışı bir uygulama da rekabet bozucu uygulamalar olup 1993 yılında yürürlüğe giren ve haksız rekabeti önleyen bir kanuna rağmen halen sorun teşkil edebilmektedir. Bu durum ithal ürünlerin piyasa girişi ile yabancı yatırımların üretim maliyetini yükseltici etkide bulunabilmektedir. Genel olarak Çin'in dış ticaret işlemlerinde açıklık ilkesinin yaygınlaştırılması ve ticari kuralların uygulanmasının ülke çapında standart hale getirilmesinin zor olacağı düşünölmektedir. Buna rağmen özellikle sanayi ürünlerinin ithalat mevzuatı ve uygulamalarının basitleştirilmesi konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir.

Dış Ticaret Alanında Faaliyet Gösteren Kurumlar

Çin Halk Cumhuriyeti'nde dış ticaret alanındaki yetkili kurumlar, bu konunun uzun dönem planlamalarını da yapan ve Devlet Konseyi'ne bağlı çalışan Devlet Planlama Komisyonu ile Devlet Ekonomik Komisyonu'dur. Diğer etkili kuruluşlar, Özel Ekonomik Bölgeler Bürosu, Devlet İthalat ve İhracat Ürünleri Denetleme İdaresi, Gümrükler Genel İdaresi, Çin Seyahat ve Turizm Bürosu, Çin Uluslararası Ticareti Teşvik Konseyi olarak sayılabilir.

Çin Halk Cumhuriyeti, dünya nüfusunun yaklaşık % 20'sini barındırmaktadır. Bu büyüklükteki bir ülkenin küresel ekonomi ile bütünleşmesi hem Çin hem de dünya ülkeleri için dengeleri değiştirmekte ve özellikle küresel ticaret kompozisyonunda büyük bir dönüşümü beraberinde getirmektedir. Son 25 yılda Çin Komünist Partisi tarafından kademeli olarak uygulanan reform süreci, 2001 yılında ülkenin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyesi olması ile ivme kazanmış ve uluslararası ekonomide kartların yeniden dağıtılmasına yol açmıştır.

Perakende Sektörü

Diğer ülkeler ile kıyaslandığında Çin Halk Cumhuriyeti, kişi başına düşen milli gelir bakımından halen orta-alt sıralarda yer alan bir konumdadır. 2012 yılında kişi başına düşen milli gelir ortalaması (s.a.p.) 9 bin doların biraz üzerinde olarak hesaplanmıştır. Bu rakamı 1,3 milyar ile çarptığımızda Çin Halk Cumhuriyeti'nin ne kadar büyük bir pazar olduğu görölmektedir.

Çin hükümeti, son dört yılda görölen yüksek büyüme oranının gelecekte sürdürölmesinin zor olacağını öngörmekte ve iç tüketimin önümüzdeki on yılda büyümenin motoru olabileceğini düşünmektedir. Bu nedenle iç tüketimi arttırabilmek için 11. Beş Yıllık Plan'larında bir dizi önlemlere yer vermiştir. Mevcut sosyal güvenlik ve sağlık sisteminin Çin Halk Cumhuriyeti

vatandaşlarının gelirlerini harcamaktansa tasarruf etmeye yönelttiği düşünülmektedir. Bu nedenle, Çinli tüketicilerin daha iyi bir sosyal güvenlik ve sağlık sistemine kavuştukları zaman geleceğe güvenle bakacakları ve harcanabilir gelirlerinin daha yüksek bir kısmını tüketime yönlendireceklerine inanılmaktadır.

A.B.D. nüfusunun ortalama yaşı 37, İngiltere'nin 39 iken, Çin Halk Cumhuriyeti nüfusunun yaş ortalaması 33'tür. 35 yaşın altındaki insanların ebeveynlerine nazaran daha açık ve rahat, yeni şeyleri denemeye eğilimli olduğu bilinen bir gerçektir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nde eyaletler arasında kişi başına düşen milli gelir bakımından önemli farklılıklar vardır. En zengin bölge Zhejiang ile en fakir bölge Guizhou arasında 6 kat fark bulunmaktadır. Kişi başına düşen milli gelir bakımından en zengin bölgeler Pearl nehri ve Yangtze nehri deltaları ile doğuda bulunan kıyı şeridi ve Bohai bölgesidir. En zengin altı bölge olan Şanghay, Pekin, Tianjin, Zhejiang, Guangdong ve Jiangsu nüfusun %19'una sahip olmasına rağmen, milli gelirin %36'sına sahiptir. İç kesimler ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin batısı, doğusuna göre daha fakirdir. Ancak Çin hükümeti bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak için iç kesimlere ciddi miktarda yatırım yapmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti perakende pazarı dünyada A.B.D ve Japonya'nın ardından büyüklük olarak üçüncü sıradadır. Önümüzdeki yıllarda perakende sektörünün çift haneli olarak büyümeye devam edeceği tahmin edilmektedir. Öte yandan, Çinli tüketicilerin gelirleri arttıkça gıda dışı ürünlere yaptıkları harcamalar da artmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin çok büyük olması; birçok fırsat sunmasının yanında lojistik anlamında birçok sorunu da beraberinde getirmektedir. Resmi rakamlara göre Çin'de 660 şehir bulunmaktadır. Çin perakende piyasasına hitap etmek isteyen perakendecilerin yüzlerce şehirde binlerce dağıtım noktası kurması gerekmektedir.

Çin perakende pazarı 1980'li yıllarda dönüşmeye başlamıştır. 10-15 yıl içinde çok katlı mağazalar, süper-marketler, hiper-marketler gibi tüm modern formattaki mağazalar açılmıştır.

Çinli erkek tüketiciler ile kadın tüketiciler arasında satın alma davranışları arasında önemli farklar vardır. Erkekler alışverişe ve fiyat karşılaştırması yapmaya daha az vakit harcarlar ve güven duydukları markalardan alışveriş yapmaya devam ederler. Aynı yerden alışveriş yapmak yaygındır.

Çin Halı ve Yer Kaplamaları Pazarı

Dünya’da halı en çok kullanılan yer kaplaması olmasına rağmen parke, ahşap döşeme, lamine, vinil gibi diğer zemin kaplamalarına olan talebin artması nedeniyle son yıllarda halıya olan talep azalmıştır. Özellikle sıcak iklime sahip bölgelerde halı talebinde önemli azalmalar gözlenmektedir. El halısı ve kilim genellikle refah seviyesi yüksek batılı ülkeler tarafından ithal edilmektedir. Bu ülkelerde el halısı ve kilim üretimi olmadığından ithalat genellikle el halısı ve kilim üretim merkezleri olan İran, Çin, Pakistan, Türkiye, Nepal gibi ülkelere yapılmaktadır. Dünya’da en çok el halısı ve kilim ithal eden ülkeler ise sırasıyla: ABD, Almanya, Türkiye, İngiltere ve Belçika’dır.

Dünya el halısı ticareti azalma eğilimindedir. Dünya el halısı ihracatının %70’i İran ve Çin tarafından yapılmaktadır. Türkiye dünya el halısı ihracatında üçüncü sıradadır. Asya ülkeleri dünya el halısı ihracatında lider konumundayken dünya makine halısında ihracatında eskisinden farklı olarak batılı ülkeleri geçmeye başlamış durumdadırlar. Dünya makine halısı ihracatında önde gelen ülkeler sırasıyla: Çin, Belçika, Türkiye, Hollanda ve ABD’dir.

Dünya yer kaplamaları ve halı pazarının yıllık ortalama % 5 büyüme oranıyla 2014 yılında 204 milyar dolara ulaşması öngörülmektedir.

Dünya halı üretimi ve ihracatında önde gelen ülkelere olan Çin Halk Cumhuriyeti, aynı zamanda önemli bir halı ve yer kaplamaları pazarıdır da. Günümüzde nüfusun yarıdan fazlasının kentlerde yaşadığı Çin’de sayısı 300 milyonu geçen orta-üst ve üst kesimden nüfusun diğer harcamaların yanında konut harcamaları da sürekli arttığından, ülkenin halı ve yer kaplamaları ithalatı da artmaktadır. Yakın zamana dek Çin’de evlerin çoğu için lüks kabul edilen ve daha çok oteller, şirketler ve kamu binalarında kullanılan halı döşeme, bugün artan hayat standartları ve alım gücü nedeniyle ihtiyaçların da değişerek gelişmesiyle birlikte giderek daha çok eve girmektedir. 2025 yılına kadarki dönemde Çin genelinde hızlı kentleşme ve yeni inşaatlar nedeniyle mevcut hacime ek olarak her yıl fazladan 1,6 – 1,9 milyar m² yer kaplaması ve halı pazarı doğmaktadır. 2007 yılı ile 2012 yılları arasındaki dönemde dünya yer kaplamaları ve halı pazarında doğan yeni pazar hacminin % 43’ünün Çin’e ait olduğu tahmin edilmektedir.

Bu noktada bilinmesi gereken önemli bir husus ta, Çin tüketicisinin yer kaplamaları konusunda özellikle Amerikan pazarında yaygın olan ‘Do it yourself DIY’ (ürünün montaj ve kurulumunu kendin yap) konseptinden hoşlanmayıp, ‘Do it for me’ yani anahtar teslim tipi ürün ve hizmetleri tercih etmesidir.

Çin’in dünya halı ticaretindeki önemi ve kilit rolü sadece kendi iç tüketimindeki artıştan ve Çin yer kaplamaları ve halı pazarının hızlı büyümesinden değil, aynı zamanda Asya-Pasifik Bölgesi genelinin dünya yer kaplamaları ve halı pazarının yeni odak noktası olmasından da kaynaklanmaktadır.

Asya ve Uzakdoğu ülkelerinin hızlı sanayileşmesi sonucu artan refah düzeyi ve kentleşmeye paralel inşaat sektöründeki dinamizm, bu bölgenin yer kaplamaları ve halı tüketimini hızla artırırken, başta Şangay olmak üzere Çin'in liman kentleri ve özellikle Hong Kong'un, komşu ülkelere yapılan yer kaplamaları ve halı sevkiyatlarında önümüzdeki dönemde daha da önem kazanacağı öngörülmektedir. Nitekim Asya ve Uzakdoğu ülkeleri günümüzde dünya kent nüfusunun yarıdan fazlasını barındırmakta ve hızlı kentleşmenin yanı sıra güçlenen orta ve üst sınıfın konut harcamalarına paralel yer kaplamaları ve halı tüketimleri de hızla artmakta ve giderek daha üst kalite ürünler tercih edilmektedir.

Bu çerçevede, 2012 yılında dünya halı ve yer kaplamaları pazarının % 4 artışla 15,2 milyar m² seviyesine, değer bazında ise 178 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilirken, Asya-Pasifik Bölgesinin dünya yer kaplamaları ve halı pazarındaki payının ise % 42'ye ulaşması öngörülmektedir. ABD'nin de dâhil olduğu Kuzey Amerika'nın Dünya yer kaplamaları ve halı pazarındaki payının % 23, Batı Avrupa pazarının payının ise % 18 olduğu tahmin edilmektedir.

Ulaştırma ve Lojistik

Çin lojistik sektörü yeni yeni gelişmektedir. Altyapıda en büyük eksiklik ulaşım ve haberleşmede duyulmaktadır. Toplam ulaştırma altyapısı dünya çapında büyüklüğe sahip olsa da, araziye ve nüfusa oranla yetersiz kalmaktadır. Çin'de, hâlihazırdaki ulaşım altyapısının, talebin ancak %60'ına cevap verebildiği tahmin edilmektedir. Limanlar ve demiryolları talebe cevap verememektedir. Havayolu taşımacılığı, malzeme, ileri teknoloji ve eğitimli personel eksikliği içindedir.

Lojistik ağı genelde kıyı bölgelerinde yoğunlaşmıştır; iç bölgelerde ise hükümetin çabalarına rağmen büyük yatırımlara ihtiyaç vardır. Buna karşın, ülke ekonomisinin topyekun bir gelişme içerisinde olması dolayısıyla, lojistik sektörünün de önümüzdeki dönemde gelişmesi ve küresel standartları yakalaması beklenmektedir. Her yıl %20 büyümesi beklenen sektördeki iyileşme, tüm ticari aktiviteler için bir verimlilik sağlayacak ve ülke ekonomisi üzerinde olumlu yönde bir çarpan etkisi olacaktır. Büyük potansiyel arz eden bir sektörün uluslararası arenadaki etki alanı da genişleyecektir. Bu doğrultuda Çin Hükümeti sektöre büyük önem vermekte ve gelişimini desteklemektedir. Ülkenin DTÖ yükümlülükleri uyarınca dağıtım kanallarını yabancılara açması da, sektörün küresel lojistik ağıyla bütünleşmesine ivme kazandırmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti İş Kültürünün Temel Noktaları

Çin Halk Cumhuriyeti ile başarılı bir şekilde iş yapmanın en önemli şartlarından birisi Çin sosyal ve iş kültürünü anlamak ve buna uygun

davranışlar sergilemektir. ÇHC pazarında başarılı olmak için dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıda özetlenmektedir.

Çalışma Uygulamaları

Çin Halk Cumhuriyeti ile iş yaparken dakiklik son derece önemlidir. Çinli iş ortaklarınızı bekletmek doğru olmaz, zamanında randevu yerinde olunması gerekmektedir. Çinli işadamları herhangi bir iş yapmadan önce muhataplarını çok yakından ve detaylı bir şekilde tanımayı isteyeceklerdir. Tanımadıkları ve güven duymadıkları kişilerle iş yapmayı pek tercih etmezler.

Toplantı odasına hiyerarşik olarak daha yukarda olan kişi önce girmekte ve görüşmeye başlamaktadır. Çinli işadamlarının sıcak, misafirperver tavrı, iş anlamında da mutlaka pozitif bir sonuç alacağınız anlamına gelmemektedir.

İş İlişkileri

Kartvizitlerin bir tarafı İngilizce diğer tarafının ise Çince yazılmış olması gerekmektedir. Kartvizitin Çinli bir işadamına verilirken Çince yazılmış yüzü yukarda ve iki el ile tutularak uzatılmasında fayda vardır. Çinli iş adamının kartvizit alındıktan sonra bir süre incelenip masanın üzerine bırakılabilir. Kartviziti arka cebe yerleştirmek çok büyük saygısızlık olarak algılanacaktır. İş toplantısı esnasında alçak gönüllü ve sabırlı olmak, başarıya ulaşmak için etkili olacaktır. Toplantılar öncelikle kişisel sohbetler ile açılır; daha sonra iş konuşmaya geçilmektedir.

Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Sürekli göz teması kurmaya özen gösterilmelidir. Gözleri kaçırmak güvensizlik olarak algılanacaktır. Çinli işadamına Mr. veya Madam ile beraber soyadlarını kullanarak hitap edilmesi uygun olur. Çinli iş adamının muhatapları konuşurken başını sallaması söylenenleri kabul ettiğinin değil; dinlediğinin işaretidir. Doğrudan olumsuz ifadeler kullanmak kaba bir davranış olarak kabul edildiğinden “hayır” demektense “belki” ya da “bunu düşüneneğim” demek daha makul karşılanmaktadır.

II. ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN DIŞ TİCARETİ

Yıllar İtibariyle Genel İhracat ve İthalat

Çin 2012 yılı itibariyle 3 trilyon 868 milyar dolar değerinde dış ticaret hacmine sahiptir. 2012 yılında genel ihracat 2 trilyon 50 milyar dolar ve genel ithalat 1,8 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Çin hâlihazırda dünyanın en büyük ihracatçı ülkesi olarak sıralanmaktayken ithalatta ABD'nin ardından ikinci sırada yer almaktadır.

2008 ile 2012 yılları arasını kapsayan beş yıllık süreçte Çin'in dış ticaretine ilişkin veriler aşağıdaki tabloda izlenebilir:

ÇİN'İN GENEL DIŞ TİCARETİ				
Birim:1000 \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2008	1.430.693.066	-	1.132.562.161	-
2009	1.201.646.758	-16,0	1.005.555.225	-11,2
2010	1.577.763.751	31,3	1.396.001.565	38,8
2011	1.898.388.435	20,3	1.743.394.866	24,9
2012	2.050.052.889	8,0	1.817.648.763	4,3

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

En Çok İhraç Edilen Ürünler

2012 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla ihraç ettiği ürünler Fasıllar 85 kapsamındaki elektrikli makina ve cihazlar, Fasıllar 84'te yer alan makineler, kazanlar ve nükleer reaktörler, Fasıllar 61 kapsamındaki örme giyim eşyası ve aksesuarları, Fasıllar 94 kapsamındaki mobilyalar, yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, yastıklar ve benzeri doldurulmuş mefruşat; tarifinin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan lambalar ve aydınlatma cihazları; ışıklı panolar, ışıklı isim tabelaları ve benzerleri; prefabrik yapılar ile Fasıllar 90'da yer alan optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol ayar alet ve cihazları ile tıbbi veya cerrahi cihazlar gibi ürünlerdir.

Çin'in 2012 yılında en fazla ihraç ettiği ürünlere ilişkin rakamsal bilgiler aşağıdaki tabloda verilmektedir.

ÇİN'İN EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2012		
Birim: 1.000 \$		
FASIL NO	TANIM	DEĞER
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	487.462.307
84	MAKİNALAR, KAZANLAR, NÜKLEER REAKTÖRLER	376.002.094
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	87.059.741
94	MOBİLYALAR, YATAK TAKIMLARI, ŞİLTELER, ŞİLTE DESTEKLERİ, YASTIKLAR VB DOLDURULMUŞ MEFRUŞAT, TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMEYEN VEYA YER ALMAYAN LAMBALAR VE AYDINLATMA CİHAZLARI VS	77.904.042
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF , SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ CİHAZLAR	72.816.793

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

En Çok İthal Edilen Ürünler

Çin'in en çok ithal ettiği ürünlerin başında Fasıl 85'de yer alan elektrikli makina ve cihazlar gelmektedir. Fasıl 27 kapsamındaki mineral yakıtlar ve yağlar, Fasıl 84 altında yer alan makinalar, kazanlar ve nükleer reaktörler, Fasıl 26 kapsamındaki metal cevherleri, cüruf ve kül ile Fasıl 90 kapsamındaki optik alet ve cihazlar, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol ayar alet ve cihazları ile tıbbi veya cerrahi cihazlar ise diğer en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER		
İLK 5 ÜRÜN GRUBU / 2012		
Birim: 1.000 \$		
FASIL NO	TANIM	DEĞER
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR	381.597.419
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE BUNLARIN DAMITILMASINDAN ELDE EDİLEN ÜRÜNLER	311.857.463
84	MAKİNALAR, KAZANLAR, NÜKLEER REAKTÖRLER	181.912.452
26	METAL CEVHERLERİ, CÜRUF VE KÜL	133.685.768
90	OPTİK ALET VE CİHAZLAR, FOTOĞRAF , SİNEMA, ÖLÇÜ KONTROL, AYAR ALET VE CİHAZLARI, TIBBİ VEYA CERRAHİ CİHAZLAR	106.369.794

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

En Çok İhracat Yapılan Ülkeler

2012 yılı verilerine göre Çin Halk Cumhuriyeti'nin en çok ihracat gerçekleştirdiği ülke ABD olmuştur. Hong Kong, Japonya, Güney Kore ve Almanya, ABD'yi takip etmektedir.

2012 yılı kayıtlarına göre Çin'in en çok ihracat yaptığı ilk 20 ülkeye toplam ihracatın % 75,7'si yönelmiş durumdadır. 2012 yılında Çin'in en önemli 20 ihracat pazarından 17 tanesine yönelik ihracat % 2,3 ile % 31 arasında değişen oranlarda artmışken Almanya (% 9,4), Hollanda (% 1) ve Hindistan'a (% 5,5) yönelik ihracat azalmıştır.

Türkiye Çin'in en fazla ihracat yaptığı 27. ülkedir. 2012 yılında bu ülkeden Türkiye'ye yönelik ihracat % 0,2 oranında azalmış ve 15,6 milyar dolar seviyesinde gerçekleştirilmiştir.

En fazla ihracat yapılan ilk 20 ülkeye ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1.000 \$	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
ABD	325.010.988	352.632.716	8,5	17,2
HONG KONG	267.983.737	323.638.485	20,8	15,8
JAPONYA	148.268.708	151.735.073	2,3	7,4
GÜNEY KORE	82.920.308	87.710.727	5,8	4,3
ALMANYA	76.399.999	69.186.785	-9,4	3,4
HOLLANDA	59.499.691	58.929.177	-1,0	2,9
HİNDİSTAN	50.536.416	47.745.207	-5,5	2,3
İNGİLTERE	44.122.055	46.308.165	5,0	2,3
RUSYA FEDERASYONU	38.903.018	44.072.785	13,3	2,1
SİNGAPUR	35.570.137	40.875.276	14,9	2,0
AVUSTRALYA	33.910.013	37.768.617	11,4	1,8
TAYVAN	35.109.073	36.787.624	4,8	1,8
MALEZYA	27.886.048	36.527.632	31,0	1,8
ENDONEZYA	29.220.944	34.295.054	17,4	1,7
VİETNAM	29.091.568	34.222.180	17,6	1,7
BREZİLYA	31.836.677	33.421.364	5,0	1,6
TAYLAND	25.694.604	31.219.532	21,5	1,5
BAE	26.812.848	29.576.469	10,3	1,4
KANADA	25.266.590	28.126.997	11,3	1,4
MEKSİKA	23.975.906	27.521.323	14,8	1,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.418.019.328	1.552.301.188	9,5	75,7
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	74,7	75,7		
TÜRKİYE	15.613.705	15.589.451	-0,2	0,8
DÜNYA TOPLAMI	1.898.388.435	2.050.052.889	8,0	100,0

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

En Çok İthalat Yapılan Ülkeler

2012 yılında Çin'in en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkelerin başında, Japonya gelmektedir. Güney Kore, ABD, Tayvan ve Almanya Japonya'yı takip etmektedir.

Çin'in en çok ithalat yaptığı 20 ülkenin 13'ünden gerçekleşen ithalat % 0,3 ile % 39 arasında artarken yedi ülkeden yapılan ithalat % 0,6 ile % 17,9 arasında değişen oranlarda azalmıştır.

Türkiye, Çin'in en fazla ithalat yaptığı 54. ülke olarak sıralanmaktadır. Türkiye'den 2012 yılı içerisinde 3,5 milyar dolar ithalat yapılmıştır.

Çin'in en fazla ithalat yaptığı 20 ülke ve Türkiye'ye ait veriler, aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK İTHALAT YAPTIĞI ÜLKELER				
Birim:1.000 \$	2011	2012	DEĞİŞİM %	PAY %
JAPONYA	194.567.856	177.883.358	-8,6	9,8
G. KORE	162.716.843	168.559.006	3,6	9,3
ABD	123.124.010	133.782.813	8,7	7,4
TAYVAN	124.910.647	132.201.370	5,8	7,3
ALMANYA	92.726.220	92.037.540	-0,7	5,1
AVUSTRALYA	82.667.477	84.607.007	2,3	4,7
MALEZYA	62.136.640	58.268.251	-6,2	3,2
S. ARABİSTAN	49.467.520	54.902.945	11,0	3,0
BREZİLYA	52.386.750	52.067.196	-0,6	2,9
G. AFRİKA CUM.	32.095.190	44.616.483	39,0	2,5
RUSYA FED.	40.362.600	44.003.404	9,0	2,4
TAYLAND	39.039.796	38.486.663	-1,4	2,1
ANGOLA	24.922.180	33.492.628	34,4	1,8
ENDONEZYA	31.337.084	32.017.152	2,2	1,8
SİNGAPUR	28.139.649	28.550.652	1,5	1,6
İRAN	30.332.973	24.918.093	-17,9	1,4
FRANSA	22.078.793	24.240.638	9,8	1,3
KANADA	22.167.123	23.255.542	4,9	1,3
İSVİÇRE	27.287.232	22.879.648	-16,2	1,3
ŞİLİ	20.578.293	20.637.592	0,3	1,1
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.263.044.876	1.291.407.981	2,2	71,0
İLK 20 ÜLKENİN TOP. PAYI	72,4	71,0		
TÜRKİYE	3.123.228	3.522.088	12,8	0,2
DÜNYA TOPLAMI	1.743.394.866	1.817.648.763	4,3	100,0

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

III. ÇİN'İN HALI SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Çin'in halı ihracatı genel olarak artan bir seyir izlemektedir. 2009 yılında Çin'in halı ihracatı bir önceki yıla kıyasla % 7,9 oranında azalarak 1,5 milyar dolar olarak gerçekleşmişken 2010 yılından sonra tekrar yükselişe geçmiştir. 2012 yılında Çin'in halı ihracatı 2011 yılına kıyasla % 3,4 oranında artarak 2,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Öte yandan Çin'in halı ithalatı ise 2008 yılından sonra düzenli olarak artmış ve 2012 yılında 147 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Çin'in halı dış ticareti çok yüksek bir oranda fazla vermektedir.

ÇİN'İN HALI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1.000 \$				
YILLAR	HALI İHRACATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)	HALI İTHALATI	YILLIK ARTIŞ ORANI (%)
2008	1.618.521	-	101.290	-
2009	1.491.264	-7,9	102.211	0,9
2010	1.954.949	31,1	130.348	27,5
2011	2.323.673	18,9	137.000	5,1
2012	2.403.708	3,4	146.959	7,3

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

Çin'in Makina Halısı Dış Ticareti

Çin'in makina halısı dış ticareti verileri aşağıdaki tabloda görülmektedir. Çin'in makina halısı ihracatı genel olarak artan bir seyir izlemekteyse de 2009 yılında bir miktar azalmıştır. 2010 yılından sonra ise Çin'in makine halısı ihracatı sürekli artan bir seyir izlemiş ve nihayet 2012 yılında bir önceki yıla kıyasla % 3,7 oranında artarak 2,3 milyar dolar olmuştur.

Çin'in makina halısı ithalatı da ihracata benzer bir şekilde sürekli artan bir seyir izlemiştir. 2009 yılında 2008 yılıyla neredeyse aynı değerde gerçekleşen makine halısı ithalatı 2010 yılında bir önceki yıla kıyasla % 29,6 oranında artmış ve 125,4 milyon dolar olmuştur. 2012 sonu itibariyle ise Çin'in makine halısı ithalatı 2011 yılına kıyasla % 4,6 oranında artmış ve 135,7 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

ÇİN'İN MAKİNA HALISI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim:1.000 \$				
YILLAR	MAKİNA HALISI İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)	MAKİNA HALISI İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)
2008	1.412.999	-	96.786	-
2009	1.342.027	-5,0	96.765	0,0
2010	1.810.017	34,9	125.392	29,6
2011	2.184.188	20,7	129.719	3,5
2012	2.264.524	3,7	135.711	4,6

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

Makina Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin

2011 sonu itibariyle Dünya genelinde 12 milyar dolarlık bir hacme sahip toplam makine halısı ithalatına ilişkin olarak hazırlanan ve aşağıda sunulmakta olan tablodan da görülebileceği üzere Çin'in dünya makina halısı ithalatı içerisindeki payı % 1,1 gibi düşük bir seviyede gerçekleşmiştir.

DÜNYA MAKİNA HALISI İTHALATÇILARI ARASINDA ÇİN		
Birim:1.000 \$		
	2011	PAY %
ABD	1.672.075	14,0
ALMANYA	1.207.170	10,1
İNGİLTERE	1.051.223	8,8
KANADA	759.309	6,3
JAPONYA	602.560	5,0
FRANSA	516.917	4,3
HOLLANDA	373.201	3,1
AVUSTRALYA	361.084	3,0
S. ARABİSTAN	353.661	3,0
BELÇİKA	274.967	2,3
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	7.172.167	60,0
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	135.711	1,1
DÜNYA TOPLAMI	11.959.707	100

Kaynak: Trademap / ITC - Şubat 2013

Çin'in En Çok Makina Halısı İhraç Ettiği Ülkeler

2012 yılı itibariyle ihracat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla makina halısı ihraç ettiği ilk beş ülke ve payları; Japonya (% 19,6), ABD (% 18,8), Avustralya (% 4,1), Malezya (% 3,7) ve Hong Kong (% 3,4) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK MAKİNA HALISI İHRACATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2012	PAY %
JAPONYA	444.390	19,6
ABD	426.779	18,8
AVUSTRALYA	93.096	4,1
MALEZYA	84.595	3,7
HONG KONG	78.032	3,4
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	1.126.892	49,8
TÜRKİYE	7.735	0,3
TOPLAM	2.264.524	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in makina halısı ihracatında 7,7 milyon dolarlık değeri ve % 0,3'lik payıyla küçük bir yer tutmaktadır.

Çin'in En Çok Makina Halısı İthal Ettiği Ülkeler

2012 yılı itibariyle ithalat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin'in en fazla makina halısı ithalatı yaptığı ilk beş ülke ve payları; ABD (% 20,9), Güney Kore (% 18,9), Türkiye (% 10,1), Japonya (% 10) ve Mısır (% 9,2) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK MAKİNA HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2012	PAY %
ABD	26.215	20,9
G. KORE	23.730	18,9
TÜRKİYE	12.681	10,1
JAPONYA	12.527	10,0
MISIR	11.503	9,2
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	86.656	69,1
TOPLAM	125.392	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in makina halısı ithalatında 2012 itibariyle 12,7 milyon dolarlık değer ve % 10,1'lik pay ile en büyük üçüncü tedarikçi konumundadır.

Çin'in El Halısı Dış Ticareti

Çin'in el halısı ihracatı 2008 yılından itibaren sürekli olarak azalan bir seyir izlemiştir. 2008 yılında 205,5 milyon dolar olan ihracat 2012 yılının sonunda 139,2 milyona kadar gerilemiştir.

ÇİN'İN EL HALISI İHRACATI VE İTHALATI				
Birim: 1.000 \$				
YILLAR	EL HALISI İHRACATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)	EL HALISI İTHALATI	YILLIK DEĞİŞİM ORANI (%)
2008	205.522	-	4.503	-
2009	149.237	-27,4	5.447	21,0
2010	144.930	-2,9	4.957	-9,0
2011	139.486	-3,8	7.282	46,9
2012	139.183	-0,2	11.249	54,5

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2013

Öte yandan Çin'in el halısı ithalatı rakamları incelendiğinde ise artan bir seyir göze çarpmakla birlikte ihracat rakamları ile kıyaslandığında ithalat değerleri son derece düşüktür. 2008 yılında 4,5 milyon dolarlık el halısı ithalatı gerçekleşmişken sonraki dört yılda dalgalı bir seyir izlemiş, 2010 yılında Çin'in el halısı ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 9 oranında azalarak 5 milyon dolar olmuştur. Öte yandan 2012 sonunda Çin'in el halısı ithalatı bir önceki yıla kıyasla % 54,5 oranında artmış ve 11,2 milyon dolara kadar yükselmiştir.

El Halısı İthalatı Yapan Ülkeler Arasında Çin

Çin Halk Cumhuriyeti'nin dünya el halısı ithalatı içerisindeki payı % 0,5 gibi son derece düşük bir seviyededir. Dünyanın en fazla el halısı ithalatı yapan ülkesi ABD iken Almanya ve Türkiye, ABD'yi takip etmektedir.

DÜNYA EL HALISI İTHALATÇILARI ARASINDA ÇİN		
Birim:1.000 \$		
	2011	PAY %
ABD	352.320	23,1
ALMANYA	218.035	14,3
TÜRKİYE	114.594	7,5
İNGİLTERE	71.061	4,7
BELÇİKA	60.623	4,0
İTALYA	59.130	3,9
JAPONYA	58.345	3,8
İSVİÇRE	42.759	2,8
KANADA	42.106	2,8
FRANSA	39.009	2,6
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	1.057.982	69,4
ÇİN	7.282	0,5
DÜNYA TOPLAMI	1.525.421	100

Kaynak: Trademap / ITC - Şubat 2013

2011 yılında Amerika Birleşik Devletleri 352,3 milyon dolar el halısı ithal ederken, Çin'in el halısı ithalat değeri sadece 7,3 milyon dolar olmuştur.

Çin'in En Çok El Halısı İhraç Ettiği Ülkeler

2012 yılı itibariyle ihracat rakamları ve payları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en fazla el halısı ihraç ettiği ilk beş ülke ve payları; ABD (% 30,5), Türkiye (% 22,3), Japonya (% 8,3), Almanya (% 6,9) ve Birleşik Arap Emirlikleri (% 2,9) olarak sıralanmaktadır.

ÇİN'İN EN ÇOK EL HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2012	PAY %
ABD	42.384	30,5
TÜRKİYE	31.012	22,3
JAPONYA	11.594	8,3
ALMANYA	9.611	6,9
BAE	4.036	2,9
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	98.637	70,9
TOPLAM	139.183	100

Kaynak: Trademap/ITC - Şubat 2012

Türkiye, yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere Çin'in el halısı ihracatında 31 milyon dolarlık değeri ve % 22,3'lük payıyla ciddi bir yer tutmakta, Çin'in en büyük ikinci el halısı ihracat pazarı olarak sıralanmaktadır.

Çin'in En Çok El Halısı İthal Ettiği Ülkeler

Çin, 2012 yılında ithal ettiği el halılarının % 33,1'ini Hindistan'dan, % 23,3'ünü Nepal'dan, % 14'ünü İran'dan ve ayrı ayrı olmak üzere % 4,2'sini İtalya ve Pakistan'dan ithal etmiştir. Aynı yıl Türkiye'den 373 bin dolarlık el halısı ithalatı gerçekleştirilmiş olup Türkiye'nin payı % 3,3'de kalmışken bu ithalat değeri ile Türkiye, Çin'in en büyük sekizinci el halısı tedarikçisi olmuştur.

ÇİN'İN EN ÇOK EL HALISI İTHALATI YAPTIĞI ÜLKELER		
Birim:1.000 \$		
	2012	PAY %
HİNDİSTAN	3.721	33,1
NEPAL	2.626	23,3
İRAN	1.576	14,0
İTALYA	469	4,2
PAKİSTAN	469	4,2
İLK 5 ÜLKE TOPLAMI	8.861	78,8
TÜRKİYE	373	3,3
TOPLAM	11.249	100

Kaynak: Trademap / ITC - Şubat 2013

Öte yandan Çin'in el halısı ithal ettiği ilk beş ülkenin toplam payı ise % 78,8'dir.

IV. TÜRKİYE – ÇİN DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ

Türkiye - Çin Genel Dış Ticareti

2012 yıllık dış ticaret verilerine göre Çin, Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı 14. ülke ve en fazla ithalat yaptığı 3. ülke konumundadır. Türkiye ile yoğun ticari ilişkileri bulunan Çin'e 2012 yılında 2,8 milyar dolarlık ihracat yapılmış, buna karşılık Çin'den 21,3 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. İki ülke arasındaki ticaret Çin lehine gelişme göstermektedir. 2012 yılında Türkiye'nin Çin'e karşı 18,5 milyar dolar düzeyinde ciddi bir dış ticaret açığı oluşmuştur.

2012 yılında 152,6 milyar dolar olarak gerçekleşen Türkiye genel ihracatında Çin'in 2,8 milyar dolar ile %1,9'luk payı bulunmaktadır. 2012 yılında Türkiye'nin genel ihracatı 2011 yılına kıyasla %13,1 oranında artarken, Çin'e ihracat %14,9 oranında artmıştır. Çin'e ihracatın Türkiye genel ihracatından daha yüksek oranlı artması, bu ülkenin Türkiye genel ihracatındaki payını %1,8'den %1,9'a yükseltmiştir.

Türkiye'nin Çin ile dış ticaretini, halı ticareti ile birlikte değerlendiren bir tablo aşağıda yer almaktadır.

TÜRKİYE - ÇİN TİCARİ İLİŞKİLERİ			
Birim: \$	2011 YILLIK	2012 YILLIK	DEĞİŞİM %
ÇİN'E İHRACAT	2.466.316.097	2.833.439.202	14,9
TÜRKİYE GENEL İHRACAT	134.906.868.830	152.560.774.906	13,1
ÇİN'İN PAYI %	1,8	1,9	
ÇİN'DEN İTHALAT	21.693.335.513	21.295.430.767	-1,8
TÜRKİYE GENEL İTHALAT	240.841.676.274	236.536.948.716	-1,8
ÇİN'İN PAYI %	9,0	9,0	
ÇİN'E HALI İHRACATI	18.678.912	30.233.996	61,9
TÜRKİYE HALI İHRACATI	1.601.798.011	1.997.911.274	24,7
ÇİN'İN PAYI %	1,2	1,5	
ÇİN'DEN HALI İTHALATI	39.227.839	35.433.141	-9,7
TÜRKİYE HALI İTHALATI	194.097.631	176.995.255	-8,8
ÇİN'İN PAYI %	20,2	20,0	

Kaynak T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / 2013 Şubat

İthalat mercek altına alındığında, 2012 yılında Türkiye genel ithalatı %1,8 oranında azalarak 236,5 milyar dolar olurken, Çin'den ithalat da 2011 yılına kıyasla %1,8 oranında azalarak 21,3 milyar dolara düşmüştür. 2012 yılı için Türkiye geneli ithalatta Çin'den yapılan ithalatın payı %9'dur.

Türkiye ile Çin arasındaki ticaretin yıllar itibarıyla seyrine bakıldığında, 2007 yılından 2012 yılına kadarki son altı yıllık süreçte Çin'e ihracatın %8,7 ile %41,9 arasında değişen oranlarda arttığı görülmektedir. 2007 yılından 2012 yılına kadar olan altı yılda Çin'e ihracatın yıllık ortalama artış oranı %23'tür.

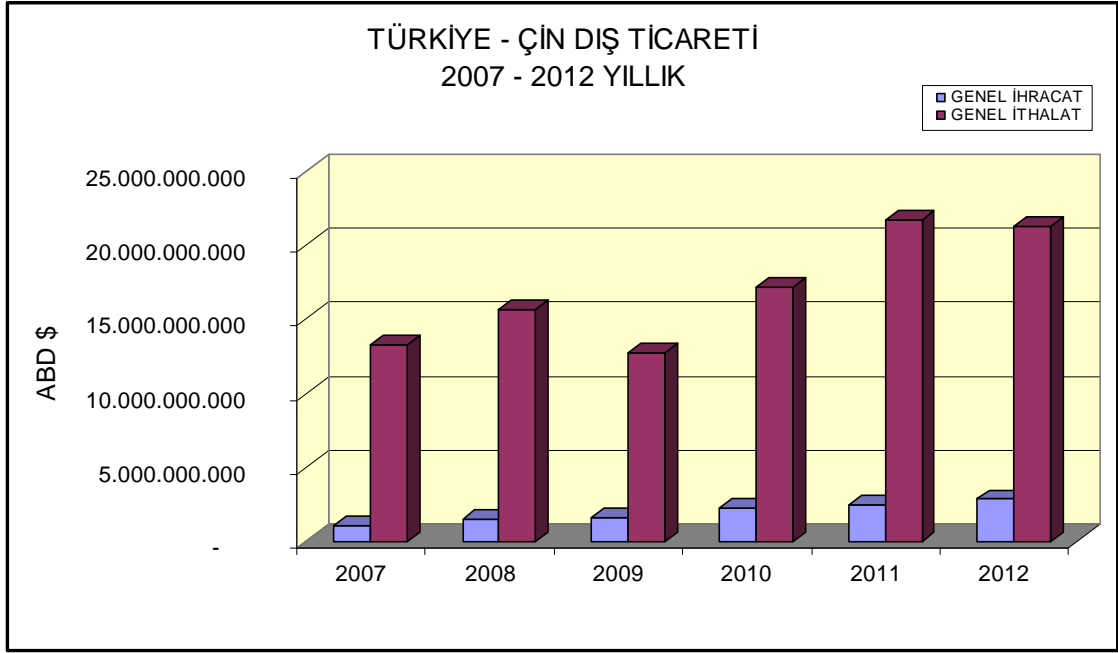
Diğer yandan, Çin'den ithalat 2007 yılından 2012 yılına kadarki altı yılda küresel ekonomik krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında %19 oranında ve 2012 yılında %1,8 oranında azalmış, diğer yıllarda ise %18,3 ile %35,5 arasında değişen oranlarda çift haneli rakamlarla artmıştır. Bu değişimlerle 2007 yılında 13,2 milyar dolar olan Çin'den ithalat, 2012 yılında 21,3 milyar dolara yükselmiştir. 2007 yılından 2012 yılına ithalatın yıllık ortalama artış oranı %11,8 olarak hesaplanmıştır.

2012 yılı itibarıyla Çin ile Türkiye arasındaki dış ticaret hacmi 24,1 milyar dolardır. Bu rakamın 2,8 milyar doları ihracat, 21,3 milyar doları ithalat rakamıdır. İki ülke arasındaki ticaret, önemli oranda Çin lehine gelişim göstermektedir.

2007 yılından 2012 yılına kadar Türkiye ile Çin arasında dış ticaretin seyrini gösteren bir tablo ve grafik, aşağıda verilmektedir.

TÜRKİYE - ÇİN DIŞ TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	GENEL İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	GENEL İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	1.039.523.082		13.234.091.842	
2008	1.437.203.856	38,3	15.658.210.407	18,3
2009	1.599.139.388	11,3	12.676.572.760	-19,0
2010	2.269.175.473	41,9	17.180.806.446	35,5
2011	2.466.316.097	8,7	21.693.335.513	26,3
2012	2.833.439.202	14,9	21.295.430.767	-1,8

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye'den Çin'e ihracat, tüm maddeler itibariyle incelendiğinde, 2012 yılında en fazla ihraç edilen mamulün Fası 26 kapsamındaki "Metal cevherleri, cüraf ve kül" olduğu görülmektedir.

Fası 25 kapsamındaki "Tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar ve çimento" ile Fası 28 kapsamındaki "İnorganik kimyasal müstahsallar, organik, inorganik bileşikler" diğer önde gelen ihraç kalemlerindedir.

Fası 57 kapsamındaki "Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddeden yer kaplamaları" ise en çok ihraç edilen ilk 20 ürün grubu içerisinde 9. sıradadır.

2012 yılında Çin'e %24,5 artışla 932,6 milyon dolar değerinde Fası 26 kapsamındaki "Metal cevherleri, cüraf ve kül" ihraç edilmiştir. Ürün grubunun toplam ihracatta payı %32,9'dur. İkinci en fazla ihraç edilen ürün grubu olan Fası 25 kapsamındaki "Tuz, kükürt, toprak ve taşlar, alçılar ve çimento" ihracatı %19,8 artışla 867,7 milyona yükselirken, Fası 28 kapsamındaki "İnorganik kimyasal müstahsallar, organik, inorganik bileşikler" ihracatı %6,5 oranında azalarak 276,6 milyona düşmüştür.

Çin'e en fazla ihraç edilen ilk yirmi ürün grubunun altı tanesi, tekstil, konfeksiyon, deri ve halı mamulleridir.

2012 yılında Çin'e en fazla ihracatı yapılan ilk 20 ürün grubunda ihracat verileri, değişim ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'DEN ÇİN'E GENEL İHRACAT					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
FASIL	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
26	METAL CEVHERLERİ, CÜRUF VE KÜL	748.946.116	932.627.514	24,5	32,9
25	TUZ, KÜKÜRT, TOPRAK VE TAŞLAR, ALÇILAR VE ÇİMENTO	724.008.604	867.721.977	19,8	30,6
28	İNORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR, ORGANİK, İNORGANİK BİLEŞİKLER	295.953.070	276.638.754	-6,5	9,8
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN, MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	91.962.423	80.235.765	-12,8	2,8
55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	58.120.649	63.335.421	9,0	2,2
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	18.174.119	54.072.888	197,5	1,9
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	20.170.688	53.485.373	165,2	1,9
52	PAMUK	41.513.391	41.005.087	-1,2	1,4
57	HALILAR VE DİĞER DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDEDEN YER KAPLAMALARI	18.678.912	30.233.996	61,9	1,1
27	MİNERAL YAKITLAR, MİNERAL YAĞLAR VE MÜSTAHSALLARI, MUMLAR	20.657.453	30.101.642	45,7	1,1
32	DEBAGAT VE BOYACILIKTA KULLANILAN HÜLASA, BOYA, MACUN, SAKIZLAR	31.471.408	26.768.957	-14,9	0,9
51	YÜN, KIL, AT KILI; BUNLARIN İPLİK VE DOKUMALARI	27.273.760	25.266.241	-7,4	0,9
41	HAM POSTLAR, DERİLER (KÜRKLER HARİÇ) VE KÖSELELER	28.380.957	25.157.654	-11,4	0,9
73	DEMİR VEYA ÇELİKTEN EŞYA	18.813.335	23.981.102	27,5	0,8
40	KAUÇUK VE KAUÇUKTAN EŞYA	34.018.058	23.549.656	-30,8	0,8
72	DEMİR VE ÇELİK	22.087.565	23.293.128	5,5	0,8
74	BAKIR VE BAKIRDAN EŞYA	19.910.109	22.098.055	11,0	0,8
62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	11.718.318	18.219.149	55,5	0,6
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	19.908.074	17.646.419	-11,4	0,6
43	POSTLAR, KÜRKLER, TAKLİT KÜRKLER VE MAMULLERİ	8.378.619	17.344.914	107,0	0,6
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		2.260.145.628	2.652.783.692	17,4	93,6
ÇİN'E GENEL İHRACAT		2.466.316.097	2.833.439.202	14,9	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		92	94		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Türkiye'nin Çin'den ithalatında ise, Fasıllar 85 kapsamındaki "elektrikli makina ve cihazlar", Fasıllar 84 kapsamındaki "nükleer reaktörler, kazan, makina ve cihazlar" ile Fasıllar 39 kapsamındaki "plastik ve plastikten mamul eşya" en fazla ithal edilen ürünler olarak sıralanmaktadır.

2012 yılında Türkiye'ye Çin'den 2011 yılına kıyasla %10,9 artışla 5,6 milyar dolar değerinde Fasıllar 85 kapsamındaki "Elektrikli makina ve cihazlar, aksam ve parçaları", %12,2 artışla 5,1 milyar dolar değerinde Fasıllar 84 kapsamındaki "nükleer reaktörler, kazan, makina ve cihazlar" ile %0,9 ihracat artışı ile 778 milyon dolar değerinde Fasıllar 39 kapsamındaki "plastik ve plastikten mamul eşya" ithal edilmiştir.

Çin'den en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubunun 16'sında ithalat %0,5 ile %49,3 arasında değişen oranlarda azalırken, sadece dört ürün grubunda ithalat %0,9 ile %20 arasında değişen oranlarda artmıştır. En fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubunun yedi tanesi tekstil, konfeksiyon ve deri ürünleridir. İthalatı en yüksek oranlı artan ürün grubu ise Fası 54 kapsamındaki "dokumaya elverişli suni ve sentetik lifler, bunlardan iplikler ve dokuma kumaşlar" dır. Bu ürünlerin ithalatı %20 oranında artışla 462,3 milyon dolardan 554,7 milyon dolara yükselmiştir.

Çin'den en fazla ithal edilen ilk 20 ürün grubuna dair veriler, aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE'NİN ÇİN'DEN GENEL İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
FASIL	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
85	ELEKTRİKLİ MAKİNA VE CİHAZLAR, AKSAM VE PARÇALARI	5.032.880.160	5.582.092.437	10,9	26,2
84	NÜKLEER REAKTÖRLER, KAZAN, MAKİNA VE CİHAZLAR, ALETLER, PARÇALARI	4.505.422.892	5.054.090.187	12,2	23,7
39	PLASTİK VE PLASTİKTEN MAMUL EŞYA	771.184.286	777.953.251	0,9	3,7
73	DEMİR VEYA ÇELİKTE EŞYA	596.591.915	593.555.629	-0,5	2,8
94	MOBİLYALAR, AYDINLATMA, REKLAM LAMBALARI, PREFABRİK YAPILAR	617.172.963	559.762.682	-9,3	2,6
54	DOKUMAYA ELVERİŞLİ SUNİ VE SENTETİK LİFLER	462.253.070	554.718.725	20,0	2,6
29	ORGANİK KİMYASAL MÜSTAHSALLAR	605.471.500	539.388.899	-10,9	2,5
62	ÖRÜLMEMİŞ GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	748.302.843	521.056.146	-30,4	2,4
87	MOTÖRLÜ KARA TAŞITLARI, TRAKTÖR, BİSİKLET, MOTOSİKLET VE DİĞER	566.758.960	509.855.184	-10,0	2,4
95	OYUNCAKLAR, OYUN VE SPOR MALZEMELERİ, AKSAM VE PARÇALARI	542.113.347	492.390.768	-9,2	2,3
64	AYAKKABILAR, GETRİLER, TOZLUKLAR VB EŞYA VE AKSAMI	487.761.052	482.124.561	-1,2	2,3
90	OPTİK, FOTOĞRAF, SİNEMA, ÖLÇÜ, KONTROL, AYAR CİHAZLARI, TIBBİ ALET.	459.547.730	451.341.917	-1,8	2,1
55	SENTETİK VE SUNİ DEVAMSIZ LİFLER	405.915.873	350.111.853	-13,7	1,6
72	DEMİR VE ÇELİK	412.825.270	311.799.154	-24,5	1,5
61	ÖRME GİYİM EŞYASI VE AKSESUARLARI	344.803.364	281.564.076	-18,3	1,3
42	DERİ EŞYA, SARACİYE EŞYASI, SEYAHAT EŞYASI, BAĞIRSAKTAN EŞYA	271.770.579	252.357.038	-7,1	1,2
32	DEBAGAT VE BOYACILIKTA KULLANILAN HÜLSA, BOYA, MACUN, SAKIZLAR	258.756.553	230.184.409	-11,0	1,1
82	ADI METALLERDEN ALETLER, BIÇAKÇI EŞYASI, SOFRA TAKIMLARI	256.448.913	223.199.779	-13,0	1,0
70	CAM VE CAM EŞYA	220.865.724	207.134.503	-6,2	1,0
52	PAMUK	408.403.129	207.100.456	-49,3	1,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		17.975.250.123	18.181.781.654	1,1	85,4
ÇİN'DEN GENEL İTHALAT		21.693.335.513	21.295.430.767	-1,8	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		83	85		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Türkiye – Çin Toplam Halı Dış Ticareti

2012 yılında Türkiye'den 158 ülkeye 2 milyar dolar değerinde halı ve yer kaplaması ihraç edilmiştir. İhracat 2011 yılına kıyasla %24,7 oranında artmıştır.

2012 yılında Türkiye'den Çin'e 30,2 milyon dolarlık halı ihracatı yapılmıştır. 2011 yılına kıyasla Çin'e halı ihracatı %61,9 oranında artarak 18,7 milyon dolardan 30,2 milyon dolara yükselmiştir. Çin'e yapılan halı ihracatının Türkiye geneli halı ihracatında payı ise %1,2'den %1,5'e yükselmiştir.

Öte yandan, Türkiye 72 ülkeden halı ve yer kaplaması ithal etmektedir. 2012 yılında Türkiye'nin halı ithalatı 2011 yılına kıyasla %8,8 oranında azalarak 177 milyon dolara düşmüştür.

2012 yılında Çin'den 35,4 milyon dolarlık halı ithalatı yapılmış, ithalat 2011 yılına kıyasla %9,7 oranında azalmış ve Çin'den yapılan ithalatın Türkiye toplam halı ithalatındaki payı %20,2'den %20'ye düşmüştür.

2007 yılından 2012 yılına kadar Türkiye ile Çin arasındaki halı ticaretine bakıldığında, 2004 yılında 4,1 milyon dolar olan ihracatın son altı yılda yüksek oranlı artışlar neticesinde 2012 yılında 30,2 milyon dolara, diğer bir ifade ile yedi katından fazlaya çıktığı görülmektedir. Çin'e halı ihracatında, sadece küresel ekonomik krizin etkisini gösterdiği 2009 yılında %25,3 oranında bir gerileme görülürken, 2010 yılında %111,3 ve 2011 yılında %162,6 düzeyindeki oldukça yüksek oranlı artışlarla ihracat 2011 yılında 18,7 milyon dolara yükselmiş, akabinde 2012 yılında %61,9'luk artışla 30,2 milyon dolara çıkmıştır. 2007'den 2012'e kadarki altı yıllık süreçte Çin'e halı ihracatı yıllık ortalama %62,1 düzeyinde artmıştır.

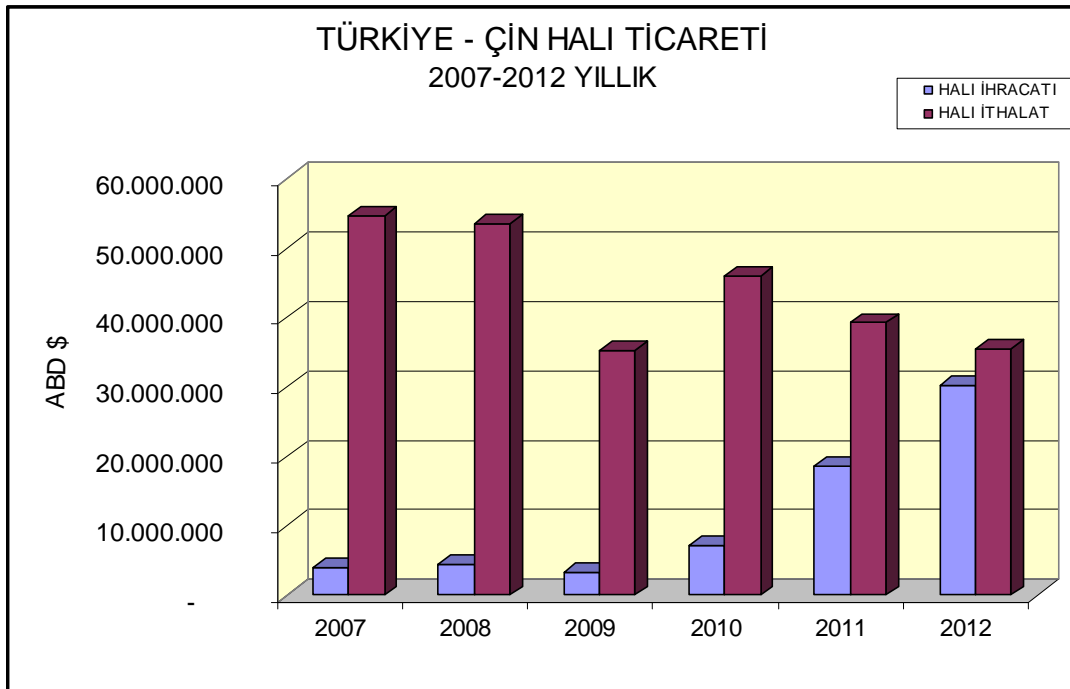
2007 yılında 54,6 milyon dolar seviyesinde olan Çin'den halı ithalatı ise sadece 2010 yılında artıp, diğer yıllar %2,1 ile %34 arasında değişen oranlarda azalarak 2012 yılında 35,4 milyon dolara inmiştir. 2007 yılından 2012 yılına kadarki altı yıllık süreçte halı ithalatının yıllık ortalama değişimi %5,6 düşüş yönündedir. Çin'den halı ithalatının en yüksek oranlı azaldığı yıl %34 düşüş görülen 2009 yılı olmuştur. Son altı yıl içinde Çin'den halı ithalatının arttığı tek yıl ise %30,4 artış görülen 2010 yılı olmuştur.

2012 yılında Çin'e halı ihracatının %61,9 oranındaki artmasına karşılık halı ithalatının %9,7 oranındaki azalması, Türkiye ile Çin arasındaki halı ticaretinin Türkiye lehine dönmesine hizmet edebilecektir.

Aşağıdaki tabloda, Türkiye ile Çin arasındaki halı ticaretine ilişkin veriler, 2007 yılından 2012 yılına kadar olan son altı yıllık süreçte ele alınmış ve yıllık değişimler hesaplanmıştır.

TÜRKİYE - ÇİN HALI VE YER KAPLAMALARI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	4.052.019		54.602.964	
2008	4.507.018	11,2	53.430.187	-2,1
2009	3.366.302	-25,3	35.245.261	-34,0
2010	7.113.431	111,3	45.946.247	30,4
2011	18.678.912	162,6	39.227.839	-14,6
2012	30.233.996	61,9	35.433.141	-9,7

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye'nin Çin'e halı ve yer kaplamaları ihracatı ürün bazında incelendiğinde, en fazla ihraç edilen ürün grubunun 57 02 42 90 00 00 GTİP'li sentetik-suni elyaftan, hav yapılı halılar olduğu görülmektedir. 57 02 42 90 00 00 GTİP'li sentetik-suni elyaftan, hav yapılı halılar Türkiye'den Çin'e yapılan halı ihracatının %88,8'ini oluşturmaktadır. Bu gruptaki ürünlerin 2012 yılında Çin'e ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine oranla %56 oranında artışla 17,2 milyon dolardan 26,8 milyon dolara yükselmiştir.

2012 yılında %1307,4 artışla 1,6 milyon dolarlık ihracat yapılan 57 03 30 18 00 00 GTİP'li polipropilenden diğer yer kaplamaları, %36,3 düşüşle 459,9 bin dolarlık ihracat yapılan 57 02 49 00 90 11 GTİP'li pamuklu, havlı ancak tuft ve floke edilmemiş paspaslar, diğer önde gelen ihraç kalemlerindedir. 57 03 30 18 00 00 GTİP'li polipropilenden diğer yer kaplamalarının Çin'e yapılan halı ihracatında payı %5,3 olarak hesaplanırken, 57 02 49 00 90 11 GTİP'li pamuklu, havlı ancak tuft ve floke edilmemiş paspasların payı ise %1,5 düzeyindedir.

2012 yılında en fazla ihraç edilen ilk 20 ürün grubu içerisinde onbeş tanesinde %7,8 ile %8761,2 arasında değişen oranlarda artışlar kaydedilmiş, beş ürün grubunda ise %27 ile %69 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur. 2011 yılında ihracatına rastlanmayan yedi çeşit halının ihracatı ise 2012 yılında tekrar başlamıştır.

Çin'e ihracatı en yüksek oranlı artan halılar 2011 yılına kıyasla 2012 yılında %8761,2'lik artışla 23,3 bin dolarlık ihracat yapılan 57 03 90 80 00 00 GTİP'li dokumaya elverişli diğer maddelerden diğer yer kaplamalarıdır. İhracatı en yüksek oranlı azalan halılar ise %69 düşüşle 9.224 dolarlık ihracat yapılan 57 02 10 00 90 11 GTİP'li yünve ince hayvan kıllarından tuft/floke edilmemiş kilimlerdir.

Çin'e en fazla ihraç edilen halıların ürün detayına inildiğinde, ağırlığın makina halılarında olduğu görülmektedir.

Türkiye'den Çin'e yönelik halı ve yer kaplamaları ihracatında en fazla ihraç edilen 20 ürünün ihracat değeri bu ülkeye yönelik toplam halı ihracat değerinin hemen hemen tamamını oluşturmaktadır ve 2012 yılında 2011 yılına kıyasla ihracat, değer bazında %61,9 oranında artmıştır.

Türkiye'den Çin'e en fazla ihraç edilen halılara ilişkin, ürün bazında istatistikler, dönemsel değişimler ve paylar aşağıdaki tabloda verilmektedir

TÜRKİYE'DEN ÇİN'E HALI İHRACATI					
EN FAZLA İHRAÇ EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
570242900000	YER KAPLAMALARI-SENT/SUNİ MADDEDEN, HAVLI, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	17.196.638	26.833.698	56,0	88,8
570330180000	POLİPROPİLENDEN DİĞER YER KAPLAMASI	113.790	1.601.460	1307,4	5,3
570249009011	PAMUKTAN YER KAPLAMALARI (HAVLI, HAZIR EŞYA, TUFTTE/FLOKE EDİLMEMİŞ)	721.991	459.913	-36,3	1,5
570190100012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM<10000)	-	282.707	0,0	0,9
570110100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI (YÜN'DEN/KILDAN, İPEK %10+)(EL YAPIMI, DM2 1600+ DÜĞÜM)	47.625	207.879	336,5	0,7
570249009019	DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER LİFLERİNDEN YER KAPLAMALARI (HAVLI, HAZIR EŞYA, TUFTTE/FLOKE EDİLMEMİŞ)	152.568	185.356	21,5	0,6
570330880000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	5.155	141.191	2638,9	0,5
570310000000	HALI VE YER KAPLAMASI (YÜN/İNCE KILDAN, TUFTTE EDİLMİŞ)	269.649	129.851	-51,8	0,4
570292900000	YER KAPLAMASI (DİĞER SENTETİK/SUNİ MADDEDEN, HAVSIZ, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	-	92.081	0,0	0,3
570110900012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 858<DM2 DÜĞÜM<1599)	65.867	70.975	7,8	0,2
570241900000	YER KAPLAMALARI-YÜN/İNCE KILDAN, HAV YAPILI, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	-	43.071	0,0	0,1
570500300000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; SENTETİK VEYA SUNİ DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN	1.475	40.212	2626,2	0,1
570110900011	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, DM2 DÜĞÜM<858)	-	35.918	0,0	0,1
570190909029	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (DİĞER, DOKUNABİLİR DİĞER MADDELERDEN)	53.029	24.180	-54,4	0,1
570390800000	DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	263	23.305	8761,2	0,1
570190100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM>=10000)	-	16.040	0,0	0,1
570190100029	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (DİĞER, SUNİ İPEKTEN)	-	15.373	0,0	0,1
570500800000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; DOKUMAYA ELVERİŞLİ DİĞER MADDELERDEN	13.994	10.218	-27,0	0,0
570210009011	KİLİMLER: YÜN VE İNCE KILDAN, TUFTTE/FLOKE EDİLMEMİŞ	29.711	9.224	-69,0	0,0
570190909011	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, SUNİ LİFDEN)	-	8.354	0,0	0,0
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		18.671.755	30.231.006	61,9	100,0
ÇİN'E HALI İHRACATI		18.678.912	30.233.996	61,9	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		100	100		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Türkiye'ye 2012 yılında Çin'den 35,4 milyon dolar değerinde halı ve yer kaplanması ithal edilmiştir. İthalat 2011 yılına göre %9,7 oranında azalırken, ihracatın %61,9 oranında artışla 30,2 milyon dolara yükselmesi, Çin ile yapılan halı ticaretinde Türkiye aleyhine olan arayı belli düzeyde kapatabilmiştir.

Türkiye'ye Çin'den en fazla ithal edilen halı ve yer kaplamalarına ilişkin, ürün bazında istatistikler, aşağıdaki tabloda verilmektedir.

TÜRKİYE'NİN ÇİN'DEN HALI İTHALATI					
EN FAZLA İTHAL EDİLEN İLK 20 ÜRÜN					
Birim: ABD \$					
GTİP	KAPSAM	2011	2012	2011 / 2012 DEĞİŞİM %	TOPLAMDA PAY %
570190100012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM<10000)	12.151.705	13.352.848	9,9	37,7
570190100021	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, SUNİ İPEKTEN)	6.561.496	6.656.650	1,5	18,8
570330880000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMASI	2.929.911	2.559.255	-12,7	7,2
570110100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI (YÜN'DEN/KILDAN, İPEK %10+)(EL YAPIMI, DM2 1600+ DÜĞÜM)	2.278.218	2.330.638	2,3	6,6
570190100013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI VE YER KAPLAMALARI (EL YAPIMI, TABİİ İPEKTEN, DM2 DÜĞÜM>=10000)	1.059.597	1.668.724	57,5	4,7
570320180000	NAYLON/DİĞER POLİAMİDLERDEN DİĞER YER KAPLAMASI, BASKILI	1.903.855	1.617.030	-15,1	4,6
570242900000	YER KAPLAMALARI-SENT/SUNİ MADDEDEN, HAVLI, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	675.992	1.252.112	85,2	3,5
570110900013	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 1600<DM2 DÜĞÜM<2499)	1.397.708	898.050	-35,7	2,5
570330180000	POLİPROPİLENDEN DİĞER YER KAPLAMASI	2.178.350	769.463	-64,7	2,2
570110900012	DÜĞÜMLÜ/SARMALI HALI/YER KAPLAMALARI(EL YAPIMI, 858-<DM2 DÜĞÜM<1599)	2.706.646	720.311	-73,4	2,0
570330820000	DİĞER SENTETİK/SUNİ DİĞER MADDELERDEN KARO (YÜZEYİ<=1 M2.)	242.952	617.640	154,2	1,7
570241900000	YER KAPLAMALARI-YÜN/İNCE KILDAN, HAV YAPILI, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ	511.951	339.936	-33,6	1,0
570292900000	YER KAPLAMASI (DİĞER SENTETİK/SUNİ MADDEDEN, HAVSIZ, HAZIR EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	302.737	318.124	5,1	0,9
570330120000	POLİPROPİLENDEN KARO (YÜZEYİ <=1 M2.)	598.333	287.322	-52,0	0,8
570231100000	HALI-AKSMİNSTER (YÜN/İNCE KILDAN, HAV YAPILI, HAZ.EŞYA OLMA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	-	253.627	0,0	0,7
570210009011	KİLİMLER; YÜN VE İNCE KILDAN, TUFTESİZ/FLOKE EDİLMEMİŞ	135.643	247.720	82,6	0,7
570299000013	YER KAPLAMASI (SİSAL, AGAVE, MANİLA KENDİRİN, HAVSIZ, HAZ.EŞYA, TUFTESİZ/FLOKESİZ)	296.136	236.596	-20,1	0,7
570310000000	HALI VE YER KAPLAMASI (YÜN/İNCE KILDAN, TUFTESİZ EDİLMİŞ)	12.015	226.295	1783,4	0,6
570500300000	DİĞER HALILAR VE DİĞER YER KAPLAMALARI; SENTETİK VEYA SUNİ DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN	970.820	194.620	-80,0	0,5
570320120000	NAYLON/DİĞER POLİAMİDLERDEN BASKILI KARO (YÜZEYİ <=1 M2.)	186.899	140.904	-24,6	0,4
İLK 20 ÜRÜN TOPLAMI		37.100.964	34.687.865	-6,5	97,9
ÇİN'DEN HALI İTHALATI		39.227.839	35.433.141	-9,7	100,0
İLK 20 ÜRÜNÜN TOPLAMDA PAYI %		95	98		

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı, Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Ürün bazında halı ithalatı irdelendiğinde, 57 01 90 10 00 12 GTİP'li "Tabii ipekten (dm² düğüm<10000), el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları"nın %9,9 oranında artış ve 13,4 milyon dolar ithalat değeri ile en fazla ithal edilen ürün grubu olduğu görülmektedir. 57 01 90 10 00 21 GTİP'li

“Suni ipekten el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları” ile 57 03 30 88 00 00 GTİP’li “Diğer sentetik/suni diğer maddelerden yer kaplamaları” diğer önde gelen ithal kalemlerindedir.

Bu ürünlerden 57 01 90 10 00 21 GTİP’li “Suni ipekten el yapımı düğümlü/sarmalı halı ve yer kaplamaları”nın ithalatı, 2011 yılına kıyasla %2,5 oranında artarken, 57 03 30 88 00 00 GTİP’li “Diğer sentetik/suni diğer maddelerden yer kaplamaları”nın ithalatı 2011 yılına kıyasla %12,7 oranında azalmıştır.

Çin’den en fazla ithal edilen ilk 20 ürün içerisinde on ürünün ithalatı %1,5 ile %1783,4 arasında değişen oranlarda artarken, on ürün grubunda ithalat %12,7 ile %80 arasında değişen oranlarda azalmış, 2011 yılında hiç ithal edilmemiş olan bir kalemin ithalatının ise 2012 yılında tekrar başladığı görülmüştür.

İthalatı oransal olarak en fazla artan ürün 57 03 10 00 00 00 GTİP’li “yün /ince hayvan kıllarından tuftedilmiş halı ve yer kaplamaları”dır. Bu tür yer kaplamalarının Çin’den ithalatı 2012 yılında 2011 yılına kıyasla %1783,4 oranında artmış, ürün grubunun toplam ithalattan aldığı pay %0,6 düzeyine yükselmiştir.

Çin’den ithalatı en yüksek oranlı azalan halılar ise 57 05 20 12 00 00 GTİP’li “sentetik veya suni dokumaya elverişli maddelerden diğer halı ve yer kaplamalarıdır. Bu halıların ithalatı 2012 yılında %80 oranında azalarak 970,8 bin dolardan 194,6 bin dolara düşmüştür.

Türkiye’nin Halı İhracatında Çin’in Yeri

Türkiye’den 2012 yılında serbest bölgeler dahil 158 ülkeye 2 milyar dolar değerinde halı ve yer kaplaması ihraç edilmiş; buna karşılık Türkiye’ye 72 ülkeden 177 milyon dolar değerinde halı ve yer kaplaması ithal edilmiştir.

Türkiye’den en fazla halı ihraç edilen ülkeler Suudi Arabistan, Irak, ABD, Libya, Almanya, Mısır, Bileşik Arap Emirlikleri, Rusya Federasyonu, İngiltere, Ukrayna, Azerbaycan ve Polonya olarak sıralanmaktadır.

Çin 30,2 milyon dolar değer ile ilk 20 ülke arasında 14. sırada yer almaktadır. 2012 yılında Çin’e ihracat, dolar bazında %61,9 oranında artmış ve bu ülkenin Türkiye toplam halı ihracatında payı %1,5 olarak hesaplanmıştır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HALI VE YER KAPLAMALARI İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 12 DEĞİŞİM %	PAY %
SUUDİ ARABİSTAN	244.916.661	332.050.690	35,6	16,6
IRAK	141.070.932	198.312.632	40,6	9,9
A.B.D.	147.511.079	182.460.780	23,7	9,1
LİBYA	27.529.964	129.933.835	372,0	6,5
ALMANYA	101.052.388	99.156.139	-1,9	5,0
MISIR	12.757.793	62.001.099	386,0	3,1
B.A.E.	40.267.991	60.702.675	50,7	3,0
RUSYA FEDERASYONU	42.530.618	60.001.893	41,1	3,0
İNGİLTERE	52.836.826	59.027.335	11,7	3,0
UKRAYNA	35.837.935	36.834.641	2,8	1,8
AZERBAYCAN	28.513.537	32.269.237	13,2	1,6
POLONYA	32.858.701	30.515.417	-7,1	1,5
İSRİL	26.513.398	30.383.072	14,6	1,5
ÇİN	18.678.912	30.233.996	61,9	1,5
TÜRKMENİSTAN	25.023.673	29.803.385	19,1	1,5
JAPONYA	31.491.012	29.566.230	-6,1	1,5
TACİKİSTAN	23.088.135	28.911.126	25,2	1,4
KAZAKİSTAN	31.865.441	28.866.568	-9,4	1,4
ÇEK CUMHURİYETİ	11.542.899	26.715.154	131,4	1,3
ROMANYA	23.357.884	26.625.751	14,0	1,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.099.245.779	1.514.371.655	37,8	75,8
TÜRKİYE'NİN TOPLAM HALI İHRACATI	1.601.798.011	1.997.911.274	24,7	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	69	76		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat
2013

Türkiye'nin Halı İthalatında Çin'in Yeri

2012 yılı itibarıyla Türkiye'nin en fazla halı ithal ettiği ülkeler Hindistan, Çin, Pakistan, Belçika ve Hollanda olarak sıralanmaktadır. 2012 yılında Hindistan'dan 57,7 milyon dolarlık ve Çin'den 35,4 milyon dolarlık halı ithalatı gerçekleştirilmiştir. Hindistan'dan yapılan halı ithalatı Türkiye toplam ithalatının %32,6'sına karşılık gelirken, ikinci büyük tedarikçi Çin'den yapılan ithalat %20 pay almaktadır.

Üçüncü büyük tedarikçi Pakistan'dan yapılan ithalatın 177 milyon dolarlık Türkiye toplam halı ithalatında payı %12,1, Belçika'dan yapılan ithalatın payı %8,3 ve Hollanda'dan yapılan ithalatın payı %4 olarak hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA HALI VE YER KAPLAMALARI İTHAL ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 12 DEĞİŞİM %	PAY %
HİNDİSTAN	63.225.449	57.656.164	-8,8	32,6
ÇİN	39.227.839	35.433.141	-9,7	20,0
PAKİSTAN	26.308.428	21.417.774	-18,6	12,1
BELÇİKA	13.594.438	14.762.889	8,6	8,3
HOLLANDA	10.323.490	7.099.375	-31,2	4,0
ALMANYA	4.203.594	5.208.957	23,9	2,9
MISIR	5.357.060	4.000.413	-25,3	2,3
KAYSERİ SER.BÖL.	3.761.317	3.896.708	3,6	2,2
İNGİLTERE	4.574.611	3.212.349	-29,8	1,8
A.B.D.	3.339.156	2.512.546	-24,8	1,4
AFGANİSTAN	2.103.580	2.441.631	16,1	1,4
JAPONYA	516.926	2.382.865	361,0	1,3
İRAN	1.652.008	1.963.406	18,8	1,1
NEPAL	1.392.256	1.861.524	33,7	1,1
BANGLADEŞ	976.735	1.791.474	83,4	1,0
FRANSA	1.488.330	1.443.184	-3,0	0,8
ROMANYA	1.870.543	1.272.242	-32,0	0,7
TAYLAND	1.245.177	1.231.591	-1,1	0,7
İTALYA	835.798	992.166	18,7	0,6
SUUDİ ARABİSTAN	1.594.978	815.391	-48,9	0,5
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	187.591.713	171.395.790	-8,6	96,8
TÜRKİYE'NİN TOPLAM HALI İTHALATI	194.097.631	176.995.255	-8,8	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	97	97		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2012

Türkiye- Çin Makina Halısı Ticareti

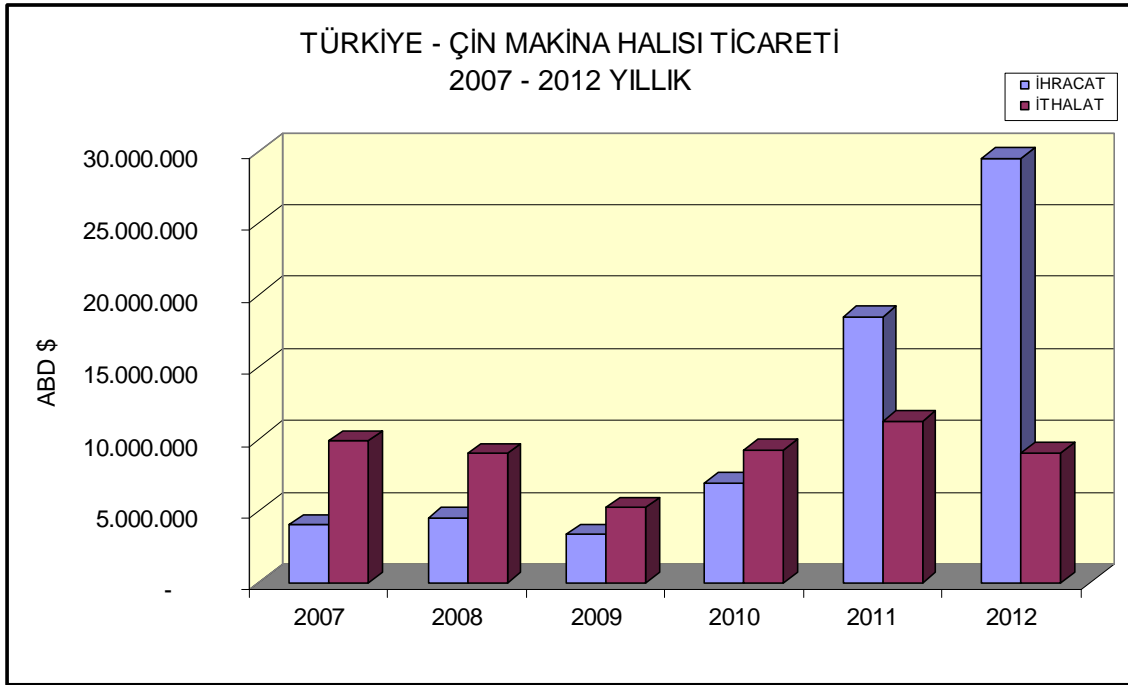
Türkiye'den Çin'e 2012 yılında 29,5 milyon dolar değerinde makina halısı ihracatı yapılmış, 9 milyon dolar değerinde makina halısı ithalatı gerçekleştirilmiştir.

2007 yılından 2012 yılına kadarki altı yıllık sürede Çin'e yapılan makina halısı ihracatı incelendiğinde, sadece küresel ekonomik krizin etkisi altında geçen 2009 yılında %25,6'lık bir düşüş, diğer yıllarda ise %11,7 ile %166,8 arasında değişen oranlarda artış görülmektedir. 2007 yılında 4 milyon dolar olan Çin'e makina halısı ihracatı 2012 yılında 29,5 milyon dolara yükselmiş, diğer bir ifade ile yedi katından fazlaya çıkmıştır.

2007 yılından 2012 yılına Türkiye'den Çin'e makina halısı ihracatı yıllık ortalama %61,5 oranında artış kaydetmiştir.

TÜRKİYE - ÇİN MAKİNA HALISI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	4.030.993		9.840.468	
2008	4.503.993	11,7	8.974.202	-8,8
2009	3.352.645	-25,6	5.208.273	-42,0
2010	6.926.212	106,6	9.241.400	77,4
2011	18.480.875	166,8	11.187.339	21,1
2012	29.470.013	59,5	8.985.549	-19,7

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Türkiye'den Çin'e yönelik makina halısı ihracatı 2009 yılındaki %25,6'lık düşüş dışında diğer yıllarda artarken, Çin'den yapılan ithalatın nisbeten dalgalı bir seyir izlediği görülmektedir. 2007 yılında Çin'den 9,8 milyon dolar değerinde makina halısı ithal edilmiş, 2008 ve 2009 yılında %8,8 ve %42'lik düşüşlerle 5,2 milyon dolar değere iniş olmuştur. 2010 yılında son altı yılın en yüksek oranlı artışı ile %77,4 artan makina halısı ithalatı 9,2 milyon dolara yükselmiş, 2011 yılında %21,1 artışla 11,2 milyon dolar değer ile tavan yapan ithalat, 2012 yılında %19,7 oranında azalarak 9 milyon dolara gerilemiştir. 2007 yılından 2012 yılına ithalatın yıllık ortalama değişimi %7,4 artış yönündedir.

Türkiye'nin Makina Halısı İhracatında Çin'in Yeri

2012 yılında Türkiye'den dünyada 154 ülkeye 1,9 milyar dolar değerinde makina halısı ihraç edilmiştir. 2011 yılına kıyasla makina halısı ihracatı %30,73 oranında artmıştır.

Türkiye'den en fazla makina halısı ihraç edilen ülkeler Suudi Arabistan, Irak, ABD, Libya ve Almanya olarak sıralanmaktadır. Çin Türkiye'nin en fazla makina halısı ihraç ettiği 15. ülkedir. Toplam Türkiye makina halısı ihracatında Çin'in payı %1,6'dır.

Türkiye'nin 2012 yılında en fazla makina halısı ihraç ettiği ülkeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA MAKİNA HALISI İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 12 DEĞİŞİM %	PAY %
SUUDİ ARABİSTAN	244.589.855	331.839.125	35,7	17,9
IRAK	138.189.236	192.457.828	39,3	10,4
A.B.D.	117.580.298	151.223.086	28,6	8,2
LİBYA	27.152.105	128.762.295	374,2	6,9
ALMANYA	95.061.674	94.299.832	-0,8	5,1
MISIR	12.713.721	61.753.216	385,7	3,3
B.A.E.	39.941.910	59.937.813	50,1	3,2
RUSYA FEDERASYONU	41.064.929	59.383.783	44,6	3,2
İNGİLTERE	44.802.072	55.358.105	23,6	3,0
UKRAYNA	35.600.049	36.723.088	3,2	2,0
AZERBAYCAN	28.426.380	32.142.072	13,1	1,7
POLONYA	32.046.964	30.244.482	-5,6	1,6
İSRAİL	26.021.718	29.700.011	14,1	1,6
TÜRKMENİSTAN	23.987.616	29.540.694	23,1	1,6
ÇİN	18.480.875	29.470.013	59,5	1,6
TACİKİSTAN	23.086.319	28.907.768	25,2	1,6
KAZAKİSTAN	30.852.355	28.543.910	-7,5	1,5
ROMANYA	23.177.420	26.548.863	14,5	1,4
AFGANİSTAN	22.442.155	24.661.004	9,9	1,3
BELÇİKA	20.051.499	24.024.297	19,8	1,3
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	1.045.269.150	1.455.521.285	39,2	78,5
TÜRKİYE'NİN TOPLAM MAKİNA HALISI İHRACATI	1.418.616.721	1.853.922.509	30,7	100,0
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	74	79		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

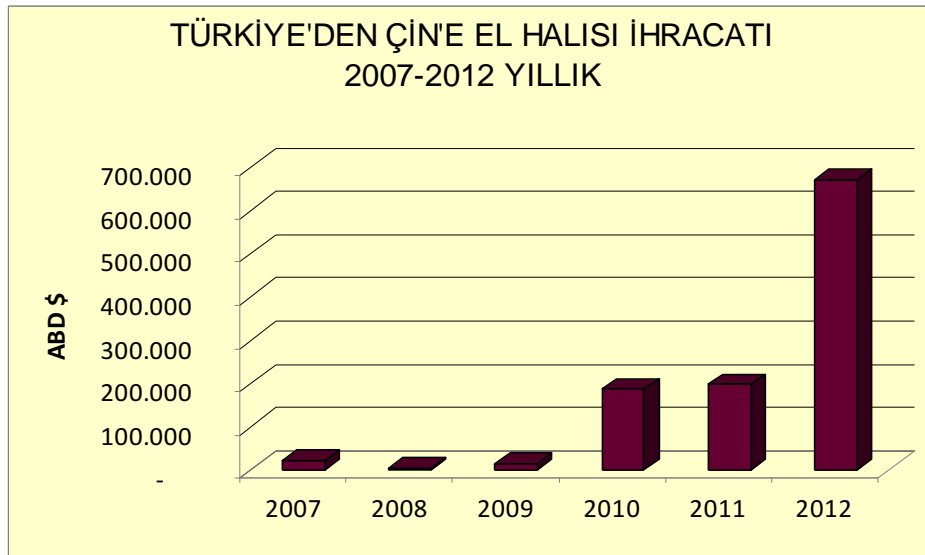
Türkiye- Çin El Halısı Ticareti

Türkiye'den Çin'e el halısı ihracatı 2007 yılından 2012 yılına kadarki son altı yıl içerisinde 2008 yılı hariç artış eğilimi içinde olmuştur. 2007 yılında Çin'e sadece 21 bin dolarlık el halısı ihracatı gerçekleştirilirken 2012 yılında bu rakam 671,9 bin dolar seviyesine yükselmiştir. Özellikle 2009 yılındaki %351,5'lik artış, 2010 yılındaki %1270,9 oranındaki artış ve 2012 yılında %239,3 oranındaki artış dikkat çekicidir. 2007 yılından 2012 yılına yıllık ortalama artış oranı %373,5 olarak hesaplanmaktadır.

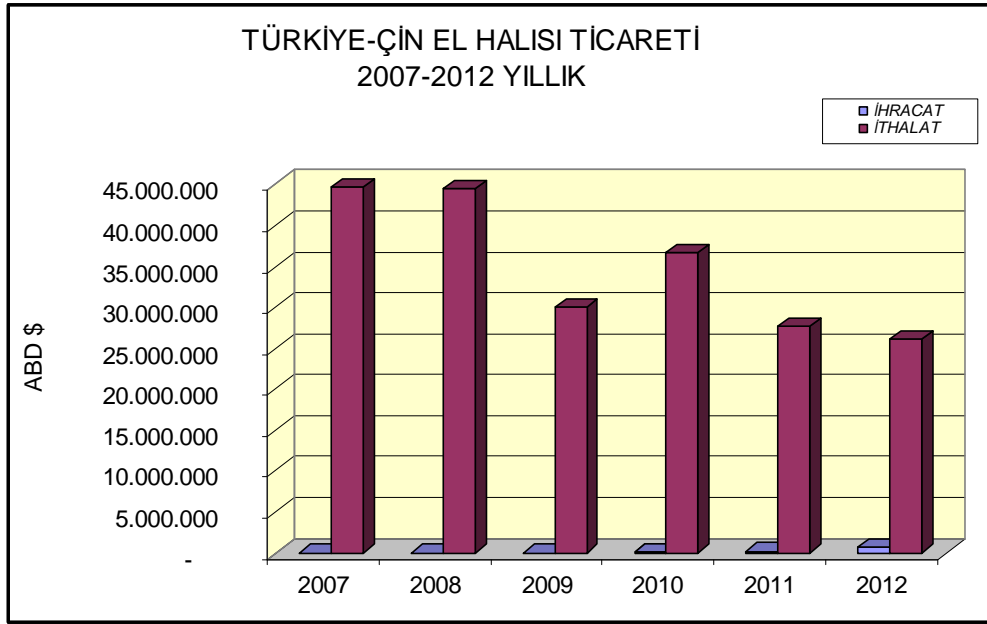
2012 yılında Çin'e yapılan el halısı ihracatı, bir önceki yıla kıyasla değer bazında %239,3 oranında artarak 671,9 bin dolar olarak gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE - ÇİN EL HALISI TİCARETİ				
Birim: \$				
YILLAR	İHRACAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)	İTHALAT	YILLIK DEĞİŞİM (%)
2007	21.026		44.762.496	
2008	3.025	-85,6	44.455.985	-0,7
2009	13.657	351,5	30.036.988	-32,4
2010	187.219	1270,9	36.704.847	22,2
2011	198.037	5,8	27.699.847	-24,5
2012	671.902	239,3	26.129.468	-5,7

Kaynak TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

Diğer yandan, ithalat boyutunda Türkiye'nin Çin'den yaptığı el halısı ithalatı 2007 yılından 2012 yılına son altı yıl içinde hemen hemen yarı yarıya azalmıştır. 2007 yılında 44,8 milyon dolar olan ithalat 2008, 2009, 2011 ve 2012 yıllarındaki %0,7 ile %32,4 arasında değişen oranlarda düşüşler ile 2012 yılında 26,1 milyon dolara gerilemiştir. İthalatın arttığı tek yıl %22,2 artışla 36,7 milyon dolara yükseliş olan 2010 yılı olmuştur. Çin'den el halısı ithalatının 2007 yılından 2012 yılına yıllık ortalama değişimi %8,1 düşüş yönündedir.

Türkiye'nin El Halısı İhracatında Çin'in Yeri

2012 yılında Türkiye'den 108 ülkeye 139 milyon dolar değerinde el halısı ihracatı yapılmıştır. İhracat 2011 yılına kıyasla %20,7 oranında azalmıştır.

Türkiye'nin en fazla el halısı ihraç ettiği ülke ve bölgeler ABD, Japonya, Çek Cumhuriyeti, İstanbul AHL Serbest Bölge ve Irak olarak sıralanmaktadır.

Çin, Türkiye'den en fazla el halısı ihraç edilen ülkeler arasında %0,5 pay ile 27. sırada yer almaktadır.

Türkiye'nin 2012 yılında en fazla el halısı ihraç ettiği ilk 20 ülkeye ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TÜRKİYE'NİN EN FAZLA EL HALISI İHRAÇ ETTİĞİ ÜLKELER				
ÜLKELER	2011	2012	2011 / 12 DEĞİŞİM %	PAY %
A.B.D.	29.928.643	31.035.928	3,7	22,3
JAPONYA	26.580.323	22.780.467	-14,3	16,4
ÇEK CUMHURİYETİ	7.428.973	21.182.107	185,1	15,2
İST.AHL.SERBEST B	14.705.448	8.653.256	-41,2	6,2
IRAK	2.441.685	5.692.400	133,1	4,1
ALMANYA	4.584.521	4.581.939	-0,1	3,3
İTALYA	5.139.946	3.558.468	-30,8	2,6
İNGİLTERE	7.207.531	3.300.782	-54,2	2,4
İSVİÇRE	4.044.527	3.195.555	-21,0	2,3
İSVEÇ	1.411.305	3.055.163	116,5	2,2
SLOVAK CUMHUR.	13.324	2.971.036	22198,4	2,1
BULGARİSTAN	1.377.680	2.950.283	114,1	2,1
FRANSA	20.629.988	2.920.377	-85,8	2,1
LETONYA	3.311.964	2.206.581	-33,4	1,6
AVUSTURYA	538.286	2.202.642	309,2	1,6
HOLLANDA	1.758.562	1.828.333	4,0	1,3
LİTVANYA	15.735.992	1.779.839	-88,7	1,3
DANİMARKA	1.420.333	1.363.702	-4,0	1,0
BELÇİKA	9.108.404	1.231.211	-86,5	0,9
SİNGAPUR	743.650	909.598	22,3	0,7
İLK 20 ÜLKE TOPLAMI	158.111.085	127.399.667	-19,4	
TÜRKİYE'NİN TOPLAM EL HALISI İHRACATI	175.240.055	138.970.986	-20,7	100
İLK 20 ÜLKENİN TOPLAMDA PAYI %	90	92		

Kaynak: TC Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi / Şubat 2013

V. FAYDALI ADRESLER

T.C. PEKİN BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

(TURKISH EMBASSY, TRADE COUNSELLOR)

Adres: Dong Wu Jie 9, Sun Li Tun 100600 Beijing

Tel: (86) (10) 65 32 38 46

Fax: (86) (10) 65 32 32 68

Web sitesi : <http://beijing.emb.mfa.gov.tr/>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres: Uğur Mumcu Cad, No.72, 06700 Gaziosmanpaşa, ANKARA

Tel: 0-312-4377107

Fax: 0-312-4466762

Web sitesi : <http://tr.mofcom.gov.cn/>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ İSTANBUL BAŞKONSOLOSLUĞU

Adres: Memduhpaşa Yalısı Kireçburnu Mah. Mısırlı Cad. Sarıyer, İSTANBUL

Tel: :212-2992634 / 212-2992188

Fax: 212-2992633 / 2992187

Web sitesi: <http://istanbul.china-consulate.org/tur/>

ÇİN DIŞ TİCARET VE EKONOMİK İŞBİRLİĞİ BAKANLIĞI (MOFTEC)

(MINISTRY OF FOREIGN TRADE & ECONOMIC COOPERATION)

Adres: 2 Dong Chang An Avenue Beijing 100731 CHINA

Tel : 86.10. 65198114

Fax: 86.10.65198962, 65002387

Asya İşleri Dairesi (Türkiye ile ilgili Daire)

Tel : 86.10.65198743, 65198753, 65198759

Fax : 65198903

Web sitesi : www.english.mofcom.gov.cn

ÇİN ULUSAL TEKSTİL KONSEYİ

(CHINA NATIONAL TEXTILE COUNCIL)

Adres:12 East Chang An Street Beijing 100742 CHINA

Tel : 86.10.63081114

Uluslararası İşbirliği Asya Dairesi

Tel: 86.10.63081240, 63081214

Fax : 86.10.65136020

Web sitesi : www.ctei.gov.cn/cntac/e_xhjj.asp

ÇİN ULUSAL HAFİF SANAYİ KONSEYİ

(CHINA NATIONAL COUNCIL OF LIGHT INDUSTRY)

Adres : 22B Fuwai Dajie Beijing 100833 CHINA

Tel : 86.10.68396114 (santral)

Uluslararası İşbirliği Bölümü

Tel : 86.10.68396327

Fax: 86.10.68396351

Web sitesi : www.clii.com.cn/english

ÇİN TEKSTİL İTHALAT VE İHRACAT TİCARET ODASI

(CHINA CHAMBER OF COMMERCE FOR IMPORT & EXPORT OF TEXTILES)

Adres : No.1 Taijichang Toutiao Beijing 100005 CHINA

Tel: 86.10.65232812, 65232810

Fax: 86.10.65133904, 65136202

Web sitesi : www.ccct.org.cn

ÇİN ULUSLARARASI TİCARET ODASI (CCOIC)

(CHINA CHAMBER OF INTERNATIONAL COMMERCE)

Adres : 1 Fuxingmenwai Street Beijing 100860 CHINA

Uluslararası İlişkiler Bölümü, Asya İşleri Dairesi

Tel : 86.10.68533204, 68523420, 68573556,

Fax : 86.10.68511370

Exhibition Department

Fax : 68533684, 68511370

Web sitesi : www.english.ccpit.org

ÇİN ULUSLARARASI FUAR MERKEZİ (CCPIT'ye bağlı kuruluş)

(CHINA INTERNATIONAL EXHIBITION CENTRE (CIEC))

Adres : 6 East Beisanhuan Road Beijing 100028 CHINA

Tel: 86.10.64664433 (santral), 64671751

Fax: 86.10.64676811

The Overseas Exhibition Department

Tel: 86.10.64664433/5012, 5004 Fax: 86.10.64671381

The Exhibition Construction Department

Tel: 86.10. 64668603, 69246253

Fax: 86.10.69244277

Web sitesi : www.ciec-expo.com/cms/template/index_en.html

TÜRK-ÇİN TİCARET ODASI

Adres: Adres: Andaç Sok 10, Yeşilköy-34800 İSTANBUL

Tel: 212-6626252

Fax: 212-6630154

E-mail: tr-cn.coc@tr-cn-coc.org

VI. YARARLANILAN KAYNAKLAR

- ITC Trademap Uluslararası Ticaret İstatistik Sitesi. www.trademap.org
- T.C. Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi.
- CIA *The World Factbook, Country Profiles, China*.
- *Çin Halk Cumhuriyeti'nin Genel Ekonomik Durumu ve Türkiye ile Ekonomik-Ticari İlişkileri Raporu*, T.C. Pekin Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği, 2011.
- *Country Briefings: China*, The Economist, <http://www.economist.com/countries/China>
- Doing Business in China, www.communicaid.com
- National Bureau of Statistics of China, <http://www.stats.gov.cn>
- Retail Opportunities In China, OC & Strategy Consultants
- Ülke Rehberi: Çin, BBCTURKISH.com

* İTKİB Genel Sekreterliği kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.